

ARMATA . APĂRAREA NAȚIONALĂ - II -

Martie 1934 - 1935 - 1936 - nov. 1937

ARMATA . APĂRAREA NAȚIONALĂ - II -.....	1
Martie 1934 - 1935 - 1936 - nov. 1937.....	1
.....	6
Guvern Tătărăscu.Legislatura I .Sesiunea ordinară .1 febr.-apr.'34.....	6
- continuare -.....	6
.....	6
1.) Problemele Apărării Naționale , anchetă parlamentară , martie 1934.....	7
▫ Pericolele militare.....	7
a) G-ral Samsonovici / mart.'34.....	7
▫ Situația României.....	7
b) g-ral Șt.Panaitescu /.....	7
▫ Minoritățile în caz de război.....	7
c) G-ral Ion Antonescu / mart.'34 (șeful M.St.M.).....	8
UN PLAN BINE DEFINIT DE ACTIVITATE.....	9
CULTURA ȘI EDUCAȚIA.....	9
ORGANIZAREA STATULUI	9
e) N.Iorga / mart.'34.....	10
▫ Vitejia românească.....	10
f) Leonte Moldovan / mart.'34.....	11
▫ Înarmarea sufletească.....	11
g) Stelian Popescu / (ex-ministru; președ. Ligii antirevizioniste) / mart.'34.....	11
h) C.Argetoianu / mart.'34.....	11
i) Dr.N.Lupu / ex ministru , ex țărănist , "pacifistul " de serviciu / mart.'34.....	12
2.) Legea apărării statutului.....	12
a) P.C.Andrei (PNȚ) , discurs la lege, 4 apr.'34.....	12
▫ Apărarea granițelor	12
▫ Apărarea militară.....	12
▫ Afacerea Skoda	12
b) G.A.Cuza / 5 apr.'34.....	13
▫ Masoneria : desființarea granițelor statelor.....	13
▫ Masoneria : slăbirea armatei.....	13
c) CCGiurăscu (PNL-geogist) , la <i>Legea pentru apărarea Statului</i> , 5 apr.'34.....	14
▫ Problema armatei.....	14
3.) Legea pregătirii premilitare ,28 apr.'34.....	14
a) CCGiurăscu / 28 apr.'34.....	14
▫ Legea premilitară.....	14
b) Petre Andrei (PNȚ).....	14
▫ Procedură parlamentară.....	15
▫ Educația premilitară.....	15
▫ Țăranii și serviciul militar.....	15
▫ Educația tineretului	15
▫ Modele : Komsomol, Balila, Tineretul hitlerist.....	15
▫ Spiritualitate - muncă - forță fizică.....	15
▫ Exces de legiferare.....	17
▫ Baza tehnică.....	17
▫ Finanțarea legii premilitare.....	17
▫ Premilităria - concluzii.....	17
c) Pamfil Șeicaru ("Curentul ").....	17
▫ Premilităria = necesitate organică.....	18
▫ Legea - timidă, ezitantă.....	18

▣ Legea premilitară = sfârșitul statului liberal-democrat.....	18
▣ Modelul legii : legile lui ... Mussolini, Stalin, Hitler	18
▣ Mantalitatea tineretului.....	19
▣ Lipsa unui ideal.....	19
▣ Legea premilităriei.....	20
▣ Tineretul : tentația eroismului ; gelozia ; lipsa unui crez ;.....	20
▣ Datoria părinților : reconciliere ; iertare ; smerenie	20
▣ Reconciliere condiționată între generații.....	21
▣ Așteptarea idealului.....	21
▣ Așteptarea efectului legii.....	21
▣ Elogiu sistemelor educative totalitare	21
▣ Italia fascistă, Germania hitleristă, Rusia bolșevică.....	21
▣ Legea premilitară.....	22
▣ Apărarea hotarelor	22
▣ Critica procedurii parlamentare.....	22
d) M.Plătăreanu (PNL).....	23
▣ Tineretul.....	23
4.) Chestiunea Skoda în discuția parlamentului , 28 apr.'34.....	23
a) " <i>Dimineața</i> " :Este ultima zi a sesiunii	23
b) Virgil Madgearu.....	24
▣ Politica de înzestrare a PNL.....	24
▣ Politica de înzestrare a PNȚ.....	25
▣ Planul cincinal de înzestrare.....	25
▣ Incapacitatea industriei naționale.....	25
▣ Comenzile în străinătate.....	25
▣ Comenzile la Skoda	26
▣ Afacerea Seletzki.....	28
▣ Atitudinea gov.PNȚ.....	28
▣ Intervențiile generalului Uică.....	28
▣ " Dovezile " corupției din 1930 ?!.....	29
▣ Corupțiile din vremea celorlalte guvernări !.....	29
▣ Victimele campaniilor de calomnii.....	30
▣ Anchetă parlamentară !.....	30
▣ Sancțiuni !.....	30
c) Dr. N-Lupu (PNȚ) ; intervenție I.Mihalache	31
▣ Cum a lansat "bomba " Skoda	31
d) Pamfil Șeicaru (" Curentul ")- [discurs integral, aici].....	32
▣ Skoda - Seletzki.....	32
▣ Starea înzestrării armatei.....	32
▣ Răspunderile.....	33
e) Grigore Iunian (PRȚ).....	33
▣ Parlamentul și "Chestia Skoda".....	33
▣ Aspectele morale ale "Afacerii Skoda "	33
▣ Seletzki și ... generalii !.....	34
f) Ion Petrovici(PNA).....	34
▣ Politica înzestrării.....	34
g) C.Dimitriu (PNL) - concluzii la dezbatere.....	34
▣ Madgearu : Poziția PNȚ	35
▣ Politica militară a PNL.....	35
▣ Industria militară.....	35
▣ Începuturi - PNL.....	35
▣ Lovituri - PNȚ.....	35
▣ Comenzile la Skoda	36
▣ Procesul Seletzki.....	36
▣ Răspunderile	37

h) C.Xeni (ministru secretar de stat) - concluzii la dezbateri.....	37
5.) Gh.Tătărăscu , interimar la Ministerul Apărării Naționale, 1 iunie '34.....	37
g-ral Uică / 1 iun.'34.....	38
▫ Mulțumiri, realizări.....	38
Gh.Tătărăscu / 1 iun.'34.....	38
▫ Motivarea actului.....	38
▫ Angajarea răspunderii.....	38
6) Minoritarii în armată , 24 mai'34.....	39
-----	39
Guvern Tătărăscu .Legislatură PNL .Sesiunea extraordinară, 28 iun.'34.....	39
-----	39
7.) Întrebări, comunicări , 28 iun.'34.....	39
8.) Legea utilizarea personalului românesc în întreprinderi . 2-3 iul. 34	39
a.) Ing. N.Teodorescu (ministr.Industriei) , <i>Expunerea de motive</i>	39
▫ Regimul străinilor.....	39
b.) Petre Bejan (PNL) (DAD, MO 13, 3 iul.'34, p. 972-973).....	40
▫ Siguranța apărării naționale.....	40
c) Eug.Titeanu (raportor) (DAD, MO 13, 3 iul.'34, p. 987- 990).....	40
▫ Statistici și statistici.....	40
▫ Procentaje.....	40
▫ Legea Teodorescu.....	41
▫ Întreprinderile legate de apărarea națională	41
▫ Acțiunile de sabotaj și spionaj.....	41
▫ Minoritățile.....	43
▫ Supravegherea suspectilor.....	43
9.) Gh.Tătărăscu (prim ministru) ; Dinu Brătianu (scrisoare) , Târgu Jiu, 23 aug.'34.....	44
▫ Împrumutul intern.....	44
▫ III . Reforma armatei.....	44
10.) g-ral Alimănescu , consfătuire la ministerul Instrucțiunii ,24 aug.'34.....	45
-----	45
Guvern Tătărăscu . Legislatura PNL. Sesiunea a II-a ordinară. 15 nov.'34 - 20 apr.'35.....	45
-----	45
11.) Deschiderea sesiunii . <i>Mesajul Regal</i> , 15 nov.'34.....	45
12.) Consfătuirea majorității parlamentare , 15 nov.'34.....	46
Tătărăscu / 15 nov.'34.....	46
▫ Opera de viitor.....	46
13.) Acordul partidelor privind dotarea armatei , 15 ? nov.'34.....	46
14) Aurelian Benteoi (PNL) <i>Raportul general</i> , Afacerea Skoda, 17 nov.'34.....	47
▫ Sarcina Comisiei.....	47
▫ Contractul Skoda (17 mart.'34).....	48
▫ Apărarea țării și industria națională.....	48
14.a) Armand Călinescu / 17 nov.'34.....	49
▫ Apărarea prestigiului armatei.....	49
▫ Planul de înzestrare al gov.Maniu (1929- 1930).....	49
▫ Contractul Skoda - integrat planului	49
▫ Stadiul programului de înzestrare (1931- 1934).....	50
▫ Industria națională de armament.....	50
▫ Contracte , contracte	51
▫ Uzinele de armament ale Europei.....	51
▫ Pregătirea contractului Skoda (nr. 6102).....	51
▫ Traficul de influență ?.....	52
▫ Comisioanele ?.....	52
▫ Calomnierea lui Iuliu Maniu	52
▫ Falsul.....	52
15.) C.A. Tătăranu (raportor) , <i>Răspunsul la Mesajul Regal</i> , 26 nov.'34.....	53

16.) dr. M.Isăcescu (PT - Constanța - fără Lupu) , discurs la Mesaj, 10 dec.'34.....	53
▫ Armata.....	54
17.) CCGiurescu (PNL-g) , discurs la Mesaj, 12 dec.'34.....	54
▫ Primatul ideii naționale.....	54
▫ Arcul de Triumf.....	54
18.) G-ral Samsonovici , șef de M.St.M (în locul lui I. Antonescu) 13 dec.'34.....	54
19.a.) Schimbarea g-ralului I.Antonescu. Interpelare Popescu- Necșești , 14 dec.'34.....	55
"Lupta" / 14 dec.'34.....	55
▫ Atmosferă parlamentară.....	55
a) Al.Popescu-Necșești ,.....	55
b) gral Paul Angelescu.....	55
c) Virgil Madgearu.....	55
d) Lupu.....	56
e) Gh.Brătianu.....	56
f) CICBrătianu.....	56
g) I.Mihalache.....	56
h) Gh.Tătărăscu.....	56
i) Popescu -Necșești.....	57
19 b) Cenzurarea " <i>Universului</i> " .Partidele politice condamnă cenzura , 15 dec.'34.....	57
" <i>Universul</i> " / 16 dec.'34.....	57
▫ Atmosfera, scandalul.....	58
a.)Al.Popescu -Necșești / 15 dec.'34.....	58
▫ Cenzura = regim intolerabil libertății presei.....	58
▫ Demersuri.....	59
▫ Numirea lui Antonescu la MSt M.....	59
▫ Numirea lui Samsonovici la MSt M.....	59
b) Gral Paul Angelescu / 15 dec.'34.....	60
▫ Răspuns.....	60
d.) Virgil Madgearu / 15 dec.'34.....	60
▫ Injoncțiuni în lucrările parlamentului	60
▫ Șefia M.St.M.....	60
▫ PNL - Antonescu - Samsonovici.....	60
e) Dr.Lupu / 15 dec.'34.....	61
▫ Răspunsul g-ral Angelescu =.....	61
▫ Nesocotirea Parlamentului.....	61
g) Victor Iamandi (ministru de stat).....	62
▫ Răspuns	62
h) Dinu Brătianu.....	62
▫ PNL și Armata.....	62
▫ Antonescu - Samsonovici.....	62
i) Gh.Tătărăscu / 15 dec.'34.....	63
▫ Competențele politice.....	63
▫ Competențele militare.....	63
k) I. Mihalache / 15 dec.'34.....	64
▫ Încredere în generali.....	64
▫ Îngrijorare pentru armată.....	64
▫ Răspunderile.....	65
l.) dr.Lupu.....	65
▫ Replică lui Tătărăscu.....	65
▫ Armata	65
20.) A.C.Cuza (LANC) , discurs la mesaj, 14 dec.'34.....	65
▫ Armata.....	66
▫ "Cazul " Antonescu.....	66
▫ Armata.....	67
▫ Ofițeri evrei.....	67
21.) Vict.Iamndi (PNL, subsecretar de Stat) , discurs final la Mesaj, 17 dec.'34.....	68

▣ Consens parlamentar	68
▣ Solidaritate guvernamentală.....	68
▣ PNL / PNȚ.....	68
▣ Disfuncții, conflicte	68
▣ Sarcinile guvernării PNL.....	69
▣ Răspunderile.....	69
22.) Noul contract de armament încheiat cu uzinele Skoda , Cameră, 6 apr.'35.....	69
23.) <i>Raportul</i> privind " Afacerea Skoda" / dezbateri, votarea / 19 apr.'35.....	70
-----	70
Guvern Tătăărăscu .Legislatura PNL. Sesiunea a III-a ordinară , 14 nov.'35 - apr.'36.....	70
-----	71
24) <i>Mesajul Regal</i> , ședință comună , Cameră și Senat, 15 nov.'35.....	71
[Apărarea Națională - g-ral P.Angelescu].....	71
25.) Hurmuz Aznavorian (Raportor) , <i>Adresa de Răspuns la Mesaj</i> ,Cameră, 25 nov.'35.....	71
[Armata].....	71
26.) Virgil Madgearu (PNȚ) , Declarație la Mesaj, 12 dec.'35.....	71
▣ Armata.....	72
27.) Gh.Tătăărăscu(președ.Consiliu, ministrul Armamentului) , concluzie la Mesaj, 14 dec.'35	
-----	72
▣ Consolidare : înzestrarea armatei.....	72
-----	73
Guvern Tătăărăscu .Legislatura PNL. Sesiunea a IV-a ordinară , 14 nov.'36 - apr.'37.....	73
-----	73
28.) <i>Mesajul Regal</i> , duminică, 14 nov.'36.....	73
29.) Grigore Filipescu (P.Conservator) , discurs la Mesaj, Senat , 23 nov.'36.....	73
▣ Armata.....	73
30.) Em. Slătineanu (PNL) , discurs la Mesaj, Senat, 24 nov.'36.....	73
▣ Armata.....	74
31.) Rom. Seișanu (" <i>Universul</i> " , <i>Liga Antirevizionistă Română</i>) , la Mesaj , 24 nov.'36.....	74
▣ Slăbirea autorității Ligii Națiunilor.....	74
▣ Ungaria revizionistă.....	75
▣ Concluzii	75
▣ Va vota <i>Răspunsul la Mesaj</i>	76
32.) Aurelian Benteoi (subsecretarde Stat, Interne) , răspuns lui Madgearu, 26 nov.'36.....	76
▣ Normele cenzurii.....	76
33.) N.Iorga (PND) , discurs la Mesaj, Senat , 27 nov.'36.....	76
▣ Armata.....	76
34.) Aurel Neguș (PNL - g) , discurs la Mesaj, Cameră , 27 nov.'36.....	77
▣ Armata.....	77
35.) Virgil Madgearu (PNȚ) , Declarație la Mesaj , Cameră, 28 nov.'36.....	78
▣ Armata.....	78
36.) Grigore Iunian (PRȚ) , Discurs la Mesaj, Cameră , 28 nov.'36.....	79
▣ Armata.....	79
37.) H.Otto Roth (PNG) , discurs la Mesaj, Cameră, 28 nov.'36.....	79
▣ Regele , Armata , Solidaritatea	79
38.) I.Inculeț (Ministru secretar de Stat , vicepreșed Consiliului de Miniștri) ,.....	80
▣ Armata [g-ral Angelescu / Gh.Tătăărăscu].....	80
39.) Vict.Iamandi (ministru Culte și Arte) , discurs final la Mesaj, Senat , 29 nov.'36.....	81
▣ Dezbaterile la Adresa de Răspuns la Mesajul Tronului.....	81
▣ Criticile PNȚ =Declarație de război.....	82
▣ Ipotetica succesiune	82
▣ Partidul Național Liberal.....	82
40.) MSRegele : Răspuns la <i>Adresa de Răspuns</i> , la <i>Mesajul Regal</i> , 4 dec.'36.....	83
41.) G-ral Gh.Mărdărescu , asociere la Comunicarea lui Mora , 12 dec.'36.....	83
▣ Pasivitatea contra-propagandei românești.....	84
▣ Replică la art. "Bolchévistes de Hongarie "	84

▣ Nepăsare românească !.....	86
▣ Replică la <i>Jurnalul g-ralului Bandholtz</i>	86
▣ Indolența românească !.....	87
▣ Replica la " Amiralul Horthy -salvatorul omenirii "	87
▣ Efectele lipsei unei propagande active.....	87
▣ Replică la " Amiralul Horthy".....	88
42.) Scandalul afacerii cu armament " Caranfil -Dorman ", 21 -22 ian.'37.....	89
a.) Virgil Madgearu - intrebare / 21 ian.'37 (p. 605-606).....	90
b.) Gr.Iunian - asociere la interpelare(p. 607).....	90
c.) Gh.Tătărăscu - răspuns . (p. 608).....	90
d.) Virg.Madgearu - dezvoltarea interpelării / 22 ian.'37 (p. 628 - 634).....	91
f.) Gh.Tătărăscu / Răspuns la interpelări / 22 ian.'37.....	91
g) Virgil Madgearu (replică lui T.) / 22 ian.'37.....	91
43.) <i>Codul justiției militare</i> // Expunere de motive, text lege // 9 mart. 1937.....	92
▣ Importanța justiției militare.....	92
▣ Istoricul și evoluția Codului.....	92
▣ Competența <i>internă</i> și <i>externă</i> a justiției militare.....	93
▣ Siguranța națională.....	93
▣ Justiția militară în alte țări.....	93
▣ Noul cod militar românesc.....	94
▣ Organizare , competență, procedură , infracțiuni și pedepse.....	94
▣ Codul de justiție Militară.....	95
44.) Matei Vasiliu :Pr.lege : pensie pentru soția generalului rus Nekrasov (1917) , 11 mart.'37	95
.....	95
45.) ing.N.Miclescu (P.C.) - interpelare -12 mart.1937.....	95
▣ Ministerul Lucrărilor publice -cel mai sărac minister.....	96
▣ Necesitatea gospodăririi drumurilor.....	96
▣ Banii ... înzestrarea armatei ... iluziile pacifiste.....	96
46.) Pr.de lege ptr. <i>Prelungirea stării de asediu</i> (16 mart.- 16 sept) , Senat, 12, 13 mart. '37	97
.....	97
▣ Legea (p. 2466).....	97
a.) Vasile Rădulescu -Mehedinți (PNȚ)/ 12 mart.'37.....	97
▣ Măsurile legislative recente.....	97
▣ Competințe prea mari instanțelor militare.....	97
c.) DRIoanițescu (Frontul Românesc -Vaida) / (p.2477- 2478) / 12 mart.'37.....	98
▣ Starea de asediu.....	98
▣ Dificultăți juridice.....	98
▣ Întinderea corzii.....	98
d.) Nicolae Iorga / 12 mart.'37.....	99
▣ Starea de asediu.....	99
▣ Încredere desăvârșită în armată.....	99
▣ Instanțele militare - instanțe incoruptibile.....	99
47.) Gh.Brătianu , Expozeu , Întrunirea liberal-georgistă de la Marna , 1 nov.'37.....	100
▣ Idei și acțiuni georgiste salvatoare.....	100
48.) Gh.Tătărăscu , <i>Expozeu</i> , șed.CC al PNL ,/ 4 ani de guvernare / 2 nov.'37.....	100
▣ Opera de înzestrarea armatei.....	101

[Guvern Tătărăscu](#).Legislatura I .Sesiunea ordinară .1 febr.-apr.'34

- continuare -

1.) Problemele Apărării Naționale , **anchetă parlamentară** , martie 1934

(Rev."Parlamentul Românesc " , an V, nr. 136 -140)

Răspund generalii : **N.Samsonovici**, **Șt.Panaitecu**, **Ion Antonescu** ș.a.a

oameni politici : **N.Iorga**, **Leonte Moldovan**,**C.Argetoianu**,

dr.N.Lupu , **Stelian Popescu** ș.a.

[LD : Număr dedicat acestei probleme . Extrag câteva opinii .

Fiecare respondent,are **fotografia și semnătura autografă**]

Revista /

▣ Pericolele militare

[...] **Noi nu suntem un popor agresiv ; dimpotrivă.**

Și cu toate că virtuțile războinice regenerează, pe când pacea moleșește,

noi am preferat să închinăm puterile noastre numai muncii constructive și propășirii

economice și culturale, păstrând latente virtuțile de arme ,

care au străfulgerat în noi prin veacurile de încercări - **culminând în marele război de întregire .**

" **Avem însă în apropierea noastră alte popoare** , care nu se aseamănă cu noi,

și care **abia așteaptă prilejul să refacă drumul întors al istoriei** .

dacă nu prin dreptate, **prin violență.**

"**Atacul de mâine se anunță groaznic. Fără declarație de război, ne putem vedea**

într-o oră **în plin vârtej al morții** - cotropiți de obuze venite de la sute de kilometri , asfixiați de

gaze infernale coborâte din stratosferă, în rachete incendiare - și nu numai bărbații valizi

și înarmați , ci **întreaga populație** , fără putință de alegere...

Aceasta este imaginea pe care tehnicienii tuturor statelor o impun viziunii noastre anticipate.

a) G-ral Samsonovici / mart.'34

▣ Situația României

Interesele divergente ale foștilor aliați victorioși , au prilejuit învinșilor de ieri să formuleze proteste

modeste, apoi tot mai mari.Pactul Fundamental al Sosității Națiunilor (art.8) redactat în

ambianța de atunci , spune despre SECURITATE că membrii Sosității Națiunilor recunosc

că menținerea păcii cere reducerea armamentelor naționale la minimum compatibil cu securitatea

națională și cu executarea obligațiilor internaționale impuse de o acțiune comună. [-----]

Care este situația României , la porțile orientului, unde atâtea interese se ciocnesc ?

Lungimea frontierei : 3.000 km. Din aceștia doar 1/ 3 , adică 920 km sunt hotar cu țările cu

care avem tratat de alianță iar 2.080 km, , fără tratat .

Dacă se ține seama că unle țări - URSS, SUA - nu fac parte din Soc.Națiunilor,

iar altele - Germania, Japonia - s-au retras,

ne întrebăm cum pot fi obligate statele să respecte Pactul Soc.Națiunilor ?

g-ral Samsonovici

b) g-ral Șt.Panaitecu /

▣ Minoritățile în caz de război.

Înainte de primul război, **proporția minorităților de altă origine era atât de redusă** ,

încât nu s-a pus problema unor măsuri .

Cetățenii de altă etnie erau împărțiți în toate regimentele , contopiți în masa românească.

Războiul a dovedit că , chiar această mică proporție n-ar fi trebuit neglijată .

Armata a **avut unele neajunsuri cu ei.**

Uneori, în luptă, cei ce dădeau semnalul de predare, erau străinii. **Răul nu a fost numeric,**

ci moral : încetarea focului, batista la armă, ridicarea brațelor sus , sau fuga și dezertarea

În retragerea din Muntenia, străinii au rămas sub ocupație.

Trecuți la dușmani, s-au pus în serviciul lui, au devenit spioni, au făcut propagandă contra noastră.

Și în Austro-ungaria, predarea în masă a cehilor, sârbilor, slovenilor, românilor, s-a produs cu grave consecințe pentru armata imperială.

Este un instinct lăuntric firesc, ce nici nu poate fi condamnat în sine.

În România întregită, în 1922-23, când a trebuit întărită frontiera de vest și de est, comandanții au vrut să scape de minoritari.

Este o problemă îngrijorătoare dar și f.delicată, spinoasă, datorită tratatelor de pace și legislației noastre :

1. Prin tratate, minoritarii u drepturi ce trebuie repectate ; au școli, conștiință națională, partide, revendicări specifice ;

2. Minoritarii sunt puternici - prin stare economică, cultură, și solidaritate .

3. Au legături cu țările de origine : germanii din Basarabia - cu Germania ; ungurii - cu Ungaria
Acestea sunt problemele care ar trebui să ne preocupe.

S-au emis niște soluții :

1. Minoritarii să fie scutiți de armată , în schimbul unei taxe ;

2. Să fie supuși aceluiași obligații ca și românii ;

3. Să fie împrăștiați pe teritoriu , în toată armata, la diverse unități .

4. Să fie recrutați și încorporați în timp de pace, dar să nu fie chemați la război (aceasta este practica prezentă .

Dar ... pregătim cu mânuirea armelor , pe viitorii inamici !)

[LD : câtă dreptate a avut , în 1940]

Oricare din soluții are avantaje și dezavantaje.
gral Panaitescu

c) G-ral Ion Antonescu / mart.'34 (șeful M.St.M.)

[LD : Mă gândesc la soarta lui ! Mă gândesc la executarea lui de către pluton !]

" [---] Analiza acestor elemente da bază , cari trebuie grupate

în o " Lege de organizare a apărării patriei " ,

formează obiectul rândurilor ce urmează.

-Nu este suficient să nu vrei războiul , pentru ca să fii la adăpostul lui.

-Cine are interes să nu provoace , cum este cazul nostru, nu va putea evita

de a fi provocat și atacat, decât dacă va fi , în orice moment , bine înarmat .

-Sângeroasa experiență făcută recent de toți, a dovedit că războiul costă mai mult sânge și mult mai mulți bani pe cei nepregătiți , decât pe cei pregătiți.

În consecință, nu pot fi acuzați de militarism și de imperialism

acei care propovăduesc și practică buna organizare a națiunii .

" În circumstanțele de astăzi,

antimilitariștii sunt , în realitate, antinaționaliști .

De aici, primul principiu : Războiul , deși nedorit , trebuie totuși pregătit ca o firească și sacră măsură de apărare.

Pe de altă parte, în forma lui modernă,

războiul nu va mai putea fi dus numai de armată ;

el va pune la contribuție spontan , continuu și total , cu sau fără voia poporului, totalitatea mijloacelor unei națiuni , reprezentate prin forțele ei politice , intelectuale , morale, sociale, tehnice , economice și militare . Iată al doilea principiu.

În fine, izbânda nu se poate obține repede și cu puține sacrificii - în vieți și bani- decât dacă poporul a fost din timp, bine și complet pregătit să-și apere drepturile.

Această operă grandioasă nu poate fi înlăptuită decât dacă într-un stat toți se străduiesc să cunoască , să pregătească, să utilizeze și să armonizeze , din timp , forțele vitale ale neamului.

Pregătirea , dezvoltarea , perfecționarea și armonizarea lor, în timp de pace , este opera națiunii , în general,

și a conducătorilor ei ,de toate categoriile , în special.

Este **un alt mare principiu** de care trebuie să ne călăuzim în mod permanent .

I.Antonescu / mart.'34

" **Aceste principii trebuie zilnic reamintite conducătorilor națiunii , fiindcă :**

-în primul rând, **numai prin cunoașterea lor și unii și alții devin conștienți de pericolul de răspunderea și datoria ce le incumbă ;**

- în al doilea rând, **numai într-o națiune conștientă de datoria ei, șeful statului și guvernantii pot să-și facă datoria lor .**

Principiile nu sunt singurele salvatoare . Trebuie să fie aplicate ;

ori, pentru aceasta este necesar să existe :

I.Antonescu / mart.'34

UN PLAN BINE DEFINIT DE ACTIVITATE

Trasarea lui , are ca bază de plecare **principiile enumerate mai sus** , fiindcă ele s-au impus ca un imperativ sacru și categoric, tuturor acelor care au trecut prin dureroasa experiență a războiului. **Respectarea totală a acestor principii și aplicarea lor rațională** , a creat pentru națiunile conștiente de pericol , **necesitatea de a fi mereu înarmate.**

Este regimul "Națiunii înarmate " , sub care trăesc astăzi : **Marea Britanie, Franța , America , Germania, Italia , și într-o oarecare măsură, chiar Rusia.**

[-----]

Realizarea acestei idei - "**națiunea înarmată "** - nu este nici ușoară, nici imediat posibilă, fiindcă cere , în primul rând , organizare și , în al doilea rând, pentru că organizarea

trebuie să-și arate roadele. Într-adevăr, "**națiunea înarmată "** înseamnă :

-În primul rând, **cetățeni bine instruiți, perfect educați, rațional organizați ;**

-În al doilea rând, **armată și teritoriu bine organizate și echipate ,**

după cerințele moderne de luptă și de apărare . [-----]

I.Antonescu / mart.'34

CULTURA ȘI EDUCAȚIA

[**LD : din păcate , xerox cu ștersături , încât nu pot reproduce exact .**

dar nimic nu este adaos de la mine.]

Cultura crează conștiința , formează caracterul , și dă naștere la orizonturi de avânt .

...forță fizică ... putere de muncă ... dezvoltă îndrăzneala ... stimulează sentimentul de solidaritate și jertfă ... transformă armata în forță ordonată...

Exemple actuale : japonezii , germanii, italienii ...

Orice apărare a națiunii , clădită pe alte principii, anihilează sacrificiile materiale

făcute pentru armată. [-----] Pentru aceasta , **națiunea trebuie să fie în stare :**

-în primul rând, **să-și păstreze nervii , moralul și încrederea în viitor ;**

-în al doilea rând, **să lupte pentru a se apăra și pentru a anihila efectele acțiunii inamicului ;**

-în al treilea rând, **să continue lucrul și producția intensă ,**

oricare ar fi acțiunea aviației adverse.

Ori, aceste lucruri nu se pot realiza , decât dacă există organizare, conștiință, energie, rezistență și spirit de sacrificiu.

Sunt calități , fizice și morale, care nu se pot naște spontan, mai ales sub acțiunea distrugătoare a inamicului, și nici nu se pot improviza.

De aici **necesitatea ca apărarea statului să pornească și să fie bazată , în primul rând, pe pregătirea culturală, fizică și morală a cetățenilor săi.**

Cu analfabeți, slăbănogi , cu oameni fără Dumnezeu, fără ideal, fără cultul trecutului și fără respectul față de munca celor care conduc, se deschide și se sapă drumul numai către prăpastie . "

I.Antonescu / mart.'34

ORGANIZAREA STATULUI .

[**LD : mă gândesc că , pe atunci nu știa că va fi, la un momnet dat , șef de stat !]**

" **Buna apărare a statutului** este și va fi , mai ales în viitor , **în funcție de prosperitatea lui. Prosperitatea** depinde atât de **valoarea energiilor individuale** , cât, mai ales, de **modul cum aceste energii sunt îndrumate , captate, multiplicare**

Problemă deci de organizare . [-----]

Războiul a dovedit că buna apărare reclamă **nu numai eforturi militare** , dar și **posibilități economice și tehnice imense** ; organizarea va trebui să vizeze nu numai prosperitatea dar și **apărarea națiunii**. Ea va trebui să fie pusă pe astfel de baze încât, în caz de război, **statutul să poată să fie capabil să facă față nevoilor armatei de operațiuni , numai cu mijloace interne.**

De aici , **doctrina de a reveni la total înțeleapta formulă a strămoșilor noștri și adaptată azi de toată lumea : "Prin noi înșine !"** [-----]

Fără a copia, ci adoptând la geniul rasei și chiar perfecționând o metodă care are la bază munca, energia, disciplina, cinstea , patriotism și conducere , **putem oricând realiza ceea ce Italia a dovedit că se poate face."**

Procedând în acest fel, **potențialul de pace al statului** , va putea fi dezvoltat la maximum."

I.Antonescu / mart.'34

[**LD ! oare cum se împacă doctrina lui cu doctrina lui Titulescu ?!**]

" Procedând în acest fel, **potențialul de pace al statului** , va putea fi dezvoltat la maximum.

Acest potențial trebuie astfel îndrumat , încât să poată fi ușor și spontan transformat în **potențial de război**. Este chestiunea cea mai acută care preocupă toate statele conștiente de pericol, și numai de aceea, **această dezarmare** , chiar parțială, **este necentenit și intenționat amânată** , cu ajutorul nesfârșitelor discuții.

Când potențialul de pace va fi mărit și, mai ales, **apt pentru a putea fi transformat** , ușor și repede , în **potențial de război**,

marii potențați vor cădea de acord și în privința dezarmării.

În realitate, **dezarmați cu adevărat vor fi numai cei cari au pierdut** , din o cauză sau alta , **timpul**. [-----]

A pregăti războiul în timpul războiului este o situație tragică, spune mareșalul Joffre , în Memoriile sale. **Cât de tragică va fi soarta celor nepregătiți !**

I.Antonescu / mart.'34

Experiența făcută de noi în trecutul război, este semnificativă . Într-adevăr :

- **Să nu uităm** , că cu toate că între 1914 -1916 am făcut maximum din ceea ce se putea face, am fost totuși surprinși cu un foarte slab potențial de război ;

-**Să nu uităm** că, din această cauză , a trebuit să târâm pe la Salonic, Arhanghelsk chiar Wladivostok , în condițiunile cunoscute , materialele, munițiunile , avioanele necesare ;

-**Să nu uităm** că aceste materiale . care le-am plătit și le mai plătim cu nenumărate miliarde - nu erau nici de cea mai bună calitate , și nici de cea mai modernă utilitate ;

-**Să nu uităm** că am fost nevoiți să le înlocuim cu cel mai valoros sânge al națiunii noastre , și din această cauză , pierderile ce le-am avut în oameni , constituie cifre record.

Este lecția tragică pe care ne-a dat-o trecutul . Ar fi de neiertat să o nesocotim.

I.Antonescu / mart.'34

e) **N.Iorga** / mart.'34

▣ **Vitejia românească**

[**LD : mă gândesc la asasinarea lui , de către legionari, în 1940 !**]

" **Sunt multe feluri de vitejii : a noastră nu caută dușmanul** , din ambiție sau din neastâmpăr.Ea nu-l dorește măcar . **Aventura** , în orice , **ne e adânc străină** , și chiar repulsivă , ca tot ce e nechibzuire , lipsă de plan și de măsură.

" **Sântem viteji** însă în **apărarea dreptului nostru** ca unii cari , **moștenind idei de drept** de la Romani , nu putem trăi în afară de dânsul. **Ce știm că e al nostru îl apărăm , ca răzășul moldovean bucata lui de pământ , cu unghiile și cu dinții.**

De pe acest teren sacru nu ne poate smulge cineva , decă morți.

Și preferăm moartea, tăgădei de drept.

De aici **defensiva noastră biruitoare** de-alungul veacurilor : Posada, Vaslui, Valea Albă, Călugăreni Mărășești . Și vitejia aceasta o avem și în viață.
Dacă ne știm drepti, orice ar fi împrejur, nu ne clintim "
N.Iorga / mart.'34

f) **Leonte Moldovan** / mart.'34

▣ **Înarmarea sufletească**

[LD : **Mă gândesc la întemnițarea lui , de către comuniști !**]

[.....] "**Luptele neamului nostru** au fost purtate întotdeauna **pentru apărarea Legii și Moșiei strămoșești** , pentru **salvarea ființei sale etnice** , de o rezistență neasemuită.

"Dar în luptele acestea **nu am avut niciodată altă superioritate față de dușman** , decât aceea **a Dreptății și a Sufletului** , care ne-a asigurat aproape totdeauna biruința.

"Nu vreau să spun prin aceasta că armele de foc și întreg arsenalul de război modern ar fi secundar. Nu. Ne trebuie "scule " , azi mai mult decât oricând.

Și sculele acestea trebuie să ni le facem singuri, pentru a le avea, așa cum se cuvine, la momentul oportun. "

Leonte Moldovan / mart.'34

g) **Stelian Popescu** / (**ex-ministru; președ. Ligii antirevizioniste**) / mart.'34

[-----] Astăzi, o serie de **conferințe tendențioase** , o **reclamă răsunătoare** asupra unor suferinți imaginare, **o publicitate bazată pe fals și corupțiune** meșteșugit angajată , **se crede c-ar putea schimba** , fără nici o altă bătaie de cap, **aceea ce s-a hotărât** , după studii temeinice , adică singura soluție menită a păstra pacea între popoare : **tratatele** . De acest mijloc, **vecinii noștri unguri au uzat și abuzat cu multă dibăcie** , reușind **să inducă în eroare** o bună parte din **opinia publică mondială** care nu-și dă seama că **revizuirea înseamnă falsificarea adevărului, reînvierea nedreptății și a asupririi** , sub care popoarele au trăit în trecut.[-----]

față de lupta revizionistă declanșată de asupritorii de odinioară ,

el [**poporul român**] **opune un veto categoric** , spunând tuturor celor care o propovăduiesc , fără să-și dea seama ce fac, ca și celor care-l simpatizează ,

că **revizuirea înseamnă război** și cine , în Europa, nu-și mai amintește de ororile lui , nu are decât să-l provoace .

"Noi , Români și aliații noștri , urâm războiul , dar suntem gata să-l primim , dacă ni se impune , însă de consecințele lui , nu noi vom răspunde. "

Stelian Popescu / mart.'34

h) **C.Argetoianu** / mart.'34

[LD : **și acesta a înfundat închisorile comuniste și și-a găsit sfârșitul la Sighet**]

Progresele uimitoare ale tehnicii , au complicat și au îngreuiat rezolvare problemelor în legătură cu apărarea națională.. [.....]

Forța și rezistența unei țări nu se mai bazează pe numărul baionetelor.

Cucerirea aerului prin **aviație și aeronautică** ... efectul **tunurilor** ... introducerea **gazelor și diferitelor produse chimice** ... **au transformat complet războiul modern.**

Investițiunile pe care le cere apărarea națională ,

au devenit de un ordin aproape astronomic.

" Pentru **o țară sărăcită , fără rezerve și în plină criză economică** , problema armamentului este aproape insolubilă. Iată de ce **situația noastră este foarte critică.**

Cred că **singura soluție** , soluție parțială, căci de o soluție totală nu poate fi vorba, constă în **crearea unei industrii naționale pentru fabricarea armamentului și munițiilor** .

[.....]

Văd în crizele industriale și în șomajul din Occident , o conjunctură favorabilă creației **uzinelor românești indispensabile apărării naționale** . [-----]

Crearea unei asemenea industrii , e treaba noastră, a civililor .

Restul e în sarcina militarilor . Dar militarii nu-și vor putea îndeplini datoria până ce civilii nu-și vor fi îndeplinit-o pe-a lor. "

C.Argetoianu / mart.'34

i) **Dr.N.Lupu** / ex ministru , ex țărănist , "pacifistul " de serviciu / mart.'34

Eu sunt un idealist , care doresc să fie îndeplinită porunca lui Iisus Christos : pe pământ și între oameni , bună înțelegere .

Fiind și om politic cu răspundere, trebuie să țin seama de realitatea crudă

Două lucruri sunt esențiale pentru păstrarea unității și granițelor românești :

I . **O acțiune diplomatică bine condusă și eficace, prin Înțelegerea Balcanică și Pactul de neagresiune cu Sovietele** . D.Titulescu , a făcut țării acest serviciu.

II. Neputând uita că în moentele de criză războinică , tratatele devin "petice de hârtie" , trebuie , **atâta vreme cât alții se înarmează, să ne înarmăm și noi.**

" În această politică , sunt două postulate :

a) **Înarmarea țării să corespundă necesităților noi ale războiului** care va fi mai mult **aero-chimic** (avioanele și gazele vor fi armele de predilecție în războiul de mâine)

b) **Tot ceea ce dă bugetul țării sau contri'buțiile benevole ale populației , pentru înarmare , să meargă în întregime la destinație .**

dr.Lupu / mart.'34

Apărarea națională / mart.'34

2.) Legea apărării statutului,

a) **P.C.Andrei** (PNT) , discurs la lege, 4 apr.'34

(DAD, MO. 38, șed. din 4 apr.'34, p. 1660- 1663)

PCAndrei / 4 apr.'34

▣ **Apărarea granițelor .**

▣ **Apărarea militară**

" La un foarte scurt interval , după **legea stării de asediu**, se prezintă Parlamentului un nou proiect, anume **apărarea Statutului**.

Desigur că **ochii noștri** ai tuturor trebuie să fie **ațintiți** asupra **vieții statului nostru** , asupra **ființei naționale** și asupra **hotarelor** dobândite cu atâtea jertfe.

Dacă ar fi cazul ca acestea să fie atăcate, fără îndoială că **orice român** ar trece peste orice fel de considerente de ordin legal și **n-ar precupeți nici un moment sacrificiul cerut pentru apărarea statului .**

În asemenea împrejurări **nu este nevoie de nici o lege** ,

ci numai de **o armată bine organizată** de un **comandament priceput și conștiincios**.

Din acest punct de vedere, **guvernul are datoria să continue opera** începută

de Partidul Național-Țărănesc, anume **înzestrarea armatei** ,

încât să poată face față oricărei nevoi."

PCAndrei / 4 apr.'34

▣ **Afacerea Skoda ...**

În legătură cu aceasta, **PNT cere cu insistență guvernului să lămurească așa-numita chestiune Skoda**. Câtă vreme am fost noi la putere , putea să bănuiască cineva neinformați că am avea interes să mușamalizăm această chestiune. **Partidul liberal** care, în opoziție,

a avut **rolul de acuzator**, are acum datoria imperioasă ,
să lămurească o dată această chestiune.

- **Dr.Hasnaș** : Erați în Cameră când **dl prim-ministru a făcut o declarație clară**
în această chestiune.

- **PCAndrei** : D-lor deputați, **sunteți astăzi la putere , și un imperativ de onestitate morală și politică** vă impune , în primul rând, **să nu lăsați impresia** că ați întrebuițat această chestiune **pentru a răsturna un guvern și a-i lua locul**, urmărind interese egoiste de partid, și, în al doilea rând, astăzi, **când se atacă așa de mult regimul parlamentar și constituțional, să nu lăsați** nici un moment **impresia că este un fel de înțelegere între partide**, care vor să se acopere unele pe altele.

Noi nu avem nimic de ascuns și pe nimeni de apărat " (**aplauze la PNȚ**)

Onoarea unui partid care are atât de adânci legături în țară, îl face să treacă peste orice fel de considerație. **Onoarea partidului nostru nu stă în funcție de o persoană.**

Noi avem conștiința datoriei împlinite. Noi am dat chestiunea **pe mâna justiției**, care își va face toată datoria și acum, când suntem în opoziție, **dvs aveți obligația să lămuriți de urgență chestiunea Skoda, pentru a nu mai putea fi speculată de nimeni.** " (**aplauze la PNȚ**)
Petre Andrei / 4 apr.'34

*/ **I.C. Cătuneanu** apoi **Gh .A.Cuza** , discurs la lege, 4,5 apr.'34
(**DAD, MO 38, șed. din 4 apr.'34 , p. 1663-1664 ;DAD, MO 39, șed. din 5 apr.'34, p. 1672- 1677**)
[**LD : Discursul început de Cătuneanu s-a întrerupt deoarece Camera nu era în număr.**
A doua zi, Cătuneanu absentând - grav bolnav -continuă discursul Gh.A Cuza]
Documentele integrale- fișier LANC
[-----]

b) G.A.Cuza / 5 apr.'34

▣ **Masoneria : desființarea granițelor statelor.**

▣ **Masoneria : slăbirea armatei**

"Dacă ar fi numai latura antireligioasă a masoneriei, lucrul , poate,
încă nu ar îndritui în luarea măsurilor represive.

Ați putea spune : este o părere, un punct de vedere particularist, care ,
neoficializat , nu atinge existența statutului .

Dar francmasoneria mai urmărește un scop : desființarea altei prejudecăți ,
anume , prejudecata națională a granițelor.

Francmasoneria este fundamental internațională ;

prin însăși spiritualitatea și și organizația ei, ea nu cunoaște granițe,
căci **familia masonică este universală și mapamondică ,**

îmbrățișând pe toți inițiații deopotrivă ea **nu cunoaște distincțiuni**
decât numai între diferitele grade ierarhice.

Totuși, între partea intențională și ascunsă a acestei organizații ,
și felul ei de a prezenta lucrurile,

câtă distanță antinomică este :

deși internațională, luptând în numele umanitarismului,

împotriva granițelor și împotriva războaielor ,

ea totuși se străduiește să atragă în sânul ei un număr cât mai mare de militari , evident,
cu scopul de a slăbi și de a desagega potențialul de anteapărare a neamului.

Durerea noastră - și la nevoie vom aduce și nume - este de a constata că

foarte multe cadre și chiar unele din comandamentele cele mai importante **ale armatei,**
sunt masonizate .

-**Romulus Seișanu** ("Universul ") : Așa este !

-**I-A.Tomescu** : Dle profesor, ați face o operă patriotică dacă i-ați denunța

-**G.A.Cuza** : O voi face la timpul său .Deci și în latura apărării Statutului,

francmasoneria joacă un rol infam "

GACuza / 5 apr.'34

c) CCGiurăscu (PNL-geogist) , la Legea pentru apărarea Statului, 5 apr.'34

(DAD, MO 39, șed. de joi, 5 apr.'34 , p. 1693- 1694)

CCGiurescu / 5 apr.'34

▣ **Problema armatei**

Asupra problemei militare nu va insista **.Ordinea se garantează** și printr-o **puternică organizare a armatei**. " Dvs știți **câte îngrijorări inspiră această situație** și că prima datorie este de **a se proceda la o înzestrare cât mai puternică a armatei și la o educare a poporului** în vederea apărării naționale ;

nu o întărire a corpului polițienesc , în special a corpului jandarmeriei ,
cât mai ales o întărire a părților esențiale combatante din armată ,
a acelor cari sunt chemate , în primul rând, la apărarea țării ."

CCGiurăscu / 5 apr.'34

3.) Legea pregătirii premilitare ,28 apr.'34

G-ral N. Uică (ministru Apărării) , **Pompiliu Bădeanu** (raportor)

a) **CCGiurăscu** (PNL-g) b.) **PCAndrei** (PNȚ)

c) **Pamfil Șeicaru** ("Curentul") d.) **M.Plătăreanu** (PNL)

(DAD , MO 50, șed. de sâmbătă , 28 apr.'34 , p. 2638- 2643)

[**LD : se discută în sâmbăta Paștelui , după legea OETR , în ultima zi a sesiunii parlamentare**
Extrag informații de la discuția generală]

a) CCGiurăscu / 28 apr.'34

▣ **Legea premilitară**

-CCGiurăscu : Această lege prevede pregătirea premilitară
pentru tinerii din toate straturile sociale, atât de la orașe cât și de la sate .
atât din licee cât și de la sate ?

-P.Băbeanu : Pe toți cetățenii români

-N.Popescu : Aceasta nu este o lege de înarmare a tineretului român!

-CCGiurăscu : legea prevede o amendă modică (2.000 anual)

pentru tinerii care absentează , ceea ce nu este o sumă mare ...

Speră ca ministrul să dea explicații .

CCGiurăscu / 28 apr.'34

b) Petre Andrei (PNȚ)

[**LD luni, 20 ianuarie 2003 : se discută în sâmbăta Paștelui , după legea OETR ,**
în ultima zi a sesiunii parlamentare]

/ **Critica procedurii parlamentare** : excesul de legiferare ; legi vagi , negândite /

/ **Legea de organizare a Ministerului de Apărare și premilităria** /

/ **Necesitatea scurtării serviciului militar ptr. țărani** , condiționate de școlarizare /

/ **Educația tineretului .Modele : Komsomol - Balila - tineretul hitlerist** /

----- **polemică cu ACCuza pe tema "modelelor"**

/ **Specific ptr. situația României : accent pe educație spirituală ;**

puțină ed. fizică ; rezervă ptr. premilitărie (la sate și universități)

/ **Baza tehnică , finanțarea** /

/ **Premilităria - concluzii : da , la sate (condiționat)**

cât mai puțină la uiversități

PCAndrei / 28 apr.'34

▣ Procedură parlamentară

[LD : Înainte de a lua el cuvântul, fuseseră invitați la tribună **Ghelmegeanu, Șt.Mihăescu , D.Căpățâneanu ș.a. dar nu au răspuns la apel]**

" **Este o sarcină penibilă** și pentru mine și pentru dvs , ca să vedeți **mereu aceleași persoane perindându-se la tribună**. Pentru mine este penibilă și din alt p.d.v. Măsurisesc că mi s-a dat proiectul de lege azi dimineața , așa încât trebuie să vorbesc numai după o sumară aruncare de ochi , asupra lui.

Dar nu e vina mea , ci a dvs. ,care înțelegeți să legiferați în această mod. "

PCAndrei / 28 apr.'34 , retro'30

▣ Educația premilitară

" **Educația premilitară** era de altminteri **prevăzută în legea de organizare a Ministerului Apărării Naționale** , încă **din prima noastră guvernare din 1930** , așa încât **noi am avut în vedere anumite necesități ale țării .**

Ne gândeam , între altele, **și la scurtarea serviciului militar** , pentru că una din doleanțele tinerilor , era **să se mai reducă termenul de sevicul militar.**

Atunci, firesc, era nevoie de o pregătire anterioară "

PCAndrei / 28 apr.'34

▣ Țăranii și serviciul militar

[LD : chiar luat pe " nepregătite " ... totuși în improvizarea lui Petre Andrei, **prea des apar bunele intenții ale PNȚ rămase în stadiu de deziderat !]**

" În legătură cu **tendința într-o mai bună organizare a vieții țărănești** și pentru educarea tineretului, **ne-am gândit noi** cei care eram la ministerul Instrucțiunii , **să ușurăm cât mai mult accesul la cultură, să avem cât mai multe instituții** la îndemâna țăranilor , pentru ca **cei care au învățat 4 clase primare să nu uite tot ce au învățat .**

" **Acum [când ?] s-a introdus un aliniat în legea învățământului primar , prevăzându-se posibilitatea scurtării serviciului militar ,pentru absolvenții cursului complementar . Acesta este desigur **un deziderat** , pentru că **nu depinde de Ministerul Instrucțiunii** , ca să hotărască această chestiune, **ci de Ministerul Apărării Naționale.****

Până acum, țăranii nu aveau nici un folos din faptul că frecventau școala primară completă cu 7 clase. [LD : **dar de ce trebuiau să aibă un alt folos decât învățătura ?!**]

Pentru ca să-i stimulăm, **am introdus acest deziderat** și v-am rugat **să găsiți posibilitatea de a-l introduce și în legea dvs.** Cred că aceasta **se poate face cu ocazia prezentei legi**, pentru că nu veți veni așa de repede cu modificarea legii de organizare a armatei ..

PCAndrei / 28 apr.'34

▣ Educația tineretului .

▣ Modele : Komsomol, Balila, Tineretul hitlerist

▣ Spiritualitate - muncă - forță fizică

[LD : de fapt ... este un gând legat mai mult de legea OETR ... sau **o tardivă remarcă** inspirată de discursul lui **ACCUza** ... sau **o improvizatie** pe marginea unei legi nestudiate ... sau **o idee opozantă spiritului militar...** Altfel , interesantă .

Printre altele, o anume percepție a **educației komsomoliste , hitleriste sau fasciste]**

"Din proiectul de lege , **nu văd modalitățile** în care se vor organiza **serviciile acestea de educație premilitară și pentru universități** , și-mi exprim o temere .

" Dle ministru, nu știu dacă **dvs sunteți n curent cu ceea ce se petrece în Universități**, în genere . **Noi, în vremea de astăzi , avem nevoie de mai multă spiritualitate .**

Cine vrea să dea o anumită înfățișare unei epoci și unei țări, trebuie să o stăpânească din punct de vedere spiritual.

De aceea îmi exprim temerea că numai educația fizică nu va putea realiza scopul urmărit

" Este , desigur , nevoie de disciplină , de o organizare a întregii ființi , a tineretului nostru , ca să nu se producă mișcări periculoase pentru viața statului .

Vorbea dl ministru al Instrucțiunii despre organizații similare ale tineretului din străinătate , de **Balila din Italia** , la care eu voi adăuga **Komsomolul din Rusia Sovietică** și **Tineretul Hitlerist din Germania** .

Aveam intențiunea să iau cuvântul contra proiectului dvs , din cauza acestei temeri , ca nu cumva spiritualitatea , care trebuie să domine , să fie înăbușită din cauza excesului în direcția educației fizice .

" Nu avem nevoie numai de boxeri și de oameni rezistenți fizicește , avem nevoie de **minți luminate** , care să stăpânească prin spiritualitatea lor și să dea **directive de cugetare în țara aceasta** .

" Dvs , dle ministru al armatei , vă dați seama , mai bine decât oricare altul , că lupta cu sufletul , în contra gazelor otrăvitoare și în contra mitralierelor , nu face două parale . Trebuie desigur , să fim pregătiți sufletește , dar să avem , în același timp , material de luptă la îndemână cu care să putem rezista . Aveam această temere , ca spiritualitatea să nu sufere .

Nu este mai puțin adevărat însă că am fost zdruncinat și vă mărturisesc îndoiala care mi s-a strecurat în suflet - de **Petka Roikov** .

" Acesta este un **personaj** dintr-un roman al lui **Ehrenburg** , care vorbește despre tot ceea ce face ca muncă inspirată de **un ideal** , tineretul acesta organizat în **Komsomol din Rusia** .

Acești tineri se duc , defrișează păduri și terenuri care păreau inaccesibile , ei sunt gata să sesacrifice , pentru **idealul pe care îl au** .

Acolo unde se duce un tânăr din **Komsomol** , populația îl primește cu încredere și cu speranță . Această **putere a idealismului Komsomolului** , s-a încetățenit în **convingerea intimă a opiniei publice din Rusia** .

-prof. ACCuza : Ne dați Komsomolii ca model ?

-prof.PCAndrei : Dle profesor Cuza , indiferent de ce gândesc ei !

-Cuza : Nu este indiferent , să ni se dea nouă modele dela aceia care gândesc cum gândesc ei .

-Andrei : Iată unde greșiți....

-Cuza : Sau greșiți dvs ! (**ilaritate**)

-Andrei : Indiferent de ideea politică care îi călăuzește ...

-Cuza : Nu este indiferent ! (**ilaritate**) Aici este principiul .

-Andrei : De ce vreți să mă duceți pe mine la Vechiul Testament ?

Eu vă las pe dvs acolo , și merg în altă parte . (**ilaritate**)

-Cuza : Eu cu comuniștii nu vreau să am deaface , nici chiar de la această tribună .

De ce să ne citezi Rusia ? Nu poți să ne citezi Italia sau Germania ?

-Pamfil Șeicaru : Chiar în **avizul Consiliului Legislativ** , se vorbește despre Komsomol , și se arată organizarea lor ca model .

-Andrei : Indiferent de ideea politică pe care o reprezintă , este vorba de **același fel** de organizație . Aceasta este **partea comună** în organizația tineretului atât din **Balila** , cât și din **Komsomol** , sau din **tineretul hitlerist** .

Este aceeași organizație , aproape același sistem de disciplină și educație .

Aceasta m-a făcut să mă gândesc dacă în situația actuală de la noi , nu ar fi nevoie de o altă disciplină , nu numai de disciplină rigidă , militărească , pentru că aceasta ar fi prea puțin când sufletul poate fi dezorganizat .

Și atunci , **opera de educare și de organizare sufletească** ar putea fi dată de această organizare ...tată de această organizare **quasi militărească** .

Mă gândesc cum veți face această organizare la universitate , **fără ca să abateti pe studenții noștri de la studii** .

-Pompiliu Băbeanu : Are un caracter mixt această lege.Vă rog să citiți cu atenție.

Nu se ocupă numai de acțiuni fizice și militare .

- **PCAndrei** : Tocmai de acest caracter mixt mă tem.

Un mixtum compositum nu dă niciodată rezultate bune .

Nu e bine ca ca atribuțiunile să se încalce unele pe altele.

Dacă mă voi amesteca în organizarea militărească , unde mă pricep mai puțin, cu siguranță am să **încurc pe specialiști** și **dacă** d-nii care au o altă competență , pentru care am tot respectul , **se amestecă în chestiunile de educație sufletească și intelectuală, mă tem de la început că o să se producă încurcătură. "**

PCAndrei / 28 apr.'34

▣ Exces de legiferare

" Mă tem ca aceste institute de spiritualitate și de cultură, să nu fie deranjate și abătute din calea lor firească , prin ceea ce prevedeți dvs. în această lege .

Văd că suntem în epoca legiferării prin regulamente numai , de aceea ar fi fost mai logic să aduceți o lege cu un singur articol , în care să prevedeți înființarea serviciului de educație premilitară , **specificând că un regulament va dezvolta dispozițiile** conform cărora se va face această educație. **Cu sistemul aceasta** , desigur că **Parlamentul actual și banca ministerială ar fi fost mulțumită**. Ca să fim în linia logică a activității dvs de legiferare , întrucât **votați numai deziderate vagi și lăsați ca totul să fie hotărât prin regulament** , atunci propun ca **și în această lege să scriți un articol unic** , în care să **fixați ziua de 1 mai pentru înființarea institutului de educație premilitară** și lăsând apoi în sarcina unui **regulament special să prevadă mai departe atribuțiunile și organele de execuție. "**

PCAndrei / 28 apr.'34

▣ Baza tehnică

▣ Finanțarea legii premilitare

"**Aș dori ca această educație fizică** care se organizează în legătură cu serviciul premilitar , să țină seama cât se poate mai mult de **societățile sportive bine organizate**.

Pentru că în ziua de astăzi **există câteva societăți de acestea** , care pot fi cu folos utilizate .

Mă gândesc în același timp **dacă veți la îndemână fondurile necesare** .

După câte știu eu **vă stau la dispoziție 11.000 de ha** Nu știu cine le stăpânește ...

-Șeicaru : S-au păstrat terenuri pentru fiecare comună ,

dar aceste terenuri s-au arendat și nu au fost folosite niciodată .

-Andrei : Sunt **11.000 ha** care, după lege, **trec în proprietatea Ministerului Apărării** ...

-g-ral N.Uică : În folosința ministerului . Sunt și sume speciale, înscrise în buget.

PCAndrei / 28 apr.'34

▣ Premilităria - concluzii

[**LD pe scut, Petre Andrei era de acord cu premilităria la sate ...**

dar o considera inutilă în universități.]

" D-le ministru, cred că trebuie să aveți grijă ca educația premilitară să nu împiedice

funcționarea institutelor superioare de cultură ,

așa cum sunt școlile superioare țărănești [LD ???]

Noi am făcut câteva astfel de școli de acest fel ,

pentru ca tinerii de la 19 -21 ani să le frecventeze .

Să îmbinați educația premilitară cu activitatea acestor școli superioare țărănești ,

iar pentru universități să lăsați spiritualitatea pură să se dezvolte cât mai mult ,

să împietăți cât mai puțin prin aceste activități , pentru a nu distrage de la ocupațiile serioase pe studenți , **căci ne trebuie mai întâi capete sănătoase și luminate**, mai cu seamă

în timpurile acestea. **Acolo să vă amestecați cât mai puțin, d-le ministru "** (**aplauze la PNȚ**)

Petre Andrei / 28 apr.'34

c) Pamfil Şeicaru ("Curentul ")

▣ Premilităria = necesitate organică

▣ Legea - timidă, ezitantă

" D- le preşedinte, d-lor deputaţi, deşi , în intenţa ei , **legea aceasta eu o primesc cu o vie satisfacţie** , fiindcă **răspunde unei profunde necesităţi** , şi spirituale şi materiale , **constat însă că prezentarea ei este plină de sficiune** , străbătută de atâta **ezitare** , **ca şi cum** d-l ministru al armatei , prin aducerea acestei legi, **n-ar răspunde unei necesităţi naţionale** ,

ci ar vrea numai să strecoare o lege oarecare , în mod sfios, timid.

" Or, d-lor , **instrucţia preregimentară este o necesitate organică a statelor de astăzi** . (aplauze) **Toate statele îşi pregătesc tineretul** , fiindcă nu cunosc nici ora , nici ziua , când întreaga naţiune va trebui să fie mobilizată . (aplauze)

Instructia

" **Statul are puteri nediscutate asupra fiecăruia dintre noi.**

Atunci **pentru ce prevedeţi dvs** în proiect următoarea dispoziţie :

< Această încorporare este utilă şi distractivă . > ?

Dar ce , **statul face invitaţii distractive ?**

Statutul este serios, face invitaţii imperative !

Statul, prin această lege, **aduce aminte acelui tineret de la 18 ani în sus,** **că nu poate umbla brambura, că aparţine unei comunităţi** pe care mâine va fi chemat să o apere . "

Cazarma ...

Dar mai găsesc ceva , care mi s-a părut **şi mai grav** , mai ales că legea este **prezentată de dl ministru al armatei** .Dvs spuneţi :

<În câteva şedinţe pe an, se câştigă cunoştinţele necesare , într-o atmosferă alta decât cea de la cazarmă . >

Cum d-lor , alta decât la cazarmă ?! **Dar ce este la cazarmă ?**

Eu socot cazarma ca una din şcolile în care

se pregăteşte şi se disciplinează sufletul acestei naţiuni .(aplauze)

Şi nu este permis să se strecoare astfel de cuvinte într-o lege !

Probabil că s-au strecurat fără ştirea d-lui ministru al armatei. [-----]

Resping deci categoric formula aceasta !

În ceea ce mă priveşte , **voi păstra** până la sfârşitul vieţii mele **amintirile frumoase** ale vieţii de cazarmă . Nicăeri n-am văziut atâta **comunitate sufletească** , atâta **dezbrăcare de toate grijile** din afară şi cele materiale.

Aşi găsi această frază fericită sub condeiul unui antimilitarist , dar nu în această lege .

Este o gravă scădere ! "

Pamf.Şeicaru / 28 apr.'34

▣ Legea premilitară = sfârşitul statului liberal-democrat

▣ Modelul legii : legile lui ... Mussolini, Stalin, Hitler ...

[LD : se simte la Şeicaru satisfacţia pentru recurgerea la această lege nedemocratică , se simte simpatia sa pentru modelele autoritare . Se simte

" Eu **aşi fi vrut** ca această lege **să fie străbătută de un elan** , aş fi vrut să fie

ca o goarnă de deşteptare a întregii sensibilităţi româneşti .

Şi văd că la fiecare pas **o prezentaţi** , ca să zic aşa , " **comercial** " .

Eu înţeleg să vorbeşti de "beneficii " la conversiune, la o lege economică .

Dar la o lege morală , a vorbi de "beneficii" şi de "avantaje" ,

este a scădea tu însuţi valoarea morală a unei legi ,

prin care eu aş afirma că dvs **vă desminţiţi însăşi statul dvs trecut,**

statutul democrat și liberal .

Fiindcă ceea ce nu observați dvs în această lege, ceea ce nu se observă în această lege, este că **ea prefătează o recunoaștere categorică a sfârșitului statului democrat și liberal .**

-Voce opoziție : Liberali și democrați ! (**ilaritate**)

-Voce liberală : N-ai înțeles !

-**Șeicaru** : " Dle , **statul liberal și democrat** este statul în care te afli și d-ta , **este statul revoluției franceze** , pentru numele lui Dumnezeu ! (**înteruperi**)

De ce am spus aceasta ? **Fiindcă inițiativa , inspirația acestei legi , vine de acolo unde există regimuri și așezări sociale care constituie o denegare integrală a statului democrat și liberal.**
Sunteți nevoiți să pomeniți de organizarea tineretului fascist, a tineretului comunist , a tineretului hitlerist .

Dar când strecurați dvs și chestiunea sokolilor , uitați că **sokolii nu sunt decât armata deghizată sub forma societăților sportive a națiunii Cehe.**

"Așa dar , **inspirația dvs pornește de la state care prin așezarea lor , prin revoluția lor politică** pe care au făcut-o , **au negat categoric vechea așezare , vechea inspirație a statului democrat și liberal.** "

"Pentru simplul motiv că **statul democrat și liberal** (sau **statul democrației** , ca **să nu supăr o anume ureche din opoziție [aluzie la PNT]** , **care confundă statul democratic și liberal cu partidul liberal !**) când unul [**liberal**] constituie **o formă accidentală** , iar celălalt [**democrat**] un **principiu de guvernare** , pentru motivul că

statul democratic este incapabil să mai promoveze o idee care să mobilizeze , să utilizeze toată disponibilitatea de entuziasm al elementului tânăr.

" **Aceasta este grav și aceasta îi lipsește legii "**

Nu este suficient, d-le ministru, să faci o lege în care să prevezi o instrucție prerogativă , premilitară .

Chiar forma aceasta în care este alcătuită legea, **sfiala aceasta** , provine din faptul că **dvs nu puteți să-i încadrați, să-i supuneți unei cadente de disciplină , pe acești tineri, pentru simplul motiv că nu aveți la dispoziție un ideal. "**

Pamf.Șeicaru / 28 apr.'34

▣ Mantalitatea tineretului

▣ Lipsa unui ideal

[LD : încercare a lui Șeicaru de a sonda **sufletul tineretului** , dar cât de diferită de explicația dată de Petre Andrei !

Ceea ce la Andrei era ... nevroză, la Șeicaru devine ...entuziasm eroic.

Aluzie la Gardă. La Codreanu . De ce se fereau toți să spună lucrurilor pe nume ?

Și care era acel " ideal eroic" cu care trebuia mobilizat și stăpânit tineretul ?]

" Este adevărat, acest tineret are **setea de a se dedica unui ideal ;**

el bâjbâie , însă, **este la discreția primului aventurier, care zvârlă o lozincă fericită .**

Îl vezi cum **se agată de primul îndrăzneț al celei dintâi formule de cutezanță.**

Dar în această agățare așa spune : în **această înrolare** nu vezi **decât o disponibilitate de entuziasm** , o dorință de a fi **alături de ceva eroic** , de a fi **în slujba unei cauze** care ar face ceva mare ! (**vii aplauze**)

" **Dar acești tineri nu au crescut oare de mici și n-au auzit de mici ecoul marelui epopei a popoarelor ?** N-au fost ei oare **gestați într-o atmosferă eroică** , n-au în sufletul lor **împlantată respirația eroică** a tuturor popoarelor încâierate în războiul mondial ? De ce vă mirați de tendințele acestui tineret , **care poartă în el ecoul câmpurilor de bătaie ?** (**vii aplauze**)

Acestui tineret să-l serviți nu numai o lege , dar un ideal,

să-i serviți acea cauză pentru care să se poată mobiliza toate puterile ,
toate energiile morale , tot freământul acestui tineret . **Iată ce vi se cere dvs.**
Pamf.Șeicaru / 28 apr.'34

▣ **Legea premilităriei**

" **Legea aceasta , bineînțeles este binevenită , dar nu suficientă.**

O lege este ca și un pahar ; depinde ce pui în acest pahar.

Poți pune apă chioară , sau poți pune șampanie ,
poți pune un vin prost sau poți pune un vin excelent .

Legea este un cadru. Ce torni în acest cadru ? Sufletul acesta nu se pune.

Noi , nu putem da aici decât cadrul legii.

**Sufletul însă se dă prin ceea ce poate promova o societate într-un moment istoric ,
prin ceea ce poate zămislă ea ca năzuință , ca zvârlire a unei idei ,
dincolo de marginea momentului pe care-l trăește !**

România de ieri - acea Românie mică , își avea un obiectiv spre care năzuia ;

" **România de astăzi , din nefericire , nu are , nu știu cum se face ,
o cauză de care să se agațe puterile de entuziasm . Bâjbâim în formule.**

Pamf.Șeicaru / 28 apr.'34

▣ **Tineretul : tentația eroismului ; gelozia ; lipsa unui crez ;**

▣ **Datoria părinților : reconciliere ; iertare ; smerenie .**

[LD : Pare a vorbi de **Garda de Fier.O cascadă de cuvinte** avântate , patriotice
(sau patriotarde ?) ; **o tiradă îndurerată** (sau ipocrită ?) ;

o scenă dramatică (sau caragialescă ?) , **o sinceră disperare** (sau demagogie ?)

o pledoarie înțeleaptă și umilă (sau vicleană ?) **pentru reconciliere .**

Niciodată nu voi avea răspuns la aceste posibile întrebări .

Încercare de reconciliere , însă , da !]

**Vezi cum izbutește primul îndrăzneț . Adeseori am văzut violența idioată ,
violența fără idee , violența fără nici o scuză , putând să grupeze devotamente !**

Nu interesează acea violență - interesează înclinarea spre grupare ,
spre atașarea gregară , de tot ce ar părea că este un act de eroism .

În această grupare , în această înclinare , în această alunecare ,

eu nu văd un semn de decadentă ;

văd altceva , văd o mare disponibilitate de energie sufletească , neutilizată ,

văd cum se precizează o datorie a dvs , și a tuturor acelor care pretind să conducă statul ;

să poată desfășura flamura unei credințe , stindardul unei credințe curate ,

care **să poată cuprinde** toate sufletele și **să poată mobiliza și înregimenta**

toate aceste **disponibilități de curată , de neprihănită tinerețe , dornică de fapte mari !**

Și poate să fie dornică de fapte mari .

" Să credeți dvs că **în acest tineret** poate să fie și **nițică gelozie** .

Nu uitați dvs că **generația noastră** a realizat aproape **idealuri** , am realizat **România Mare** ;

poate fără să-și dea seama , există în străfundul conștiinței lor , instinctiv , **oarecare gelozie :**

cum ar putea să depășească generația care i-a precedat ?

Căci este o dinamică a generațiilor , este ursit ca fiecare generație

să aibă râvna de a depăși realizările generația care a precedat-o .

Și atunci , firește , acești tineri își caută un ideal ...

- **CCGiurăscu** (PNL-georgist) "**România Mare este o expresie mai mult juridică
și politică , decât una cu conținut național.**

Am ajuns să ne fie rușine s-o spunem , am ajuns să ne temem de alții ,

în loc de a manifesta hotărât simțământul nostru național ! ...

-**Petre Gheață** : Să nu exagerăm !

-**CCGiurăscu** : De ce să nu exagerăm ? (**întreruperi**)

-**Pamfil Șeicaru** : Dlor mă gândesc , prin **analogie** , la o mică dramă ;

a **tânărul Maurice Rostand** , care , vrând să debuteze și să se manifeste în viața literară , spre a atrage atenția cititorului, a **început prin a-și defăima părintele**, printr-un fel de snobism .

Există, cum spuneam, această gelozie firească , organică, și frumoasă a generațiilor , ivită din dorința ca ele să depășească pe predecesori ."

Pamf.Șeicaru / 28 apr.'34

▣ Reconciliere condiționată între generații

[LD : Purtat de valul " toleranței " ... Șeicaru întrece măsura umilinței !]

" **Am vrea** ca acești tineri **să ne depășească** ;

am vrea ca acest tineret **să lase în umbră cei doi ani de crucificare a generației noastre** ;

am vrea ca, în fața acestui tineret , **noi să ne plecăm cu smerenie , ca în fața biruitorului .**

Care este părintele care nu-și reneagă fapta lui , **pentru gloriificarea copilului ? (aplauze)**

Care este părintele care nu ar vrea să spună că este nevrednic să lege șireturile de la sandalele copilului lui ?

" **Dar vreau să văd fapte : să văd un ideal !** Idealul însă presupune și altceva.

Idealul nu se mișcă pe lângă locuri de umbră,

idealul se mișcă acolo unde este lumină,

fiindcă **idealul nu este altceva decât proiecția în sufletul nostru a zâmbetului Dumnezeirii ."**

Pamf.Șeicaru / 28 apr.'34

▣ Așteptarea idealului

▣ Așteptarea efectului legii

[LD : mari nădejdi și-a pus clasa politică românească în pacificarea prin

asimilarea unor tendințe exterioare manifestate de tineretul legionar !

Chiar aducerea celor două legi - **OETR și premilităria** - au vizat captarea acelor tendințe.

Din această categorie face parte și Șeicaru . Și tocmai el care **deplânge filozofia carageliană a românilor**, vorbește ... ca un personaj din Caragiale !

Astfel , de unde până unde, la legea premilităriei , se ajunge la ... zeflema !]

" **Aș vrea să văd acest ideal.** Aș vrea să văd ca această lege - pentru care felicit pe

dl ministru că a adus-o , fără să-l pot felicita și pentru formularea ei - **aș vrea ca această lege să-și producă efecte.** Dar această lege este numai un cadru : atât mai putem da .

Și aș vrea să nu o văd reducându-se la o formalitate ;

să nu avem iar înaintea noastră imaginea faimoșilor "mici dorobanți" ,

să nu fie pur și simplu o parodie, așa cum facem noi în toate împrejurările !

" Marea nenorocire a noastră este că **concepem frumos**, dar că **avem un talent grozav**

de a bagateliza . (aplauze la majoritari) Am impresia că **sufletul nostru** , al tuturor,

este **îmbibat de filozofia ieftină a personajului lui Caragiale** , tocmai în vremurile de astăzi,

când de jur împrejur toate națiunile sunt serioase , se adâncesc, scotocesc în adâncul ființei

lor , ca să scoată de acolo forțe noi, ca să poată să ridice cât mai sus fruntea , cât mai agresiv

privirea ! **Numai noi suntem singurii care am rămas la zeflema .**

Aceasta este filozofia națiunii noastre : bagatelizăm, zeflemisim,

și cu sprinteneala spiritului nostru , credem că am rezolvat totul !

D-lor , **istoria nu este o înșiruire de zeflemele , nici un depozit de glume și**

giumbușlucuri , ci de încordări tragice ; istoria este o lungă **defilare de morminte** ,

la care **vin să se închine urmașii , întru pomenirea înaintașilor lor !"**

[-----]

Pamf.Șeicaru / 28 apr.'34

▣ Elogiu sistemelor educative totalitare .

▣ Italia fascistă, Germania hitleristă, Rusia bolșevică

[**LD : fără echivocuri, fără rezerve, admirație pentru sistemele lor de educație,**

care și-au găsit idealul : mândria națională . Ar fi însă o eroare să extragem din aceste afirmații ... pur- și -simplu ... adeziunea lui la respectivele regimuri politice.]

" Dlor deputați, **această lege trebuie să ajungă la refacerea educațiunii tineretului .
Uitați-vă ce roade a dat în Italia , fascismul .**

Acolo , îl ia pe copil de mic , din școala primară , vezi niște liliputani de copii purtând uniformă , și simți privindu-i cum începe să înmugurească într-înșii mândria națională .

Întreaga Italie a fost transformată până în adâncuri de această acțiune ,

în care **vibrează până în ultima celulă un ideal .**

În locul Italiei giollitice de altă dată , apare Italia de astăzi .

De la Italia lui Orlando , care plângea continuu , încât zicea Clemanceau :

**< dacă rinichii mei ar funcționa tot așa de bine ca glandele lacrimare ale lui Orlando ,
aș fi omul cel mai fericit din lume > ;**

în locul Italiei plângărețe , a apărut **Italia cea nouă , Italia orgolioasă , Italia agresivă , Italia care isbutește să sgâlțâie însăși politica internațională . "**

" Germania înfrântă , Germania de ieri , Germania cu combinații , Germania care căuta să-și găsească o soluție , renaște și ea astăzi , ca pasărea Phoenix .

Dincolo , din însăși imensitatea anarhiei bolșevice , a început să apară necesitatea de disciplinarea a forțelor . Toată organizația tineretului nu este altceva

decât **renegarea doctrinei anarhice ; anarhia simte și ea necesitatea organizării .**

Evident , se face multă **publicitate , multă mobilizare** , dar se fac și **eforturi serioase ;**

există acolo un tineret care crede într-un absurd ,

dar care este mobilizat , cu toată puterea lui , în slujba acestui absurd ! ... "

Pamf.Șeicaru / 28 apr.'34

▣ **Legea premilitară**

▣ **Apărarea hotarelor .**

[LD : în sfârșit , Șeicaru lansează un ideal ! " Ideal -pretext " - spune el : apărarea hotarelor .
Ce să creadă tineretul ? - vezi mai jos ! ...]

" Trebuie să creiăm un ideal , un pretext , însă un nobil pretext ,

spre care să putem mobiliza toată puterea tineretului nostru !

Tot tineretul nostru să creadă .

Să știe că un hotar nu depinde de îndemânarea celui mai genial ministru de externe

(**aplauze pe multe bănci**) **Un hotar nu este altceva decât două brațe vânjoase ,**

care împiedică pe vecini să se prăvale dincoace de hotarul tău .

Peste hotarul celui slab , trece oricând cutezanța vecinului ;

hotarul - îl fixează definitiv numai credința și hotărârea ta

de a sfârâma pe acel care te încalcă . (aplauze)

" De aceea , am văzut cu plăcere prezența d-lui ministru al Instrucțiunii aici .

Toți cei care veți trece pe la acest minister , **să faceți ca să fie o anumită permanență**

a disciplinelor morale ale nației , peste care să nu treacă meschine socoteli de partid ;

să persiste anumite imperative categorice ale nației , care să nu fie supuse

schimbărilor guvernelor vremelnice ce se tot succed. (**aplauze**)

Să înțelegeți dvs că noi vom fi blestemați mâine ,

pentru tot timpul pe care îl pierdem astăzi ! ...

" Istoria nu te-așteaptă ; sorocul greșelilor și uitărilor de astăzi , nu știi nici nici ziua , nici

ceasul , când vine neândurat și te zgâlțâie : < Ce ai făcut în acest timp ? >

Credeți dvs că sorocele istoriei sunt niște termene de judecată ,

fixate de îndemânarea chițibușară a unui avocat care știe procedura ?

Procedurile istoriei sunt procedurile forței ,

ale entuziasmului și ale hotărârii de a le realiza ! " ... (aplauze)

Pamf.Șeicaru / 28 apr.'34

▣ **Critica procedurii parlamentare**

" Dlor, voi încheia .Nu vreau să vă răpesc mai mult din timpul dvs prețios,
ca să puteți vota această lege , cu o oră mai devreme.

Dar această lege să fie un punct de plecare și o temă de meditație interioară
pentru fiecare din noi . Dincolo de socotelile noastre mărunte , dincolo de grijile noastre cotidiene,
în fața marilor îngrijorări ale nației , să ne punem în marea ținută a seriozității ,
în grava ținută a îngrijorărilor zilei de mâine. [-----

Votez acest proiect de lege , cu credința că **este necesar,**
dar **cu părerea de rău că dvs îl aduceți în ultimul moment !**

Acesta nu este un proiect de lege care să se votează grăbit , la sfârșitul unei sesiuni ;
acesta **este un proiect de lege care cerea solemnă participare a noastră, a tuturor.**

N-ați făcut onorurile convenite acestei legi !

Și n-ați făcut-o , fiindcă - să nu vă supărați - întreg guvernul nu și-a dat seama că ,
mai presus de legea conversiunii , mai presus de toate aceste îngrijorări materiale,
care formează viața de toate zilele ale unei națiuni ,
există marea problemă a apărării destinelor nației .

Și legea care formează o introducere a acestei apărări, a intereselor nației ,
este legea de față , pe care eu o votez !" (**aplauze unanime**)

Pamfil Șeicaru / 28apr.'34

d) M.Plătăreanu (PNL)

Îl laudă pe Șeicaru pentru entuziasmul cu care a sprijinit legea ;

El face parte din generația care , în 1917 , **a plecat pe front la vârsta de 18 ani neîmpliniți ;**
a alcătuit contingentul acela de jertfă , contingentul 1920 ; a învățat doar 3 luni în școala militară,
și **a făcut campania a doua , pe Tisa .** A ieșit din armată pentru infirmități de război.

Aduce un **omagiu ministrului Apărării Naționale .**

Plătăreanu / 28 apr.'34

▫ Tineretul

[**Aluzie la gardă, la CZCodreanu**]

Consideră **Expunerea de motive** , mai mult ca **o invitație părintească,**
căci **o țară nu se conduce cu biciul sau cu pumnul** - cum se face în Rusia sovietică.

"Tineretului aceasta i s-a recunoscut această culpă ,
a voluptății de a se supune unui conducător .

Această lege vrea să facă altceva, vrea să înlocuiască această voluptate de a te supune
orbește oricui , **de a asculta de un om, care ar putea la un moment dat ca să ducă împotriva**
intereselor țării , să o înlocuiască cu virtutea de a asculta .

Acesta este sensul moral , logic și național al acestei legi "

Legea pregătirii premilitare / 28 apr.'34

4.) Chestiunea Skoda în discuția parlamentului , 28 apr.'34

[**LD : această " afacere" a scos la iveală că și între militari - la fel ca și în orice domeniu -**
existau ... interese, intrigi, tabere . Ascunse în spatele guvernelor sau partidelor ,
manipulate (sau invers) de acestea , acțiunile militarilor beneficiau de prezumția de
" interes național" , " secret de stat " , care impunea o anume discreție .

Așa se explică trenarea aflării adevărului într-o poveste în care generali
Samsonovici, Ștefănescu -Amza , Uică ș.a. - , comisari , colonei , experți, delegați ,
sunt invocați în diverse episoade , dar suspiciunile , oprobiul , calomnia ...cad pe civili.
Bine-nțeles pe civili " politici" .]

a) "Dimineata" :Este ultima zi a sesiunii .

Astăzi, în ședința de după amiază , va fi discutată **chestiunea Skoda.**

Virgil Madgearu , secretarul g-ral al PNȚ , va dezvolta interpelarea anunțată .

Vor mai lua cuvântul : **Ed. Mirto, Gr.Iunian, Gh.Brătianu și Oct.Goga.**

Interpelarea va fi adresată d-lui Tătăărăscu , președintele Consiliului.

Cum d-sa este suferind, **a dat delegație d-lui C.Xeni** să asiste la dezbateri

și să răspundă în numele guvernului.

Guvernul intenționase să aducă chestiunea în dezbateri , însă din cauza prea multor legi,

a renunțat. **Dezbaterea se vor face fără dosare** , deoarece **Înalta Curte de Casație** ,

unde se află **dosarul Skoda**, pentru **recursul de neconstituționalitate** , făcut de **Szeletski** ,

a amânat procesul pentru ziua de 24 mai .

Virgil Madgearu a anunțat că **nu are nevoie de dosare** ,deoarece are date și acte suficiente pentru a-și dezvolta interpelarea.

Constantin Xenii a răspuns că **primește dezbateri fără dosare** .

Ed.Mirto a declarat că va descifra misterul anonimului **Palaelibus** ,

care figurează în dosarul Skoda.

----- "Dimineața" -----

b) Virgil Madgearu

(DAD, MO 50 , șed. sâmbăta, din 28 apr.'34, p. 2662- 2670)

[LD : Madgearu prezintă "dosarul Skoda", din p.d.v. al PNT , cu accent pe disculparea categorică **a politiciii de înzestrare a armatei promovată de Iuliu Maniu , în 1930.**

Ardelenii - așa cred - lipsesc. PNT nu numai că nu se face vinovat cu nimic,

ci este victimă a unor campanii denigratoare interesate ,

în care o sumă de generali și alți ofițeri au fost manipulați de intriganți politici .

Din acuzat, prin vocea lui Madgearu, PNT devine acuzator]

Doc. integral - **fișier PNT X**

/ "**Afacerea Skoda**" - periclitează regimul constituțional, democrat și parlamentar./

/ Politica de înzestrare militară a **guvernelor PNL , PP, Iorga-Argetoianu /**

/ Politica " " " " **PNT - Maniu , apoi Vaida /**

/ **Planul cincinal de înzestrare a armatei , a guv.Maniu (1930 -1935) /**

/ **Incapacitatea industriei naționale-** comenzile în străinătate /

/ **Comenzile la Skoda :** guv. PNT - guv.Iorga - guv.PNT //

/ "**Afacerea Seletzki**" , **procesul Seletzki** ,- atitudinea guv. PNT /

/ **Duplicitatea** g-ral Ștefănescu Amza , a g-ral Uică , a col.Tătăărăscu /

/ **Corupție în 1930 ?!Nu, corupția celorlalți ! Șantajul și complicitatea generalilor /**

/ **Victimele campaniei : Iuliu Maniu, g-ral Sică Popescu , dr.Lupu ! /**

/ **Anchetă parlamentară ! Sancțiuni severe ! /**

[------]

Madgearu / 28 apr.'34 - retro' 21-'28

▣ **Politica de înzestrare a PNL**

După război, situația armamentului și munițiilor era defavorabilă, fiind învechit și variabil, prost depozitate, deteriorate , păgubind statul cu câteva miliarde.

A izbucnit **afacerea " Fero.Chimica "** , urmată de un proces, din care a rezultat că , pe lângă distrugerea armamentului vechi, **au fost distruse și unități de muniție în perfectă stare .**

În 1921, s-a făcut o **comandă la Skoda de 40.000 obuze**, din care jumătate erau de tip vechi

În 1924, o mare **explozie la Cotroceni** , distruge depozitul, pierderea fiind de 300 milioane lei .

În 1922, guvernul a **comandat în Franța muniții și puști mitraliere vechi** , fără folos.

Abia din 1924, apar **tendențe de unificare și gospodărire a apărării naționale .**

Statul Major face un **plan de reabilitare și recondiționare** a armamentului vechi , care însă se soldează cu mari pagube bănești .

Tot în 1924 , se pun **bazele industriei naționale de armament .**

/ **În 1925**, printr-un contract dintre **Stat - Reșița -Vikers** (soc.engleză) ,

se pun bazele construirii , în 2 ani, a **uzinelor Copșa Mică și Cugir .**

Afacere păguboasă , deoarece prevedea ca **piesele să fie aduse de la Vikers** ,

cu prețuri mai mari decât pe piața curentă, și Vickers nu a avut nici un interes să grăbească construcția fabricilor. [**Madgearu** **dă cifre și date detaliate**]
Mașinile s-au adus târziu, încât încă în 1930 încă se mai aduceau ;
construcția însăși a fost greșită (supradimensionare) ; mașinile nu funcționau ;
Copșa Mică , destinată să fabrice tunuri , nu este decât o imensă construcție pe hârtie, cu o imensă magazie costisitoare .

" La aceasta se reduce uzina de fabricație a tunurilor !"(**aplauze la PNȚ**)

În schimb, între 1925- 1928 , **concernul Vickers -Reșița**, capătă **comenzi de 1 miliard** ,
din care , numai **jumătate se execută în țară și jumătate în străinătate !**

- Șemizarea țevelor de tun **la Reșița** ;

- Lunete Goertz pentru tunurile respective - prin Vickers - în **Cehoslovacia** ;

- 20 focoase ptr. șrapnele la **Reșița** ;

- Cartușede infanterie în **Anglia** : jumătate calibru francez , jumătate calibru austriac ,
din care se comandă gloanțe din **Franța** și praful de pușcă din **America** .

Mai târziu , se face o comandă de **corpuri de obuze** , de 250 milioane, plus comenzi de trotil,
fulmicoton ș.a , în care Vickers avea monopolul , deci prețurile erau de monopol !

În 1926, Guvernul Averescu face **o comandă de arme vechi în Italia**, afacere care a produs
incidente serioase.

"Prin urmare , în timpul acestor zece ani , de la **1919 până la 1928** [-----]

nu s-a făcut absolut nimic pentru înzestrarea armatei noastre (**aplauze la PNȚ**)

într-o epocă în care toate țările care ne înconjoară **s-au preocupat** în așa măsură de armată
încât **Polonia** , de pildă, la un moment dat , **a acordat jumătate din bugetul ei**
pentru înzestrarea apărării naționale " (**aplauze la PNȚ**)

Madgearu / 28 apr.'34 - retro' 28

▣ **Politica de înzestrare a PNȚ**

[**LD** : și la această capitol... **Madgearu** vorbește de planuri, de proiecte , de măsuri...
totul la nivel de intenții, care dintr-un motiv sau altul , **nu s-au realizat** .
Mărturisesc că regret că , nu de la adversari, dar de la propriile declarații,
mereu se probează **incapacitatea PNȚ !**]

Când a venit în 1928 la guvern, în toamnă, **a găsit o situație alarmantă** ,
complicată de izbucnirea crizei economice.

La injoncțiunile MSt.M , **guvernul a încercat** să aducă în țară , cu mijloace diplomatice,
armament de la aliați, dar schimbarea situației externe ,

a îndepărtat realizarea acestui plan .

Ministerul Apărării a făcut un plan , pe baza căruia , după studii de 2 ani (între '29-'30)

s-a făcut un proiect de convenție cu guvernul polonez ,

pentru **recontrolarea munițiilor, dar guvernul a căzut ...**

Guvernul Iorga (1931) a suspendat tratativele și **a adoptat un plan** de organizare
înăuntrul țării , **cu forțe naționale** , pentru care s-a făcut un buget de 150 milioane .

Revenit la guvernare (1932) , PNȚ a prevăzut și el încă 150 milioane (1932/ '33)

și alte 100 milioane (1933/ '34) ... **" dar nu s-a făcut nimic " .**

S-a trimis la Skoda o baterie , alta la **Reșița** , pentru recondiționare ,

(chestiunea era aranjată) ; s- a făcut un **concurs pentru alegerea unui focos unic** ;

s-au făcut **experimentări de noi obuze** ; s-au făcut **licitații pentru comenzi de trotil** ;

s-a făcut **licitație** pentru 10.000 țevi de **mitralieră Schwartzlose**

și 10.00 **țevi Maxim -rusă** ; s-a comandat la Cugir **țevi de tun** , cu prețuri mai mari ,

dar în 2 ani au făcut doar 11 țevi de probă ! **dar ... a căzut guvernul .**

Madgearu / 28 apr.'34 - retro' 29-'30

▣ **Planul cincinal de înzestrare**

▣ **Incapacitatea industriei naționale**

▣ **Comenzile în străinătate**

În străinătate , pe baza planului aprobat de **M St.M** și **Consiliul de apărare** ,
s-au dat 3 comenzi :

comanda de **tunuri și obuziere Skoda** (Cehoslovacia)

comanda de **tunuri la Schneider - Creuzot** (Franța)

comanda de **puști-mitralieră** la fabrica de stat **Zbroiovka** (Cehoslovacia)

" Din toate aceste **3 contracte** , **deși** unul este în sumă de cca **5 miliarde** ,

iar celelalte două de aproape **3 miliarde și jumătate** ,

este **foarte interesant că toată critica s-a concentrat** asupra unui contract ,
asupra contractului Skoda .

Aceste comenzi nu s-au dat la întâmplare , au făcut parte dintr-**un mare plan de înarmare**
, realizabil în 5 ani . **Guvernul a deschis un credit de 10 miliarde** , plătit eșalonat (10 ani)

În cadrul acestui plan financiar, **guvernul a lăsat libertatea întregă forurilor militare** ,
pentru a executa planul de înarmare .

Se pune în prim loc întrebarea : **de ce nu s-au dat aceste comenzi în țară ?**

În **Raportul** în "chestia Skoda" făcut la Senat [mart.'33] , se spune că

toți specialiștii sunt de părere că trebuie să realizăm o industrie națională .

Dar tot ei spun , în starea de azi a industriei naționale,

industria națională nu poate face față acestor nevoi .

" Urgența comenzilor am indicat-o prin împrejurările externe , care erau în acea vreme.

Când un guvern este pus în situațiunea de a căuta să împrumute armament de la guvernele

prietene, **nu se poate să se discute chestiunea , dacă industria națională** ,

care nu putea să execute în timp de 5 ani aceste comenzi , pentru că nu era utilată,

trabuia să fie preferată sau nu .

" Am încercat , ca ministru al Industriei, să realizez o colaborare

între **industria națională și industria străină** .

Această colaborare , însă , nu se putea realiza , pentru că **industria națională** (Reșița)

era **strâns legată de uzinele Vickers** și pentru că **comisiunile militare** , care fuseseră trimise

în străinătate, **avizaseră ca aceste comenzi** de material, de armament de artilerie,

trebuie să fie date în Franța și Cehoslovacia , în cele două țări amice,

pentru că ele **aveau material potrivit cu nevoile noastre** . "

Madgearu / 28 apr.'34 - retro' 30-'33

▣ **Comenzile la Skoda** .

[LD : este clar că acest scandal ar trebui să aibă numele ... **"scandalul generalilor ! "**

și că **politicul, chiar dacă a fost amestecat, a fost sub influența cercurilor militare** .

Deși... nu cred că este străină , într-o oarecare măsură, și diplomația românească]

De ce s-a dat Skodei și nu altei case ?

Raportul de anchetă a Senatului lămurește această chestiune.

Înainte de război, furnizorii noștri au fost **uzinele Krupp**, astăzi transformat în

uzinele Bofors, așezate într-o țară fostă neutră în timpul războiului.

" Puteam noi , din punct de vedere politic, să ne adresăm acestor uzine ?

Alte uzine nu mai erau decât cele franceze, cehoslovace , pe lângă cele **engleze** .

Interesele noastre politice , legăturile pe care le aveam cu **Mica Înțelegere** și cu **Franța**,

faceau ca să incline balanța spre comanda din aceste două țări .

În afară de aceasta, **tehnicienii din armată** afirmau că, din punct de vedere al calității,

tunul Skoda este superior tuturor celorlalte tunuri din Europa ,

așa încât **conducătorii armatei au hotărât** , în această vreme, **ca să se dea comanda** astfel

împărțită : **anumite tunuri și obuze la Skoda și altele la uzinele Schneider- Creuzot** ,

în Franța." [**Madgearu citează din procesele-verbale ale Consiliului Superior de Apărare** ,

din 2, 15, iulie și 4, 9 sept.'29 ;

citează din Raportul g-ralului Gh.Popescu , președintele Comisiei ,

din 13 ian.'30 , care au hotărât în acest sens]

Condiții financiare ...

Alegerea caselor străine , a fost făcută judicios. Toate organele militare au fost consultate.

Pregătirea comenzii, s-a făcut în condițiile cele mai serioase .

Din p.d.v. juridic, a fost supus contencioaselor Ministerului de Război și Ministerului de Finanțe. S-au luat un număr de garanții foarte importante.

[Madgearu enumeră aceste garanții]

/ Dreptul MAN de a mări, schimba sau completa comanda , fără schimbare de preț;

/ Timbrul, taxele de export, cheltuielile de administrație - în sarcina furnizorului ;

/ Răspunderea de executare a Skodei, cu toată averea mobilă și imobilă ;

/ Penalități pentru întâzieri în predare ;

/ Condițiile de reziliere a contractului ;

[Madgearu citează din Raportul comisiei Senatului ,[mart.'33]

în care **gr-al Cihoschi** (ex ministru)

le-a demonstrat privind costurile , din dosarul MAN]

" Iată prin urmare constatările asupra prețurilor : **nu există nici un indiciu până astăzi că prețurile cu care s-a contractat la Skoda ar fi fost mai urcate decât prețurile cu care a luat o altă țară materialele de război** (aplauze la PNT)

Prin urmare , **nu se poate vorbi, din p.d.v. financiar , de condițiuni cu caracter oneros. "**

Condițiile tehnice ...

În această privință, chestiunea s-a lămurit pe deplin la Senat , de către generalul Cihoschi , fostul ministru de război, care a încheiat aceste contracte,

arătându-se că **este absolut inexact că,**

caietul de sarcini ar fi fost prezentat de uzinele Skoda și adoptat aidoma .

Ori între caietul prezentat și cel adoptat sunt mari deosebiri.

Deci nu se poate ridica nici o obiecție.

Executarea contractului ... sub guv.lorga

Până astăzi, **la un contract de 5 miliarde**, uzinele **Skoda n-au primit ca avans**

decât suma de 216 milioane. Odată comanda dată, s-a trimis o comisie , prezidată de colonelul G.Ionescu, și **a început executarea prototipului .**

Prototipul a fost gata în lunile **iul-aug.1931.**

Sub asistența **g-ralului Rudeanu** , s-a făcut recepția tunului de 75.

La 31 aug.'31 , ministrul de Război , **g-ral Ștefănescu -Amza** , a semnat procesul -verbal .

La 29 sept.'31 , **g-ral Rudeanu** , prezintă un Raport Ministerului de Război, prin care **cere să se respingă prototipul !** Se face o Comisie de anchetă.

[Madgearu citează din procesul-verbal al Comisiei și din alte doc.]

La 2 oct.'31, **Ministerul de Război aprobă concluziunile g-ralului Rudeanu și respinge prototipul !**

La 5 februarie '32 , ministrul de Război, **Ștefănescu -Amza** , trimite la **Schneider și la Skoda**, o Comisie compusă din **7 generali** , prezidată de **g-ral Paul Angelescu** (actual ministru la Muniții) pentru verificarea respectării condițiilor din contract .

Prin procesul - verbal semnat de Comisie , conchide că tunurile Skoda

sunt superioare celor Schneider [Madgearu citează din procesul-verbal al Comisiei]

La 6 apr.'32 , **g- ral Angelescu** face Raportul și ... **oprește comanda** ,

cf. ordinului Ministerului de Război . **Se renunță astfel**, la comanda tunurilor de câmp, **construcția cea mai modernă.**

" Iată , d-lor, **o comisie de 7 generali** , se duce la uzinele din Franța, se duce la uzinele din Cehoslovacia, **face cercetări și , ca să nu jeneze tema pe care le-a dat-o ministrul de război, pun concluzia : < nu putem calcula prețurile , deoarece sunt ascunse în finanțare . >**

" Cum d-nilor ?! **Dar este lucru cel mai elementar să calculezi un preț**

ținând cont de finanțare. N-ai decât să scazi dobânda curentă pe anii ratelor de plată, conform cu planul de finanțare , ca să constatăi prețul actual. "(aplauze la PNT)

" **Este inadmisibilă această bătaie de joc de interesele naționale ale țării , inadmisibilă Sunt și accente de revoltă , pe care un deputat nu poate să le stăpânească . "**

(aplauze la PNT) După apr.'32, **comanda se sistează și se studiază noi caiete de sarcini .** Guv.lorga trăia ultimele clipe ...

Executarea contractului ... sub guv.PNT

În **sept.'32**, sub impulsivitatea noului ministru, **g-ral Samsonovici** ,

noile caiete de sarcini sunt trimise la Skoda și sunt definitive la 23 februarie 1933 ,

când **comanda intră din nou în executare .**

lată ce spunea **cel mai autorizat militar al armatei române , maresalul Prezan :**
<Mă unesc cu totul cu d.l ministru de război și îmfier pe toți acei cari au oprit această comandă . >

Dacă mâine izbucnește războiul, cine răspunde ? De doi ani de zile o ducem în tărgăniri, o ducem de la dreapta la stânga ; nesiguranță ; șovăire . [-----]

Madgearu / 28 apr.'34, retro' 33

▣ Afacerea Seletzki

▣ Atitudinea gov.PNȚ

" Aceasta este întreaga istorie a **contractului Skoda** .

Dacă această chestiune n-ar fi avut **o nenorocită latură politică și morală,**

aș putea să iprăvesc aici expunerea mea.

Dar această chestiune a **chestiunii Skoda** a fost **conexată cu celebra afacere Seletzki .**

"Afacerea Seletzki a izbucnit printr-un incident la **10 martie 1933** , printr-o **descindere fiscală.**

La 24 martie , **Seletzki a fost arestat și procesul său începe** cu această dată.

[-----]

Madgearu / 28 apr.'34, retro' 33

▣ Intervențiile generalului Uică

[**LD : se poate presupune că gral Uică ... a fost instrumentul lui Tătărescu ?!**]

-Virgil Madgearu : " **Instanțele militare** se găseau în vremea aceea sub directa răspundere a d-lui comandant al Corpului I de armată , **general Uică,** care este actualmente **ministru de război în cabinetul Tătărescu.**"

[**Madgearu dă și alte amănunte privind strădinițele guvernului , ale justiției militare , pe lângă gov,ceh, pentru ca procesul să se clintească ...]**

Santajul col.Tătărescu

Uzinele Skoda au împrăștiat în lumea întreagă un **document intitulat "Cauza Seletzki "**

[aug.'33] tipărit în toate limbile pământului , în care iată ce se spune despre

col.Tătărescu trimis în misiune :

< Dl colonel Tătărescu , adjutantul generalului Uică , a venit într-adevăr la Praga , și a cerut direcțiunii generale ca să-i indice personalitățile , în special politice , care ar fi primit comision la acordarea comenzii în 1930 .

Aceste insinuări au fost , natural, respinse cu indignare .

D-l colonel a spus că , **dacă cererea sa va fi satisfăcută ,**

Seletzki va fi pus imediat în libertate , iar întreprinderea Skoda

vor avea dreptul de prioritate la toate comenzile statului român.

Când a văzut că străduința sa este zadarnică , a început să amenințe

și a decalart că Seletzki va rămâne în închisoare 15 ani și că

acuzatul , care a avut un regim moderat va fi supus celui mai sever regim și că

, în fine, toate contractele cu întreprinderile Skoda vor fi anulate . >

Acestea sunt afirmațiile pe care într-un document public le-au făcut **uzinele Skoda .**

-Voci PNL : Rușine ! Rușine să le fie !

-Madgearu : Eu întreb pe dl ministru de Război : s-a sesizat d-sa aceste aserțiuni ?

A încercat d-sa să apere onoarea grav atinsă a unui ofițer superior

din oștirea românească ? (**aplauze la PNȚ**)

Pentru că aici nu este vorba de niște anonimi, care răspândesc în lumea întragă , asemenea acuzațiuni ...

-Voce PNL : Dar nu erați dvs la guvern ? de ce nu v-ați sesizat dvs ?

-M.Plătăreanu: Dar dvs vă însuțiți aceste acuzațiuni ?

-Madgearu : Cum o să -mi însușesc eu ceea ce spun uzinele Skoda ?

-Șeicaru : Acesta era în interesul uzinelor, să insulte !

-Voci PNL : erați la guvern ! De ce nu v-ați sesizat ?

(**mare zgomot, vociferări , la PNL și PNȚ**)

-**Madgearu** : Chestiunea nu poate fi lămurită prin diversiuni . Aici este vorba de acuzațiuni grave, cari se aduc unui ofițer superior român și **datoria ministerului de război, este să limpezească această chestiune și să cheme la răspundere uzinele Skoda** , cerându-le **să dovedească afirmațiunile făcute** (**aplauze la PNT**)

În orice caz, **dl ministru de război este dator să lămurească** în fața opiniei publice românești, **care a fost rostul trimerii colonelului Tătărescu la Skoda , după ce descifrarea fusese făcută ?**

-**dr.Lupu** : Nu se va rezolva această problemă prin tumult. Până acum a fost liniște ; dar **de când s-a pus în discuție persoana col. Tătărescu** , care îmi este prieten, **în loc să-l apărați, faceți gălăgie împotriva lui ?**

- **Madgearu** : **Ministrul armatei** care , în calitatea sa de **comandant al Corpului II Armată** a socotit necesar să încredințeze această **misiune col. Tătărescu**, este obligat să lămurească caracterul ei. Documentul Skoda datează din august '33 .

Guvernul , inclusiv ministrul Apărării de atunci, **nu a avut la cunoștință misiunea încredințată col. Tătărescu** . [**Madgearu îl învinuiește pe gral Uică și de alte intervenții nelegale , în mersul procesului.**]

"Este chestiunea falsului proces-verbal al unei ședințe a instrucțiunii, în care s-au introdus **declarațiuni ce ar fi fost făcute de către Seletzki** , și în care **era vorba să se insinueze două nume** , numele d-lui **Iuliu Maniu**, fostul președinte al Consiliului și al d.lui **R.Boilă "** (**întreruperi, vociferări, mare zgomot**)

Pentru a se descoperi vinovății presupuse și pentru a se compromite fruntașii țării, s-au organizat mașinațiuni în care au fost implicați chiar și străini de neam.

Unii dintre ei **au depus jurământ la rabinii din Ardeal, pentru a-i deslega** să poată lua parte în **mașinațiunea pentru compromiterea , într-un complot ,** a fostului președinte de Consiliu, **Iuliu Maniu "** (**aplauze la PNT**)

Madgearu / 28 apr.'34

▫ " Dovezile" corupției din 1930 ?!

▫ **Corupțiile din vremea celorlalte guvernări !**

[**LD : cea mai bună apărare , este atacul !**]

Este timpul **să se facă bilanțul acestei acțiuni judiciare și extrajudiciare în procesul Seletzki** . **Seletzki a fost condamnat de justiția militară** pentru **procurare și deținere de acte militare** .

-**Alexandrini** : Și rupere de sigilii ...

- **Madgearu** : Pe noi nu ne interesează această latură a procesului ; **justiția l-a condamnat ,este bine condamnat .**

Opinia publică , însă, **a fost iritată de corupțiunea care s-a presupus a se fi exercitat cu ocaziunea comenzilor date în 1930.**

Să vedem ce documente au ieșit până acum la iveală :

Avem de descifrat **un proces-verbal** (din 1923) publicat de toate ziarele , privind **comisiunile** [**cca 4%**] care se acordau cu ocazia unor comenzi **răposatului col. Paul Strejescu pe vremea guv.PNL** [**citează din acel document**]

Al doilea **beneficiar de comisioane** (**cca 0.75%**) , dovedite cu acte , este al d-lui **intendent col.Georgescu .**

D-sa a fost pus la Skoda de prin intervenția ministrului **Ștefănescu-Amza** , la 7 aug.'31 , **în timpul guv.lorga** . [**citează din diverse documente , scrisori**]

-**Pamfil Șeicaru** : Cine semnează acele scrisori ?

-**Madgearu** : Seletzki !

-**Șeicaru** : Dar el a declarat în justiție, că nu a plătit comisioane !

-**Madgearu** : Col.Georgescu a confirmat primirea acelei scrisori .

Dar mai este ... Palaelibus (**exclamări la PNL**)

[-----]

Las d-lui Mirto să facă această dezvăluire [-----]

" rezultă indubitabil că , până azi, nu s-a găsit absolut nici un indiciu și nici o dovadă , care să privească comisoane încasate de vreo unul dintre cei care au avut legătură cu această comandă , de la 1930 . Dacă în practica lui Seletzki era moravul corupției, acesta nu s-a practicat , după indiciile și dovezile pe care le avem , decât în timpul altor regimuri politice "

Madgearu / 28 apr.'34

▣ Victimele campaniilor de calomnii

[LD :doamne ce păienjeniș de vinovății și complicități . După cum am spus, cea mai bună apărare , este atacul .

Madgearu este necruțător în a arăta victimele și vinovații :

g-ral Sică Popescu - victimă nevinovată a **g-ralului Ștefănescu Amza** .

dr.Lupu iese - "basma curată" ;

Maniu - victimă a unor mașinațiuni întortochiate , cu insinuări care nu-l ocolesc pe **Rege** (cu al său protejat **g-ral Dumitrescu**) și complicitatea **g-ral Uică** ,(cu al său **col.Tătărăscu**) dar care atinge (sau explică) și refuzul sprijinirii majorității PNTJ ...care sprijinea guvernul "**fratelui** " **Vaida** ... care îl menținuse pe **Ștefănescu - Amza** în guvern .

PNTJ este neâncredător în bunele intenții ale **gub.Tătărăscu**

(cu **g-ral Uică** și ruda premierului, **col Tătărăscu** !)

Poftim și descurcă aceste intrigi , pentru a explica nevinovăția PNTJ și ... supărările lui Maniu !]

" În timpul regimului nostru, s-au aruncat **acuzăți și suspiciuni** , și unele și altele foarte interesate și **foarte rare ori de bună credință** , ca în cazul acuzațiilor pe care le-a adus **doctorul Lupu** (**aplaude la PNTJ ; exclamații la PNL**) , care a fost **de perfectă bună credință** și în această acuzațiune , cum a fost în toate acuzațiunile pe care le-a făcut . (**aplaude la PNTJ**)

" **Acestei atmosfere i-a căzut victimă** cel mai mare artilerist al oștirii noastre, **generalul Sică Popescu** .

" **Motorul acestei campanii trebuie să fie demascat** în fața opiniei publice .

El se cheamă generalul Ștefănescu Amza . (**aplaude la PNTJ ; întreruperi la PNL**)

El este acela care , după mărturia pe care a făcut-o în Senat dl mareșal Prezan, **a spus omului cinstit** , care a murit sărac, generalului Sică Popescu : **< ai luat banii ! >** și l-a vârat în mormânt.

El este acela care a organizat întreaga campanie și el este acela care a pus la cale **întreaga înscenare** în jurul campaniilor care s-a dus în timpul guvernării noastre .

Peste capul guvernului Vaida - trebuie să o afirm -

comandantul Corpului II armată [g-ral Uică] s-a servit de ofițerii superiori ai țării , pentru a **lovi și ucide moralicește pe un om politic ca lulu Maniu** (**aplaude la PNTJ**) care avea **o singură vinovăție** , care trebuia să fie pedepsită ,

vinovăția de a fi refuzat să colaboreze cu **generalul de jandarmi Dumitrescu Constantin** , care acum se găsește pus sub anchetă pentru incorectudini , chiar de guvernul dvs , și ptrcă **nu admisesese să acorde sprijinul majorităților parlamentare** , **unui guvern prezidat de d-l Vaida** , din care făcea parte **generalul Ștefănescu -Amza** " (**aplaude la PNTJ**)

" **Țara trebuie să știe întregul adevăr** , tocmai în momentul de astăzi.

D-lor deputați, **cu toate mașinațiunile** , cu toate **înscenările**, cu toate **procedeele inchizitoriale**, **nu s-a putut descoperi nimic**,

pentru că acolo unde nu este nimic și nu se pot face înscenări viabile,

nici de cei mai machiavelici dintre acei care sunt înclinați **a se ocupa de alte interese** , **decât interesele oștirii**, în fruntea căreia **epoletii lor le dă drept la locul de comandă "** (**aplaude la PNTJ**)

Madgearu / 28 apr.'34

▣ Anchetă parlamentară !

▣ Sancțiuni !

"De aceea, astăzi, când se propune o **Comisie de anchetă**, noi subliniem cu aplauzele noastre această propunere , penztru că am făcut-o și noi de atâta vreme , și pentru că **așteptăm lumină deplină de la dânsa**" (aplauze la PNȚ)

Avem însă o singură nedumerire : cum este posibil , când d-l prim -ministru are în guvern , ca ministru al armatei, pe fostul comandant al Corpului II armatăm [**g-ral Uică**]care a făcut și ce era în căderea lui, și ce nu era în căderea lui (**exclamații , protestări, la PNL**) , pentru ca să descopere vina , când dl prim-ministru are la îndemână informațiunile pe care i le-a adus colonelul Tătărescu , cu care este înrudit , pentru ce oare , **dacă sunt vinovați în această chestiune** , așteptăm ancheta parlamentară și nu trimite vinovații direct la parchet ?

" **Țara nu poate să fie pusă sub teroarea morală a bănuielilor și suspiciunilor.** Trebuie să înceteze cu un ceas mai devreme acest sistem al calomniilor și al suspiciunilor aruncate **asupra marilor bărbați ai țării noastre .**" (aplauze la PNȚ ; întreruperi la PNL) [**Madgearu explică cum trebuie să fie ancheta și dovezile**]

" Nu vrem anchetă cu mușamalizare, vrem **anchetă cu sancțiuni. Sancțiuni pentru toți : sancțiuni penale pentru vinovați** ,

sancțiuni morale, cel puțin pentru calomnii de rând (**aplauze la PNȚ**) , **sancțiuni politice pentru partidele politice**(**aplauze la PNȚ**) [-----]

sancțiuni disciplinare împotriva ofițerilor care s-au făcut vinovați , servind ca unelte politice , vârandu-se în acțiuni de subminare a autorității politice a oamenilor de stat .

[-----]

îndepărtarea ofițerilor care au fost calificați de mareșalul Prezan , cum a fost calificat un general comandant al oștirii românești, care continuă totuși să figureze în rândurile ei active . (**aplauze la PNȚ**) **Cerem sancțiuni împotriva generalului Ștefănescu -Amza ! Să se știe acest lucru ! "** (**aplauze puternice și îndelung repetate la PNȚ**)

-Mișu Slăvescu : " Sunteți un monument de îndrăzneală !

Până ieri ați fost acuzați și acum deveniți acuzatorii întregii țări.

Să ne dați cifra, nu să aduceți acuzații unor ofițeri ! Este o îndrăzneală prea mare ! " (**proteste vehemente la PNȚ ; protestări, mare zgomot**)

-Madgearu : " Urâm ca cercetările anchetei parlamentare să se isprăvească repede și să stabilească toate răspunderile.

Să ne dăruiască Dumnezeu timp ca să **împlinim lacunele lăsate în organizația noastră națională prin acțiuni de sabotare** , ca aceea care a fost făcută în legătură cu **opera de înzestrare a armatei noastre, pe care a prezidat-o dl Maniu "**

(**aplauze puternice și îndelung repetate la PNȚ**)

-Voci : Cifra ! cifra ! (zgomot mare)

Virgil Madgearu / 28 apr.'34

c) **Dr. N-Lupu** (**PNȚ**) ; **intervenție I.Mihalache .**

[**LD : revezi interpelarea lui Lupu :**

Dr.Lupu : lansează „bomba” privind „**Afacerea Skoda**” , 20 mart.'33

I se vor asocia Goga, Gh.Brătianu, IG Duca)

(DAD, MO 68, șed. 20 mart.'33)

Dr.Lupu , polemică îndârjită, „**Afacerea Skoda**” , 24 mart.'33

(DAD, MO 72, șed. din 24 mart.'33)]

[**LD : oricum, este penibil și adevărate zicala < Lupu -și schimbă pielea, dar năravul, ba ! >**]

Rezum doar explicația lui, deoarece valoare morală nu are]

dr. Lupu / 28 apr.'34

▣ **Cum a lansat "bomba " Skoda .**

Persoana sa a fost pusă în discuție pe drept , deoarece " **pentru Dumnezeu, afacerea Skoda este legată în mare măsură de numele meu .**"

La 10 martie '33, fără ordinul expres al Ministerului de Finanțe, **doi funcționari din Ministerul de Finanțe au făcut o discindere în birourile Casei Skoda, pentru a găsi fraude.**

De la 10 - 20 martie , rumoare mare în public ;

În ziua de 20 martie, "**Universul**" și "**Dimineața**" anunțau **că el va interpela guvernul !**
Pe atunci el nu știa nimic ! Dar ... numai după un sfert de oră ...

au început să curgă informatorii ,și de o parte și de alta .

" **M-am legat atunci pe cuvântul de onoare** - și țin acest cuvânt de onoare -
că pe **militarii superiori care mi-au dat date cu cifre , cu texte, cu prețuri,**
nu-i voi denunța. **Nu-i voi denunța nici acum "** (**ilaritate, zgomot la PNL**)

Și atunci, **în baza datelor primite** , la 23 martie , a venit cu interpelarea, fără să scornească
nimic din capul lui. [**Lupu recapitulează ce a spus , cu alte accente !**]

Și atunci , la interpelarea lui s-au asociat și ceilalți lideri opozanți : IG Duca. Lunian, Tătăărăscu ..

[**Lupu : o bălmojește că de ce era dator guvernul PNL , venit de 4 luni la guvernare ,**
să lămurească problema] [-----]

-dr.Lupu : ... este în joc **onoarea țării , onoare terfelită** ... Cum de **nu v-a fost milă ?** ...
cum dvs **nu ați fost mișcați** că este o chestiune adusă aici în Parlamentul țării ? ...

Ce vreți ? faceți **cercetări prin colonei , prin miniștri, prin deputați** , la firme străine,
la guverne străine , **cerând informații** ...

Declară tu Loewenstein , declară tu Lowenberg , cine este vinovatul !

Cum de nu v-a fost rușine ? (**murmure la majorități**) **Dvs hălăiți !**

Să vă fie de bine că hălăiți, **dar nu aveți conștiință !**

Să rămână d-l ministru de război , onorabilul **general Uică**, pe care îl stimez, îmi pare rău

că a plecat de aici, **să rămână impasibil și insensibil când este acuzat** că ,

în calitate de comandant al Corpului II armată , **a trimis pe fratele președintelui**

Consiliului de miniștri , de astăzi, **la Praga, după informații ? Se poate ? Unde am ajuns ?**

[-----] **Roagă guvernul să înceapă imediat ancheta .** [-----]

dr.Lupu / 28 apr.'34

d) Pamfil Șeicaru (" Curentul ")- [**discurs integral, aici**]

(DAD , MO 50, șed. din 28 apr.'34, p. 2673)

Șeicaru / 28 apr.'34

▣ **Skoda - Seletzki**

" S-a cerut astăzi, **anchetă parlamentară în chestiunea Skoda.**

Ancheta Skoda este un fragment , dintr-un lung șirag de scandaluri
legate de apărarea națională .

Eu , când vorbesc aici, **vorbesc cu amintirea tragicelor scene ale războiului** ,
când am plătit atât de sângeros neânarmarea noastră. (**aplauze la PNL**)

Și eu am autoritatea să vorbesc în chestiunea Skoda, pentru că **eu, zi de zi, ceas de ceas,**

am atacat pe acea canalie de Seletzki, pe acel obraznic de metec,

care **ținea pe atâta lume în mână**, care pătrundea pretutindeni, scotocea în casa secretă
a M.St.M și avea toate documentele noastre la mână.

L-am zguduit puternic , pentru că acel **Seletzki reprezenta un curaj sprijinit pe o forță** ,
avea în mână lui **o armă care îi făcea pe cei mai mulți să tacă.**

"Și când îndrăznește casa Skoda să zvârle acel document insultător,

eu vreau să văd **guvernul acela care ar mai cuteza să trateze cu această nerușinată casă** ,
care a cravașat astfel obrazul acestei țări.

Șeicaru / 28 apr.'34

▣ **Starea înzestrării armatei**

" Pentru mine, **afacerea Skoda este un fragment** . Dar afacerea **I.A.R. ?**

Dar afacerea Foker ? [-----]

Nu sunt două săptămâni de când , în Senat, dl subsecretar de stat al Aviației , a recunoscut că ,
în aer, suntem neânarmați. După 14 ani, de la 1920 la 1934 , țara află că este neânarmată !

Dar fiecare cetățean își aduce aminte că a plătit .

Unde sunt banii ? Unde s-au dus ?

Nu este doar afacerea Skoda ; **totul se încadrează într-un sistem !**

Și dacă am luat cuvântul, l-am luat ca să **cer ca ancheta parlamentară să cuprindă toate comenzile și furniturile militare , de la 1920 până la 1934 " (aplauze unanime)**

Șeicaru / 28 apr.'34

▫ Răspunderile.

[-----] Nu știu cine sunt vinovații de această irosire a banului contribuabilului, care nu ajunge la destinație, la înarmarea țării ; nu știu cine sunt vinovații și nu trebuie să anticipăm.

DI Madgearu rău a făcut că și-a dezvoltat astăzi interpelarea.

D-sa trebuia să aștepte ancheta parlamentară ;

Polemica aceea între generali , acea dezbatere în viața publică ; toată acea atmosferă , **nu este bună !** Nu trebuie solidarizați cu armata , cu această nobilă instituție , care nu este cu nimic vinovată de cele **câteva vreascuri care se găsesc sus !**

Acele vreascuri trebuie să cadă ! (Vii aplauze) [-----]

Această anchetă va trebui să examineze precis și **să vadă unde sunt fisurile**, pe unde se strecoară , sistematic, an de an, **banii țării** . [-----]

" **Este interesul dvs, al oamenilor politici** ; este **interesul partidelor** și este interesul însuși **al sistemului dvs parlamentar** , **ca ancheta să cuprindă toată această perioadă** și să examineze chipăul în care s-au mânuit banii publici. O asemenea anchetă , de o asemenea amploare, de o asemenea seriozitate , făcută cu toată energia necesară , **va însemna o mare autoritate și pentru Parlamentul aceasta** , și pentru guvernul care a determinat-o "

[**Propune să se pună la vot propunerea ca ancheta să se extindă la perioada 1920 - 1934**]

- Justin Stănescu : La sfârșitul discuțiunii va supune propunerea la vot .

Șeicaru / 28 apr.'34

e) **Grigore Iunian** (PRT)

(DAD, MO 50, 28 apr.'34, p. 2678- 2681)

[**LD : dacă vreau să scormonesc în ghena politică ... musai să citez și pe Iunian.**

El se ia tare de dr. Lupu . Dar , ca să vorbesc în proverbe... " Râde hârb de oală spartă !"]

Iunian / 28 apr.'34

▫ **Parlamentul și "Chestia Skoda"**

Nu intenționa să vorbească. **Majoritatea PNL a procedat cuminte** , **să anunțe o anchetă parlamentară**. **Această chestiune** a avut deja o dezbatere pasionată în trecutul Parlament .

Atunci, PNT -ul a crezut altfel ! [-----]

să vin la această tribună și să stăruiesc , deopotrivă cu ceilalți, la **facerea cât mai grabnică a unei anchete** , pentru ca lumina să fie făcută în această afacere "

Se realizează propunerii lui Șeicaru ca ancheta să fie făcută pe o perioadă cât mai lungă.

Iunian / 28 apr.'34

▫ **Aspectele morale ale "Afacerii Skoda "**

A fost învinuit că este calomniator și că s-a urcat la tribună să defăimeze.

[**Reamintește cum a vent dr.Lupu la tribună , la 20 mar.'33; cum a relatat ce s-a întâmplat la uzinele Skoda ; ; cum broșura lui Lupu este retrasă din comerț ! ; cum aceasta a cerut chiar MSR , ca șef al armatei,să se facă lumină, Seletzki să fie arestat ; citește și din alte doc. aduse de Lupu la dosar ; etc etc]**

La dosar.s-a găsit **o scrisoare a lui Seletzki** în care declara că , pentru o anume afacere ...

a dispus convocarea Parlamentului , în vederea votării legii (**aplauze, ilaritate la PNL**)

Vrea să se dovedească că a fost o " îndrăzneală "a lui Seletzki ... când a afirmat aceasta .

Cine a putut să-i dea o astfel de făgăduială ?!

-Virgil Madgearu : Știe despre ce este vorba.**G-ral Rujinschi** i-a deslușit , chiar astăzi, **o scrisoare apărută în "Universul "** , care trata chestiunea de la **1931**, când era ministru de

Finanțe **Argetoianu** ,și la Industrie **Manoilescu** . Din această crisoare se constată că "**Romiman**" era **Copșa Mică-Cugir**. Veți consta și dvs în cifru .

Probabil atunci , **dl Manoilescu** , ministr.Induștriilor, (care avea însărcinarea din partea Ministerului Apărării)studia posibilitatea reorganizării uzinelor , de către Skoda .

Despre acesta era vorba. Dar nu poate fi vorba decât de o lăudăroșenie din partea lui Seletzki , către firma lui , că poate convoca ... Parlamentul !

-Gr.Iunian : Dar asta nu înseamnă că el a fost de rea credință, când a citit această scrisoare la dosar ... în care se vorbea de "**legea Isofoceș**" ! [LD : se iscă o polemică privind ministrul de finanțe vizat : **Argetoianu** , **Popovici**,**GMironescu** ?]

-Armand Călinescu : Acestea sunt îndrăznelile lui Seltzki ! Tot în dosar, se găsește o notă a lui **Seletzki** în care spune că,în **1925**, a tratat cu ministrul Industriei și Comerțului, **Tancred Constantinescu** , **fuziunea cu Copșa Mică și Cugir** și că , acesta i-a comunicat de la Paris ,că nu mai dorește să trateze cu Skoda , **ci cu Vickers -Armstrong** (**protestări la PNL**)

Gr.Iunian / 28 apr.'34

▫ **Seletzki și ... generalii !**

...Iată "indicațiile" către guvern ale lui Seletzki (**citează dintr-o scrisoare**) :

1. **Anularea tuturor actelor de sabotaj** , ordonată de fostul ministru al apărării naționale, **g-ral Ștefănescu -Amza** și de **g-ral Rudeanu** [-----]
- 2.**Permutarea tuturor generalilor** ... **Rudeanu, Partenie, Petrescu, , Ștefănescu- Amza** care au lucrat **contra PNT** , care au declarat că toți **membrii guvernului și generalii** , care au încheiat contractul, **în frunte cu Iuliu Maniu, să fie deferiți Curtii Martiale**
3. Reluarea lucrărilor la Skoda ...
4. Înscirarea cheltuielilor în bugetul ordinar al Apărării Naționale ...
5. Plata ratelor restante ...
6. Delegarea unei comisii la Pilsen
- 7.**Satisfacție morală** tuturor ofițerilor urmăriți și pedepsiți pe nedrept
8. Rămânerea lui Seletzki , ca reprezentant al Skodei ...

[-----]

Gr.Iunian / 28 pr.'34

f) **Ion Petrovici(PNA)**

(DAD, MO 50, 28 apr.'34, p. ?)

În lipsa lui Goga, nevoit să plece, declară că **este de acord cu formarea Comisiei parlamentare** . **Consideră propunerea lui Șeicaru interesantă, dar , în prima fază, să se dea prioritate Skodei.**

▫ **Politica înzestrării**

La un moment dat [**gub.PP sau PNT ?**] a reprezentat Parlamentul român în Comisia de la **Conferința dezarmării , la Geneva.**

România a fost într-o **situație foarte delicată** , atunci .

În timp ce țări , care nu aveau voie să se înarmeze , **se înarmau efectiv, noi**, deși avusesem această voie, **nu ne înarmasem deloc !**

Altă situație paradoxală : **deși** interesele vitale ale țării noastre și constelațiile noastre de aliați , **ne obligau să susținem la Geneva înarmarea**, sau să s nu admitem o dezarmare prea întinsă, **totuși** , dacă am fi fost logici cu noi, și consecvenți cu mizeria noastră, **ar fi trebuit să fim alături de acele țări care preconizau dezarmarea generală.**

Suntem încă într-o situație penibilă , și de aceea socotesc propunerea d-lui Șeicaru oportună"
I.Petrovici / 28 apr.'34

g) **C.Dimitriu** (**PNL**) - **concluzii la dezbatere**

(DAD, MO 50, șed. din 28 apr.'34, p, 2.701 - 2.703)

Dimitriu / '8 apr.'34

▣ **Madgearu : Poziția PNT ,**

Ora este târzie, este sâmbăta Paștelui ! A crezut că se va discuta numai propunerea sa inițială , de **constituire a unei Comisii parlamentare** .

Dar Madgearu a găsit de cuviință să facă un întreg proces politicii de înzestrare militară a guvernelor. " Cred, d-lor , că a fost o eroare " [-----]

Dimitriu / 8 apr.'34 , retro 1919-1928

▣ **Politica militară a PNL**

[LD : Nu mă pricep eu la chestiuni militare ... dar parcă mă gândesc că ... în fond , după război, România Mare pornea la drum , din toate p.d.v, aproape de la zero , și că este un miracol că a reușit în numai 20 de ani să ajungă unde a ajuns.

Cât despre înzestrarea militară ... opiniile mele sunt atât de nonconformiste, încât mă străduiesc să nu pun pecetea lor pe judecățile istorice.

Să-i las, de aceea, pe bărbații de stat ai României, pe generalii săi, să-și spună părerea ...]

Informațiile oficiale, emanând de la birourile conturilor din Ministerul de război, arată că între 1921- 1928 , s-a dat din **bugetele ordinare** ale statului **cca 35 miliarde lei** .

"Nimeni nu va putea susține că **aceste sume nu au mers la destinația lor "**

-I.Răducanu : Bugetele sunt cunoscute .Cifra este impresionantă. Dar reprezintă bugetele de întreținere a armatei - hrană, îmbrăcăminte etc etc

Interesează bugetele extraordinare , cele destinate armamentului .

-Dimitriu : " Imediat după terminarea războiului, **situația noastră militară era dezastruoasă.**

Nu aveam **nici cadre, nici muniții, și nici trupe suficiente** . Evident că guvernul era silit să facă față nevoilor urgente, din bugetul ordinar, **alte resurse nu existau atunci,**

încât cu aceleași mijloace am alimentat și cheltuielile de înzestrare .

În afară de bugetele ordinare, **am deschis și credite extraordinare** ,

care se ridicau iarăși la **câteva miliarde.**

După război, nu mai rămăsese nimic. A trebuit să recreem totul.

Bugetul Armatei , în 1921, era de **900 milioane** ,

iar la plecarea de la guvern, în 1928, era de **8 miliarde** .

Ministerul Apărării Naționale , din ziua când am încheiat pacea

și **până am plecat de la guvern**, a dezvoltat o **activitate ordonată** , activitate pe care o rezum în **patru puncte principale :**

/ Reorganizarea armatei întregi,

potrivit întinderii teritoriului și noilor condiții și fruntării ale țării .

/ Înzestrarea armatei , conform noilor cerințe pe care ni le evidentia trecutul război, și **perfecționarea armamentului . Dotarea armatei cu armament , cu munițiuni .**

/ Înființarea de școli de ofiteri, de diverse arme : **aviație, aeronautică, pilotaj, gaze, marină .**

S-au creat unități de **artilerie grea**, o divizie de **cavalerie** cu artilerie călăreată,

o nouă brigadă de cavalerie, s-a creat **corpul vânătorilor de munte** .

/ Înființarea industriei militare .

Dimitriu / 8 apr.'34 , retro 1919-1928

▣ **Industria militară**

▣ **Începuturi - PNL**

▣ **Lovituri - PNT**

[LD : fără nici o rezervă, consider , la acest capitol, **politica PNT o politică distructivă, pătimașă** . Opus ei, **apreciez politica PNL** , cu toate scăderile ei de creștere ...]

" **Ni s-a obiectat** că, **în loc de aceea aceste industrii, ne puteam duce în Franța** , pentru a cumpăra din munițiile rămase , care erau atunci disponibile.

Mulți au fost de părere să dotăm armata cu aceste materiale rămase din Franța.

De ce am încercat să facem fabricile din țară ? Din propria noastră fantezie ? Nu !

"Am să citez aici cuvintele a două autorități.

În primul rând, voi cita **cuvintele mareșalului Foch** care, venind aici în țară, și consultat asupra modului nostru de utilare militară Franța , **ne-a răspuns :**
< n'achetez pas, c'est de la vielle ferraille .Ați trecut prin momente grele , nu mai puteți trece prin greutățile prin care ați trecut .

Căutați să vă dotați în țară cu tot ce aveți nevoie .

Cu prețul oricărui sacrificii , să vă instalați la dvs fabricile de care aveți nevoie .>

"Am început să lucrăm în această direcție .

S-au făcut uzinele de la **Copșa Mică și Cugir ; I.A.R ;**

s-au organizat **secțiuni speciale** la celelate **fabrici metalurgice** , cum a fost **Reșița .**

Toate acestea s-au făcut numai în vederea de a putea, la momentul oportun,

să facem față nevoilor cu mijloacele noastre .

" Este evident, că **în primele luni și chiar în primii ani ai instalării, nu puteam să construim armamentul necesar, deci a trebuit să ne ducem în străinătate.**

" Acest mod al nostru de a proceda , a fost , **oare ,**

continuat de dvs cu grija cu care a început ?

Însuși d-l ministru de Război, de pe vremuri, **generalul Samsonovici, a declarat**

că fabricile de la Copșa Mică și Cugir nu pot să funcționeze ,

pentru că **o mare parte din acele materiale șed și astăzi pe cheiurile de la Constanța !**

" Ați întrebuitat toate mijloacele posibile ca această industrie ,

pe care o socoteați dvs că era o industrie națională liberală ,

deși nu avea nimic comun cu interesele noastre politice , ci cu acelea generale ale țării ,

să moară în fașă "

Are un rezumat al unui **Raport** făcut de un **director** despre **societatea Copșa-Mică Cugir ,** în 1933 , pe vremea guvernării PNȚ :

< Situația de astăzi : fabrica închisă, toți lucrătorii și tot personalul tehnic concediat , aproape toți funcționarii concediați, păstrând numai personalul de pază, iar la centrală , numai directorul și 3 funcționari. Societatea este lipsită complet de mijloacele financiare, fiind în imposibilitatea de a achita salariile funcționarilor și având polite protestate . >

"Noi plecaserăm de 4 ani de la guvern .Datoria dvs era să continuați politica onestă și națională , de a dota armata cu mijloacele necesare , în țară.

Vina nu este a noastră , ci a dvs "

Dimitriu / 8 apr.'34 , retro 1930 - '34

▣ Comenzile la Skoda .

"În primul rând, **nu am făcut nici un fel de imputare că s-au făcut comenzi la Skoda.**

Uzinele Skoda au o reputație cunoscută , se putea comanda acolo, după cum se putea comanda în altă parte. Noi am cercetat și discutat cu toată obiectivitatea și fără să învinuim pe nimeni. În nici una din cuvântările ținute de noi, de **Duca, de d-l Tătărescu, de mine, n-am formulat nici un fel de acuzațiuni , am constatat numai faptele**

și am cerut actele necesare ca, pe baza lor, să putem face o cercetare serioasă .

" Dvs răspundeți că ați făcut contracte care însă nu s-au putut executa din cauza relei voințe a celor care ne-au uramat . Dar bine, d-lor, partidul dvs a lipsit numai un an de la cârmă.

Ați venit apoi, imediat , după guvernul Iorga. Ce ați făcut ca să reparați greșala celor care vă precedaseră și reaua voință a ministrului respectiv ? Care este opera dvs activă ?

[citează din doc.ale Direcțiunii armamentului , care atestă că Skoda nu onorase comenzile]

< Contractul Skoda , după doi ani nu s-a primit nimic . S-au fixat condițiuni ,

dar acestea **nu s-au acceptat încă de Uzine [-----]**

Contractul cu fabrica Zbroiowska nu s-a putut face pentru că ministerul a semnat caietul de sarcini abia după 9 luni [-----] direcțiunea armamentului consideră **situațiunea actuală a comenzilor ca foarte neliniștitoare.>**

"Iată fapte precise [-----] nici până astăzi aceste contracte n-au început să se execute ."

Dimitriu / 8 apr.'34 , retro 1930 - '34

▣ Procesul Seletzki

▣ Răspunderile .

Răspunderile trebuie stabilite ; trebuie să cunoaștem misterele , enigmele care au înconjurat afacerea Skoda. Încercările de care vorbea **Armand Călinescu**, discursul lui **Madgearu**, în loc să lumineze cheștiunea, **au dus la confuzii , la dezorientare .**

Țara vrea să cunoască adevărul ! Nici până azi **nu se știe cine a dat ordin să se îndepărteze garda de la domiciliul lui Seletzki !**

-Armand Călinescu : La procesul Selezki , dl lct.col. prim **comisar regal Pomponiu** a declarat că el este cel care a ordonat ridicarea santinelor .

- **Dimitriu** : Se îndoiește că , dl comisar care a făcut descinderea, care a descoperit documentele compromițătoare, care a pus sigiile... tot el a înlăturat sentinelele !

-Armd.Călinescu (**citând din stenograma la proces , din declarația lui Pomponiu**) :
<Eu , în calitate de șef al parchetului militar , am găsit , dat fiind că mă găseam într-o casă cu renume mondial, **să nu mai pun santinele** și să nu mai las santinele , după ce am dat totul în primire **secretarului Macek** . [-----]

Eu am fost acela care **am îndepărat santinela** de la **imobilul din str.Batiștei , nr. 6 . >**

-Dimitriu : ... da-ți mi voie să **nu cred** că dl **comisar regal Pomponiu** a luat din propria d-sale inițiativă , această măsură.

-Călinescu : **Sunteți liber să nu credeți** pe dl comisar Pomponiu , deoarece este rudă cu dvs . (**ilaritate**)

- **Dimitriu** : **Cine a ridicat acele acte** , care interesau Ministerul de Finanțe și Ministerul Apărării , pentru că **astăzi , acele acte nu se mai găsesc !**

Cine a ridicat cifrul ? Unde este cifrul și cine sunt persoanele care au fost interesate direct sau indirect în această afacere ?

Toate aceste lucruri le va stabili Comisia .

C.Dimitriu / 28 aprilie '34

h) **C.Xeni** (**ministru secretar de stat**) - **concluzii la dezbatere**

(DAD, MO 50, șed. din 28 apr.'34, p.2.703 -2706)

[-----]

Propunerea strecurată de dl Șeicaru ... nu o putem primi (ilaritate, zgomot, la PNT) deoarece , cf. Regulamentului Camerei (art. 133) , se pune la vot prima propunere .

O asemenea anchetă, ar paraliza ancheta Skoda.

-Madgearu : **protestează față de aprecierile lui Xeni ; recapitulează evoluția acestei interpelări ; propune să se facă 2 comisii : una să se ocupe de Skoda,**

alta de toate contractele care s-au făcut din 1920 , până azi.

" Dacă nu veți accepta voi demasca în fața țării fuga de reponsabilitate a guvernului și a Partidului Național-Liberal "

-Xeni : D-lor deputați, nu vreau să irit debaterile câtuși de puțin ; dar veți simți fiecare , **în conștiința dvs , ce regretabilă , ce nepolitică diversiune vrea să producă d-IMdgearu. "**

[-----]

Afacerea Skoda / 28 apr.'34

5.) **Gh.Tătărăscu** , **interimar la Ministerul Apărării Naționale, 1 iunie '34**

("Adevărul" , an 48, nr. 15. 456 , 2 iunie '34 + **foto Tătărăscu , gral Uică**)

Ministerul Apărării. În prezența inspectorilor generali de armată, a ofițerilor generali și a șefilor de servicii, a avut loc **instalarea ca interimar a d-lui Tătărăscu.**

Un civil, ministru de război. Faptul nu surprinde.

S-a produs aiurea și la noi, înainte și după război.

Au fost miniștri de război : Ion Brătianu - tatăl, Dimitrie Sturdza, Ionel Brătianu, Nicu Filipescu și Vintilă Brătianu.

Unii dintre ei, au gospodărit armata **în timp de pace**, alții, în timpuri grele, **de război**. Astăzi ne aflăm în împrejurări excepționale. Se pare că tocmai aceste împrejurări au constituit un motiv în plus pentru trecerea unui civil în fruntea armatei .

Credința acestor factori este că , pe calea aceasta , **se vor înlătura repede toate motivele de perturbare care s-au constatat recent .**

Tătăărăscu are legături cu armata : d-sa este **fiu de general** ; în familia sa au fost și alți militari , între care **și alți 3 generali** , azi decedați.

[**LD : dau tot acest pomelnic pentru a avea structura birocratică a armatei]**

La solemnitate au luat parte : g-ral Paul Angelescu (**ministru de stat**) , generalii Manu, Samsonovici , Gorschi, Condeescu, Ștefănescu -Amza (**inspector general de armată**) , Ion Antonescu (**șeful M.St.M**) , Moruzi (inspector **Cavalerie**) , Florescu (**Infanterie**) , Ignat (**Geniului**) , Gelu Petrescu (**Artilerie**) , Paplica (**Administrație**) , **dr. Butoianu** (Sanitar) , dr. Iliescu , Marțian (**Învățământ militar**) , Rădulescu -Dorobanțu (dir.gral **Contabilitate**) , gral Manolache (șeful **Justiției militare**) , col. Pomponiu (**prim-comisar regal**) , col. Bărbulescu (dir. **Recrutării**) , Grigorescu (**intendent general**) , col Aurel Iliescu (**Recrutări**) ș.a.,ș.a.

Interimatul, în esență înseamnă ceva provizoriu.

După declarațiile făcute de primul ministru , după actele ce se anunță că se vor îndeplini, **interimatul nu va fi de scurtă durată.**

g-ral Uică / 1 iun.'34

▣ **Mulțumiri, realizări**

A mulțumit **inspectorilor** pentru concursul dat în scurtul timp cât a fost ministru .

A mulțumit **generalului Ion Antonescu** , șeful MSt.M , și în deosebi **generalului Glads**, secretar g-ral de departament, în care a avut un prețios colaborator.

Printre realizări : **legea pregătirii premilitare** , pregătirea **bugetului militar** .

Gh. Tătăărăscu / 1 iun.'34

▣ **Motivarea actului**

▣ **Angajarea răspunderii**

Mulțumește generalului Uică , pentru muncă și devotament , la postul său.

" Voesc să lămuresc **rostul trecerii mele vremelnice** la conducerea acestei departament .

Pregătirea militară a țării în vederea ceasurilor decisive , care pot bate oricând, reclamă astăzi **sforțuri și muncă în toate domeniile vieții statului**, și nu este un singur departament care să nu colaboreze , **direct sau indirect** , la această pregătire.

"Apărarea națională se transformă astfel, tot mai mult , într-o **acțiune de coordonare a tuturor activităților** care concură la **pregătirea materială și sufletească a armatei noastre** .

" Iată de ce, **MSRegele a încuviințat** ca **șeful guvernului să ia el însuși** , pentru un timp, **conducerea armatei**, pentru ca , **în contact nemijlocit cu nevoile armatei**,

să poată apoi pune , cu mai mult efect, **toate resursele guvernării în slujba pregătirii noastre militare** .

" În îndeplinirea acestei mari misiuni, voi lucra cu toată însuflețirea.

Voi vegea , în primul rând, ca **opera de înzestrare militară să fie îndeplinită într-un ritm mai accelerat** și nu voi ezita a cere țării **toate jefele** pentru ca **armata să-și poată dobândi** , cu un ceas mai curând, **utilajul reclamat de cerințele tehnice moderne ale războiului**.

" **Progresele în celelate domenii nu au nici un preț**

fără progresele în pregătirea militară. În ceasurile grele , **hotărăsc numai calitatea armelor și puterea brațelor menite să le mânuiască**.

" **Voi ocroti** apoi cu hotărâre **interesele corpului ofițeresc**.

Aparțin unei familii de ofițeri și cunosc trudele și jerfele de fiecare ceas ale ofițerilor în luptă cu nevoile și greutățile zilei . **Le voi acorda toată solicitudinea și toată asistența.**
Viața și instrucția soldatului , de asemenea , **nu vor rămâne străine de străduințele mele .**
Toate problemele armatei vor fi puse , astfel,
pe primul plan de preocupare și de acțiune.

" Inutil să adaog că **am venit aici nu ca om de partid, ci ca soldat,**
și **voi ține armata departe de orice influență străină** care ar putea să o abată
de la **misiunea ei tradițională : apărarea tronului și a țării "**

" Cu aceste **gânduri și credințe** intru în acest mare post de comandă.

Am rostit cândva **o lozincă : < totul pentru armată - nimic ce n-ar fi pentru armată ! >**

Pentru executarea acestei lozinci, **iau conducerea departamentului Apărării Naționale "**

Gh.Tătărăscu / 1 iun.'34

6) Minoritarii în armată , 24 mai'34

("Parlamentul românesc " , V, nr. 145, 24 mai'34 , p. 13)

Procentul de minoritari în armata noastră este **considerabil.**

Mozaicul austro-ungar , cu o oștire care avea peste 50 % elemente străine,
rămâne **o pildă elocventă. Armatele victorioase sunt cele naționale, nu cele mercenare.**

Printr-o inexplicabilă îngăduință, la alipirea provinciilor surori ,
s-au primit în cadrele armatei toți foștii ofițeri minoritari ce luptaseră chiar contra noastră.
Numărul lor este destul de mare .

[Guvern Tătărăscu](#) .Legislatură PNL .Sesiunea extraordinară, **28 iun.'34**

7.) Întrebări, comunicări , 28 iun.'34

(DAD, MO 9, 28 iun.'34, p. 477)

a) Dr. T.Iacobescu (PNȚ) Întreabă pe **Gh.Tătărăscu** (Apărare Națională) ,
dacă nu crede că trebuie **să ia urgente măsuri** pentru **ajutorul nefericiților ofițeri**
și subofițeri atinși de **tuberculoză**, internați la **sanatoriul Lăculețe** . La 1 oct.'34, acestora le
expiră termenul de disponibilizare , devenind pensionari, în retragere , pe pensii de mizerie .

b) dr. N.Hasnaș, întrebare pentru Gh.Tătărăscu (Apărare Națională)

Ce măsuri înțelege să ia ministrul Apărării Naționale ,
atât **pentru recruții** -care **se înrolează sănătoși și se îmbolnăvesc de tuberculoză în**
timpul serviciului militar și **trebuie ținuți în sanatorii** până la vindecare ,

întrucât ei **răspândesc tuberculoza în populația rurală** -

cât și asupra **ofițerilor** care **se îmbolnăvesc de tuberculoză în timpul serviciului.** [!!!]

care ar trebui pensionați cu pensia gradului .

De răspunsul primit, va depinde dacă va transforma întrebarea în interpelare .

dr.Iacobescu , Hasnaș / 28 iun.'34

8.) Legea utilizarea personalului românesc în întreprinderi . 2-3 iul. 34 .

a.) Ing. N.Teodorescu (ministr.Industriei) , **Expunerea de motive**

Ing. N. Teodorescu / 2 iul.'34

▣ **Regimul străinilor**

Pentru întreprinderile care sunt în directă legătură cu apărarea națională, încadrarea personalului (român sau străin), va fi supusă autorizării anuale a Ministerului Industriei și Comerțului, după propunerea unei Comisii formată din delegați ai Președinției Consil. de min., Industrie și Comerț, Muncii, Marele Stat Major.
Expunerea de motive - ministr. Teodorescu / 2 iul.'34

b.) **Petre Bejan (PNL) (DAD, MO 13, 3 iul.'34, p. 972-973)**

[LD : ia cuvântul după Adam Ionescu (PT) , pentru care **ministrul Teodorescu** **definise tranșant** noțiunea de **"personal românesc"** , în accepțiunea legii : **"cetățeni români"** , așa cum îi consacră **Constituiția** .

Bejan vorbește în spiritul unui naționalism ponderat, constructiv, cu mare grijă pentru sensibilitatea minorităților și străinilor.]

Bejan / 3 iul.'34

▣ **Siguranța apărării naționale**

Importanța legii nu o dau atât proporțiile stabilite prin lege.

" Eu cred că **dvs trebuia trebuia să insistați** , în primul rând,

asupra **măsurilor care s-au luat pentru siguranța apărării naționale** .

Este **pentru prima oară** când un asemenea articol apare într-o lege la noi în țară.

Este **pentru prima dată** când preocuparea înaltă a **siguranței statutului român** ,

este introdusă în lege.

-V.Serdici : Dacă este vorba de siguranță, **de ce n-ați propus** ca în aceste industrii **personalul să fie exclusiv românesc** ?

-Bejan : Sunt anumite ramuri, chiar de armament, **sunt anumite specialități**, pentru care ne vor trebui mulți ani ca să le stăpânim. Nici în alte țări europene, fabricarea de puști nu o face fiecare țară. **Grija noastră va fi să alegem specialiștii din țările amice.**

Deci **nu poate fi vorba de o exclusivitate definitivă**.

Când ne dăm seama că **războiul de mâine va fi un război " tehnic"** ,

în care **industriile vor juca un rol preponderent**,

nu puteau lipsi aceste precizări din lege.

P.Bejan / 3 iul.'34

c) **Eug.Titeanu (raportor) (DAD, MO 13, 3 iul.'34, p. 987- 990)**

[LD : Atenție ! Alături de Aurelian Benteoiu, face parte din **grupul " tinerilor liberali "** care se afirmă ca **personalități pregnante** în această guvernare .]

/ **Legea Teodorescu** : lege de tranziție, de echilibru, baraj ; explicații /

/ Legislație străină - **specific românesc** /

/ Statistici și procentaje ; **principiul proporționalității** /

/ **Securitatea** întreprinderilor legate de **apărarea națională** /

/ Acțiuni de **spionaj și sabotaj** ; acțiuni comuniste /

/ **Minoritățile naționale** : drepturi și datorii /

Titeanu / 3 iul.'34

▣ **Statistici și statistici**

▣ **Procentaje**

S-a vorbit aici de **statistici** și s-a adus aici o foarte **ciudată interpretare de cifre** .

Cu atât mai ciudată , cu cât **nu venea de la diletanți ai cifrelor**,

ci venea sau de la **oameni de specialitate** , de la ingineri,

sau de la **oameni preocupați de problemele economice** și, prin definiție, **buni statisticieni**.

Ni s-a spus : dvs prevedeți pentru **străini un procent de 20%** ,

când realitatea este că **avem numai 2 %** .

Prin urmare, **legea nu numai că nu oferă un baraj, dar deschide zăgazarile , devine un adevărat magnet de atracție pentru străini !**

Evident, în aparență sofismul poate să prindă , dar **nu este vorba decât de un sofism . 2% străini ?!** Nu contest cifra. **Dar 2% străini raportați la ce ?**

Raportați la totalitatea proletariatului manual și intelectual

înregistrat la Ministerul Muncii, de sigur

Dar eu vă dau rețeta să găsiți și mai puțini străini decât 2% :

raportați totalitatea străinilor la marea masă românească de 18 milioane și

vă asigur că **nu veți găsi nici măcar un procent infimezimal** care să stabilească proporția acestor străini , **complet diluați în masa românească .**

2% străini ?! **Da, dar atunci când acești 2% îi considerăm pe branșă de industrie , vedem că dau cu totul alt procentaj.**

Pe noi , **ceea ce ne interesează este repartitia.**

Pe noi , **ceea ce ne interesează este congestionarea din anumite branșe de producție.**

Pe noi , **ceea ce ne interesează este că această congestionare de populație străină**

cu pașaport , s-a grupat tocmai acolo unde

reprezintă alungarea sistematică a noilor generații de intelectuali proletarizați.

(**aplauze vii la PNL**) **Și acum cifre :**

/ **În industria chimică**, o industrie în directă legătură cu apărarea națională -

28% personal tehnic superior străin ;

/ **În industria alimentară** , avem **27,5% personal străin.**

/ **În industria textilă** , **44,8% personal superior tehnic,**

adică exact în acea categorie care ne interesează în deosebi.

lăta prin urmare cifrele ! Regret că nu mai găsesc în ele legenda celor 2% !

Aceste procentaje se găseau în Raport.

Regret că trebuie să constat ușurința cu care s-a citit Raportul. [-----]

Titeanu / 3 iul.'34

▣ **Legea Teodorescu**

S-a vorbit aici despre orice; s-au făcut interpretări politice ;

s-au făcut aluziuni și insinuări. Dar o discuție tehnică a legii ... nu s-a făcut !

"Sunt acele puncte , în special, care corespund nu numai misiunii economice a legii,

dar **cerințelor generale de opinie publică** și, în același timp,

crezului nostru de partid , în primul rând național ,

liniei noastre ideologice de ieri

și **programului nostru politic de astăzi "**(aplauze la PNL)

"Am adus principiul proporționalității . Față de aceste contingente străine ridicate ,

pe care vi le-am citat , **noi aducem amputarea celor 20% .** [-----]

Titeanu / 3 iul.'34

▣ **Întreprinderile legate de apărarea națională .**

▣ **Acțiunile de sabotaj și spionaj**

La acest capitol, **voi avea de dat două răspunsuri opoziției :**

Un răspuns individual dat d-lui Gafencu - care a adus o critică

pe care văd că partidul pare să nu o îmbrățișeze ;

și un răspuns de la partid la partid,

dat reprezentantului minorității germane, d-lui Connerth .

DI.Gafencu a spus :acesta este un articol care deschide calea tuturor

îmixtiunilor politice . Pe baza acestui articol, oricine va putea fi scos ,

fiindcă este liberal, național-țărănist, gogist, cuzist, iunianist, averescan,

sau țărănist nefuzionat .

"Dar d-lor, aceasta este o interpretare complet enorată , mai întâi că legea este precisă : e vorba de toate acele întreprinderi în directă legătură cu apărarea națională.

Textul propus conturează net caracterul acestei intervenții ;

o imixtiune care are la baza ei un singur lucru : îngrijorarea românească condusă de aceeași permanentă preocupare , care trebuie să fie pentru toți o obsesie : apărarea națională . E clar .

Este foarte ușor a face doctrină , este foarte ușor a veni cu deziderate de libertate publică , **pentru a răsturna textul unei legi realiste .**

Dar eu îmi voi îngădui , ca membru al *Comisiei militare* , să vă fluture aici , să vă dezvăluiesc sumar numai un colț din voalul a tot ceea ce se petrece în întreprinderile noastre de stat , în legătură cu apărarea națională , și în întreprinderile private de aceeași categorie.

Fac apel la conștiința dvs de români. Din puținul pe care îl voi citi, veți înțelege restul.

Organizații de spionaj...

A fost , de exemplu, **la Poștă** , descoperită , cu ramificațiuni foarte importante, **organizația de spionaj a lui Ivan Tevekelef** -organizație vastă cu peste 20 de informatori , cu interceptarea întregii corespondențe de stat , cu numeroși curieri săptămânali trimiși peste hotare , cu informațiuni precise , **concernând direct apărarea noastră națională** . Documentele vorbesc de la sine. Nu am să răsfoiesc aici toate dosarele și nu am să desfășor în fața dvs un film sonor ; am să citesc însă o singură piesă ca să vedeți cum se introduc în industriile și în întreprinderile publice , care se găsesc în răscrucea preocupărilor noastre naționale, **elementele de sabotare** , ca să vedeți cât de legitime sunt măsurile luate prin acest proiect de lege

Este vorba de **chestionarul** trimis unuia dintre complotiști, " doctorul C " , din Viena :

<Prima întrebare : are cunoștințe printre funcționarii superiori ai Ministerului de Externe , Interne, Apărare Națională, Marină de Dunăre și Mare , în "cercurile industriale" și dacă sunt mulți "ingineri străini " în aceste cercuri ?

A doua întrebare : are cunoștințe printre inginerii și lucrătorii de la aceste fabrici ?

A treia întrebare : fabrica are ofițeri români ?

A patra întrebare : ce lucrează **Pirotechnia din București** , cerându-i să procure eșantioane de **explozibile fabricate la București** , precum și cele străine, **întrebuințate de armata română** . ?

Mai departe : în ce clădire se păstrează arhiva secretă a **Marelui Stat Major** ?

Unde se fabrică **piesele componente ale podurilor de pontoane** ?

Unde se găsesc **santinele străine de origine** ? >

... Și urmează acest **interogator de natură industrială** și cu **statistica personalului străin**.

Iată un exemplu. Prin urmare **directive directe** prin care se căuta acea **împănare de sabotaj industrial în legătură directă cu interesele de apărare națională**.

Organizații de spionaj comuniste

Am aici **Instrucțiunile** trimise de o **oficină agitatoare de peste graniță** ;

inutil să citez de la cine emană. Este o **piesă originală** care poate fi oricând verificată .

Iată **directivele** trimise acum trei luni [februarie '34 LD : presupun **doc. PCR**] :

< Pentru **cucerirea** în primul rând a **punctelor strategice** cele mai importante , centre de **cale ferată** , **uzinele de război**, uzinele care pot să fie repede mobilizate pentru scopuri de război, **minele mari**, **fabricile din regiune** .

Odată această sarcină a **pătrunderii în aceste întreprinderi mari** din regiune împlinită,

trebuie pusă ca o sarcină de **asalt a întregii organizații respective de partid**,

și a tuturor **fracțiunilor din organizațiunea noastră de masă**,

fiecare **legătură personală** cu uzina respectivă,

ca să fie utilizată și transformată **în legătură de partid**,

pentru ca să poată servi ca **punct de plecare în organizarea unei celule**. >

Ați văzut **directivele generale**. Acum iată rezultatele :

/La 1923, ing. **Alexandru Gurov** , de la căile ferate, este descoperit ca

șef al unei organizații de spionaj ,cu vastă rețea , **extinsă exclusiv la CFR**

/ Se descoperă **organizația de spionaj Mata Vărzaru** .

Știți unde era introdus unul din elementele principale ? **La IAR**

-**Șt. Mihăescu** : era minoritar sau străin ?

-**Titeanu** : Străin, cu pașaport și comunist .

/ La 1929, se descoperă **organizația Vrabie -Talamajan** .

care avea ca zonă de acțiune calea ferată și depozitele din gări .
/ În 1930, organizația lui Parfenie Terente . Scopul acestei organizații era
împănarea porturilor noastre Dunărene și a organizațiilor noastre maritime .
Titeanu / 3 iul.'34

▣ **Minoritățile**

▣ **Supravegherea suspectilor.**

[LD : **atenție ce criteriu subiectiv ! Oare Titeanu este sincer, diplomat sau naiv ?**]

" De aceea **noi aducem un control justificat** de toate aceste exemple ,
control care **nu se adresează** câtuși de puțin **unei categorii de cetățeni**
- am spus-o în Raport -un control care **se adresează exclusiv individului ca valoare morală,**
individ în care poți să ai încredere sau **poți să nu ai încredere** .
Depinde de sănătatea morală a categoriilor de cetățeni și
de solidaritatea lor cu acest stat .

ca să aibă **mai mulți sau mai puțini indivizi** de aceștia în mijlocul lor . (**aplauze la PNL**)

"Când aceasta este realitatea, și când acesta este scopul legii,
eu sunt foarte în largul meu ca să **răspund onoratului deputat al Partidului German**
și tuturor minoritarilor. Îi voi aduce întâi **omagiul meu pentru limba corectă**
în care s-a exprimat și în același timp **pentru gândurile de loialitate**
pe care le-a mărturisit .

Un singur lucru însă a fost puțin supărător :

ați amintit aici de **Tratatul minorităților.**

"Vedeți dvs , **pentru noi tratatele de pace** reprezintă poate ceva mai mult .

Tratatul minorităților reprezintă **pentru dvs** , în această dezbatere,
un registru de contabilitate ,dar pentru noi **reprezintă integritatea statutului**
teritorial . (aplauze la PNL)

Socot că **nu a fost politic din partea dvs să vă puneți pe această temă** ,
cu atât mai mult cu cât **în joc, nu era decât un registru fiscal și dreptul**
de a-l ține în limba dvs.

[LD : **punere la punct magistrală, elevată, elegantă**]

Cu această ocazie , îmi dați voie să vă amintesc , ca internaționalist,

că **dacă aceste tratate de pace sunt instrumente de drept.**

ele au la bază **simetria juridică și dacă există drepturi ,**

pentru dvs, există și obligații.

Și atunci , mi se pare că poate este ocazia de a vă spune că

vorbiți prea des de drepturile dvs .

pe când **noi vă amintim prea rar de obligațiile dvs.** (**aplauze la PNL**)

-**Hans Otto Roth** : Ne îndeplinim toate datoriile.

-**Titeanu** : Ce am spus eu ? Am spus că **dvs vorbiți prea des** , poate , **de drepturile**

pe care le aveți , și **că noi suntem vinovați, noi ne găsim în carentă** ,

fiindcă **vă amintim prea rar de obligațiile dvs.**

Prin urmare , **acuzarea nu o aduc dvs, ci nouă ! "**

Intoleranța ...

[LD : **retezarea aroganței germane !**]

Am fost surprins atât la Comisiune, cât și în dezbatere ,
când **ați spus că în alte țări nu există legislație similară .**

Mai mult, **mi s-a părut ciudat** , când **mi-ați pomenit de Germania .**

Vedeți, **nu ne aparține nouă să atacăm** de la această tribună sau **să formulăm o critică**
împotriva oricărui regim ar fi el ;

fiecare țară are dreptul să-și dea regimul interior pe care îl vrea.

Dar să veniți dvs și să vorbiți de intoleranță , atunci când în alte țări
se face pedigree-ul genealogic al fiecărei familii , este cel puțin o imprudență !

[LD : **atenție ! punere la punct cu argumentele adversarului**]

Iar în ce privește **nostalgia pe care le-am auzit formulate la Comisiune** ,

cu privire la **regimurile trecute** , îmi voi permite să vă reamintesc un singur lucru : **Instrucțiunile de Statul Major** , date la 1912 din Budapesta , către **Uzinele Reșița** .
Știți ce spuneau ? Glăsuiau așa :

< Personalul acestor secțiuni trebuie să fie compus numai din credincioșii statului , de preferință germani și maghiari , înlăturând, în deosebi, pe sârbi și pe români . >

lată acest trecut , **trecut pe care noi nu-l reînviem . Și știți de ce nu-l reînviem ? Fiindcă suntem , în primul rând , naționaliști.**

Noi știm că această monarhie s-a prăbușit prin intoleranță , și iată de ce nu voim să cădem și noi în propriile ei greșeli. "

[LD : **Willer era prezent dar ... nu a luat cuvântul la lege**]

-**Iosif Willer** (P.maghiar) : " **Multe prostii s-au comis** în fiecare armată, dar **ce suntem noi responsabili de ele ?** Ca reciprocitate, **generalul Domoșneanu** era șef de secție la **Ministerul de Război la Viena** , și nu era suspectat nici o dată. **Se bucura de foarte mare considerație.**

-**Titeanu** : " Eu îmi îngădui să subliniez că această **încadrare a personalului** din întreprinderile legate de apărarea națională, **acceptate cu oarecari rezerve de dvs**, nu a stârmit , totuși, acele proteste violente care se scontau : aceasta îmi dau dreptul să cred că la **loialitatea noastră și la buna noastră credință** , **veți răspunde și dvs cu loialitatea și buna dvs credință.** "

-**H.Otto Roth** : **Ca totdeauna .**

Eug.Titeanu

LD : au urmat concluziile ministrului **Teodorescu** , și legea a fost luată în considerare , apoi **discutată și votată** articol de articol, și în final adoptată .
legea utilizării elementului românesc / 2-3 iul.'34

9.) **Gh.Tătărăscu** (prim ministru) ; **Dinu Brătianu** (scrisoare) , Târgu Jiu, **23 aug.'34**

consfătuire liberală ; conferință ministerială
("Adevărul " ,24 august '34)

Gh.Tătărăscu / 23 aug.'34

▣ **Împrumutul intern**

[**În atenția lui Victor Slăvescu**]

" **Împrumutul intern va fi lansat în câteva săptămâni.**

El este **destinat exclusiv armatei și punerii în valoare a solului nostru .**

Condițiunile în care se va realiza acest împrumut , vor oferi subscriitorilor **garanții și avantajii însemnate . Valoarea aur** a împrumutului este garantată în mod expres ;

subscriitorii vor fi eliberați , pentru sumele subscrise , **de orice impozit ;**

se vor acorda **prime importante** la achitarea împrumutului prin tragere la sorți și

se vor acorda și **premiile anuale**. Se vor primi drept subscriere și ordonanțele în suferință și

bonurile de impozite. În ceasul în care acest împrumut va fideschis ,**voi vorbi țării** ,

arătând însemnătatea **participării fiecărui cetățean** la acest **act de solidaritate națională**,

și sunt convins că **țara ne va asculta și ne va ajuta**. Iată ce am făcut ! Iată ce facem ! "

[-----]

Gh.Tătărăscu / 23 aug.'34

▣ **III . Reforma armatei**

[LD : nu uita că el era și ministrul **Apărării naționale** , nu uita familia militară din care se trage]

" **A treia reformă** [LD : după cea administrativă și a muncii naționale]

care **reclamă hotărâri bărbătești și rezezi este reorganizarea armatei și înzestrarea ei.**

Atrasă de violența și zbuciumul luptelor politice, opinia publică nu mai acordă

acel **interes pasionat care trebuie acordat pregătirii armatei noastre.**

Și totuși, nici o dată interesul acesta nu a fost mai actual decât azi.

Fiecare cetățean trebuie să fie conștient că **progresele din toate domeniile vieții statului, dacă** nu sunt întovărășite de progrese similare în **pregătirea militară - rămân jertfe inutile.**

**" Conștient de răspunderea ce o port, socotesc astăzi necesar să zguduim opinia publică .
Situția generală reclamă tuturor oamenilor de răspundere să vegheze asupra pregătirii
armatei noastre .**

" Pretutindeni , în toate țările din lume, arme multe ies din uzine.

Apărarea națională este pusă pe primul plan al realizărilor și constituie obiect de primă preocupare al opiniei publice.

Afacerea Skoda

Noi ne mulțumim să ne pasionăm pentru peripețiile **afacerii Skoda** și, în legătură cu ele ,
organizăm banchete de dezmat politic și moral.

[LD : **banchetul -protest Iuliu Maniu , 14 aug. Vezi fișier PNT]**

O trezire a conștiințelor se impune .

" Avem un **corp ofiteresc de elită** și **soldatul nostru este cel dintâi din lume.**

Să procurăm armatei noastre mijloacele tehnice reclamate de progresele timpului și
să umplem magazinele și depozitele.

Jertfele mari trebuie făcute azi , pentru a înzestra armata noastră ;
aceste jertfe **trebuie făcute repede** pentru a putea câștiga timpul pierdut .

Voi cere aceste jertfe țării .

Numai prin mari jertfe materiale azi, putem evita mari jertfe de sânge, mâine.

Vom crea un fond extraordinar pentru dotarea armatei ,

care va fi alimentat din **venituri speciale** și , la nevoie, **de o contribuție generală a țării.**

Sunt convins că , în această acțiune, vom fi sprijiniți de țara întreagă "

Gh.Tătărăscu / 23 aug.'34

10.) g-ral Alimănescu , **consfătuire la ministerul Instrucțiunii ,24 aug.'34**

("Adevărul " , 24 aug.'34)

La ministerul Instrucțiunii publice , are loc **o consfătuire** între **directorii generali** și
g-ral Alimănești , **inspector general pentru pregătirea premilitară.**

Conferința va fi **prezidată de d.Valaori**, secretarul general al ministerului.

Se vor discuta **modalitățile de încadrare a factorilor culturali de la sate** ,
în **pregătirea premilitară a tineretului.**

Se știe că în **programul alcătuit de către inspectoratul premilitar,**
învățătorii contează de conducători .

Guvern Tătărăscu . Legislatura PNL. Sesiunea a II-a ordinară. 15 nov.'34 - 20 apr.'35

11.) **Deschiderea sesiunii . Mesajul Regal , 15 nov.'34**

(DAD, MO nr.1 , șed. de joi, 15 noiembrie 1934, p. 1-3)

[**Împrumutul înzestrării**]

" **Rezultatul subscrierilor la împrumutul înzestrării** , constituie nu numai o strălucită
manifestațiune strălucită de solidaritate , dar și **o dovadă a posibilităților materiale**
pe care ne putem sprijini în **opera de redresare economică și tehnică a țării. "**

(**Aplauze furtunoase , prelungite; strigăte Trăiască regele , trăiască Voevodul Mihai !**)

[-----]

Domnilor Senatori,

Domnilor Deputați, [Armata - Gh.Tătărăscu]

" Grijă de căpetenie a Guvernului Meu se va îndrepta , azi, mai mult ca oricând , spre **nevoile și întărirea armatei noastre** , cheazășie permanentă a existenței Statutului .
(ovațiuni și aclamațiuni îndelung prelungite)

[**Legi pentru oștire**]

" Politica de pace și de concordie internațională , practică constant de toate Guvernele Mele, nu poate și nu trebuie să ne abată de la **datoria ce avem de a veghea ca armata să poată să-și îndeplinească** , în orice ceas, **datoria** (aplauze prelungite)

" Guvernul Meu vă va prezenta în această sesiune **proiectele de legi pentru înzestrarea și organizarea oștiri** " (aplauze)

Mesajul Regal / 15 nov.'34

12.) Consfătuirea majorității parlamentare , 15 nov.'34

(" Universul " , an 51, nr. 315, 17 nov.'34)

Tătărăscu / 15 nov.'34

▣ **Opera de viitor.**

" **Opera noastră este începută** , însă această operă **nu este terminată.**

Pentru ca **să desăvârșim această operă** , vă chemăm astăzi din nou, **să ne acordați sprijinul.**

Să nu ne-o ascundem : **situația generală** este determinată de **necunoscute ;**
situația internațională este serioasă .

[**Armata**]

O privim cu calm și , desigur, cu încredere , în ceea ce privește evoluția ei.

dar , **datoria noastră** de primul ceas este astăzi ca **să veghem** cu toții

asupra **armatei noastre** , **să o dotăm** cu un ceas mai devreme,

pentru ca astfel **să-și poate îndeplini** , în orice ceas, **datoria.** "

Tătărăscu / 15 nov.'34

13.) Acordul partidelor privind dotarea armatei , 15 ? nov.'34

// **Consiliul Apărării Naționale** / dotarea prin industria națională / Skoda //

Înainte de deschiderea parlamentului, au fost **oarcari întrevederi** între **unii miniștri și unii fruntași ai opoziției.** În aceste tatonări, s-a exprimat și părerea ca să se găsească un mijloc prin care să se impună continuitatea executării planului de dotare , indiferent de ce guverne se vor perinda , pentru a nu se mai repeta o afacere Skoda, când un ministru de Război a oprit executarea planului fixat mai dinainte.

/ **PNȚ a propus** ca hotărârile mari , să nu se ia în dispreț **legii Consiliului Apărării Naționale.**

Într-adevăr, exista o lege , care plasa acest Consiliu pe lângă Marele Stat Major .

Se pare că acest p.d.v. va fi adoptat și că **se va convoca, sub președinția Suveranului, acest Consiliu.**

/ Se crede că **acest plan de dotare nu va trece prin secțiunile Parlamentului ;**

În semn de condescendență, și pentru a se folosi vasta experiență a bătrânilor generali,

Planul va fi expus generalilor senatori de drept,

așa cum se ceruse părerea mareșalului Prezan.

/ Unele chestiuni de ordin general , precum și administrarea fondurilor ... **vor putea fi discutate în Comisiunea Apărării Naționale a Parlamentului .**

Comisiunea este de acord cu intențiile guvernului dar ... insistă ca **dotarea să se facă de către industria națională,** care să fie refăcută, **pentru ca banii obținuți prin împrumutul înzestrării , să rămână în țară.**

/ Deci în Parlament se vor discuta :

- **Legea contabilității** - pentru a se reglementa administrarea **fondul special al înzestrării ;**

- **Legea de pensii militare** -

- Codul de justiție militară - care stă în cartoane de peste 16 ani ;
- Afacerea Skoda - dacă se va dori politizarea dezbaterilor ;
Se părea că PNT și mulți generali nu vor să renunțe la dezbateri
Probleme ale armatei / 15 nov.'34

14) Aurelian Benteoiu (PNL) Raportul general, Afacerea Skoda, 17 nov.'34

Armand Călinescu (PNT) , Raportul PNT
(" Universul " , an 51, nr. 316,317, 18 și 19 nov.'34 .)

[LD : **Comisia Parlamentară** a fost constituită la **28 apr.'34**.

Eu am urmărit acest scandal de la debut. Concluziile le- am scris pe parcurs...

Mi-ar fi plăcut să-l pot prezenta pe două coloane : varianta PNL varinata PNT

Neputând așa, voi încerca să le aranjez intercalat la fișier Etică sau Sistem de partid.

Titluri, supratitluri, sublinieri, colorări, îmi aparțin.

Forma integrală a rapoartelor : Plic , ziare de epocă

Forma rezumată completă : fișier Etică, "Skoda"

Benteoiu

/ Comisia parlamentară .Sarcini /
/ Contractul Skoda , 17 mart.'30 /
/ Contract oneros
/ Prețuri ilicite /comisioane dubuioase /
/ Omisiuni / neglijențe/ neconsultare /
/ Desconsiderarea industr.naționale /

/ Dispariția probelor / descinderea /
/ Răspunderea ministr.Popovici /

/ Cazul Boilă / Avera lui Boilă /
/ Avera lui Maniu
/ Pretinsul fals , cu vizarea lui Maniu
/ Scrisoarea lui Mihalache :
controlul averilor ; judecarea vinovaților
/ Necesitatea pedepsirii vinovaților /

Universul / 18 nov.'34

La două zile de la deschiderea sesiunii parlamentare , se întrunește **Comisia** ,
sub președinția lui **C.Dimitriu**. Deoarece Valer Pop (vicepreșed.) devenise ministru ,
este ales vicepreședinte **Demetrescu -Brăila** (ex-ministru) .

Aurelian Benteoiu a depus Raportul general ; **Armand Călinescu** ,Raportul PNT

Presa s-a grăbit să le publice , renunțând la alte rubrici și știri.

[LD : Raportul este enorm ; plin de date, de cifre, de acte ; plin de reglementări juridice ;
plin de repere tehnice ; plin de operațiuni financiare ; etc etc.

Rețin, rezum , numai acele informații care au conotații politice și etice .

În fond pe mine asta mă interesează. Dar totul trece prin...politica militară .]

Călinescu

/ PNT și ancheta parlamentară /
/ Guv.Manu ; planul de înzestrare ;
/ Contracte anterioare / Contractul Skoda /
/ Uzinele Europei / Pregătirea contractului /
/ Rigurozitate / consultări / studii /
/ Incapacitatea industr.naționale /
/ Politizarea și ranchiuna politică /
/ Patimă , minciună , micime /
/ Descinderea la Skoda /
/ Calomnierea lui M.Popovici /
/ Tradiția scandalurilor publice /
/ Concepția PNT : controlul actelor publice /
/ PNT : concepția moral-politică a PNT /
/ PNT : legea controlul averilor... /

/ Calomnierea lui Maniu / falsul din doc. /

/ Comisia parlamentară și ancheta /
/ PNT- nevinovați /

Benteoiu / 17 nov.'34

▣ Sarcina Comisiei

Conform deciziei parlamentului, s-au fixat următoarele **obiective de cercetare** :

1) Dacă Contractul încheiat cu uzinele Skoda , la 17 mart.1930, a fost sau nu oneros ?

2) În caz afirmativ, a cui este răspunderea ?

3). Sunt sau nu persoane care au traficant , au fost mituite, pe seama contractului ?

Pentru îndeplinirea misiunii , comisia a adunat toate probele și informațiile posibile ;

s-au audiat zeci de martori (6.000 pag. !) ; dosarele ridicate la descindere - registre, corespondență - (procesul Seletzky de la Consiliul de Război) ; dosarele secrete ale Ministerului Armatei , la încheierea contractului ; dosarele privitoare la controlul averii lui Romulus Boilă (de la Comisia de control de pe lângă Curtea de Apel din Cluj) ,
Bentoiu / 17 nov.'34

▣ Contractul Skoda (17 mart.'34)

O normală diligență impunea celor ce au încheiat contractul **trei îndatoriri** :

- 1) examinarea prețurilor - să nu coste mai mult decât valoarea ;
- 2) examinarea calității- să nu fie necorespunzător din p.d.v.tehnic și tactic militar ;
- 3) neadmiterea produselor ce se puteau fabrica în țară.

[**Analizează , cele trei categorii , pe categoriile de arme și muniții (tunuri de câmp și antiaeriene , diverse obuze) ,comparând , citând memoriile,mărturiile , acte , documente , prețuri ,dobânzi**]

Concluzii :

- 1) Neînțelegerile din faza de execuție , de comandarea tunului de câmp, sistarea comenzii ,s-au datorat **viciilor inițiale ale contractului, încheiat fără caiet de sarcini, fără consultarea organelor competente ,**
- 2) Sistarea comenzii apare justificată , ca necorespunzătoare prețurilor ;
- 3) În cursul discuțiilor privitoare la executarea contractului , paralel cu eforturile ce se făceau pentru repararea unor unei pagube injuste, **un român a crezut că poate face din executarea contractelor de armament mijloc de îmbogățire ilicită. Acesta este pensionarul col. Georgescu .Fapta lui are toate aspectele unui trafic de influență și trebuie trimis în judecată.**

Bentoiu / 17 nov.'34

▣ Apărarea țării și industria națională

Una din îndatoriri , la încheierea contractului, era **promovarea industriei naționale** de armament în vederea **creerii potențialului de război** - necesitate impusă de o crudă și de neuitat experiență.

Această îndatorire este **rezultanta a două interese naționale**, prevăzute de legi.

/ Unul economic - nu este admisibil să te faci dator pentru lucruri care există în țara ta ;

/ Unul militar : necesitatea de a avea material de război în propria țară.

[**enumeră legi, argumente, regulamente care obligă la această datorie**]

Statul român are : un arsenal, o pirotehnie, o pulberărie ;

Industriașii particulari au : o fabrică de pulbere (Făgăraș) , uzinele Reșița, Copșa-Cugir ;

Concluzii :

Din depozițiile martorilor ingineri **rezultă că acest aspect a fost complet și vinovat neglijat. 1/3 din obiectul comenzii putea fi executat în țară , prejudiciind industria națională.**

Bentoiu / 17 nov.'34 Concluziile raportorului general

" **La cea dintâi chestiune** cuprinsă în ordinea de zi a Camerei, aceea de a ști

dacă **Contractul încheiat cu Uzinele Skoda la 17 martie 1930 este sau nu oneros**,

analiza meticuloasă a probelor administrate ne îndreptățește a da următorul **răspuns precis** :

Contractul supus cercetărilor comisiunii este un contract oneros.

Statutul român a fost în mod injust și grav păgubit

Prejudiciul este întreit :

1. Cel puțin o treime din obiectul comenzii , în valoare de cca 1.700.000.000 lei , putea și trebuia să fie executat în țară.

2. Examinând prețurile din contract , ajungem la convingerea fermă că

ele au fost în mod ilicit majorate în prejudiciul statului român.

majorarea însumează la valoarea totală a contractului, 1.500.000.000 lei.

3.Contractul încheiat în taină , fără consultarea organelor competente a se pronunța, încheiat neisprăvit, lipsit de caiet de sarcini, a născut un viciu grav al nedeterminării obiectului , producând neînțelegeri, întâzieri, sistare.

Bentoiu / 17 nov.'34

La cea de-a doua chestiune cuprinsă în ordinea de zi a Camerei , aceea de a ști

cine este responsabil de toate aceste neajunsuri, există **două răspunderi** :

I. Skoda

Cercetând probele administrate - mai ales actele ridicate de la reprezentanța din București - am ajuns la **convingerea nesdruncinată**, că reprezentantul acestor uzine, **Seletzki**, s-a **dedat la practici și mijloace ilicite**, având ca rezultat vicierea atmosferei în care s-a tratat și încheiat contractul. **Procurarea prin mijloace de corupție a tuturor informațiilor** în legătură cu problema înarmării țării, **interceptarea demersurilor** făcute de statul român, **substituirea de piese** la concurs, **infiltrarea** că alte uzine sunt în cartel, **tranzacția asupra licitațiilor** în vederea suprimării concurenței, prezentarea unor **tablouri cu prețuri inexacte**, **toate au fost ilicite. Statul român are posibilitatea de a înlătura, prin mijloace legale, prejudiciul injust rezultând din contract**

II. Reprezentantul statului român

în examinarea probelor, rezultă **următoarele culpe** :

1. **Omisivitatea** de a procura **date comparative** din contractatul iugoslav, care se puteau cere pe cale oficială, și nu ne-ar fi refuzat ;
 2. **Neglijența** de a cere **oferte de la toate uzinele** de armament, pentru a compara prețurile ;
 3. **Dispariția** a tabelelor pretinse ca existente, în momentul încheierii contractului ;
 4. **Înlăturarea nejustificată și inexplicabilă** a tuturor organelor ministerului Apărării, în atribuțiunile legale ce le aveau ;
 5. **Semnarea contractului** și plata unui avans însemnat, **fără alcătuirea caietelor de sarcini** ;
 6. **Preferința pentru Skoda**, în detrimentul firmei Schneider, cu pretinsa minciună că ele ar fi în cartel ;
 7. **Călcarea obligației** de a consulta Comitetul materialelor (de la Consil. Superior al Apărării)
 8. Urmată de **simulacrul consultării** (5 mart.'30)
 9. **Inducerii sale în eroare, nesocotirea recomandărilor**
 10. **Aprobarea tardivă și inutilă** a recomandărilor, după încheierea contractului (17 mart.'30)
 11. **Contractarea pe un preț exagerat** superior, chiar față de prețurile cerute de Skoda ;
 12. **Desconsiderarea potențialului industriei naționale** (cca 1.700.000.000)
- [-----]

14.a) Armand Călinescu / 17 nov.'34

▣ Apărarea prestigiului armatei

[LD : eu mă deosebesc total de acest p.d.v. privind menajarea militarilor, oameni și ei, atunci când se discută asemenea afaceri, și cred că această mentalitate a fost scump plătită de România. Subiect tabu, cocoloșit cu grijă, el s-a arătat în toată dimensiunea, ori de câte ori armata a fost chemată să-și facă datoria : în primul război mondial, în 1940 la cedarea teritoriilor, în al doilea război mondial. Una trebuia să fie secretul militar, alta scăderile morale ale comandanților ei. Recunosc că va fi greu să abordez astfel chestiunea.]

" Dar, în afară de asta, noi credem că **trebuie să discutăm desbrăcați de ranciunile politice**, și fiindcă, în definitiv, **analizăm activitatea** unor organe ale **armatei noastre** .

Armata trebuie să rămână cu prestigiul ei întreg pentru că, în ceasurile grele, **Tara să se poată bizui pe ea.**

Mărturisim că **am preferi ca dacă cumva se găsec greșeli în chestiunea Skodei**, ele **să fie mai degrabă ale civililor decât ale militarilor.**

Și, în orice caz, **nu este de iertat ca, prin fapta noastră, a oamenilor politici, să aducem o atingere prestigiului armatei "**

Armand Călinescu / 17 nov.'34

▣ Planul de înzestrare al guv.Manu (1929- 1930)

▣ Contractul Skoda - integrat planului .

[LD : prezintă interesele firmelor de furnituri, concurența, episoade diverse.]

La 17 martie 1930 , s-a încheiat contractul cu Skoda.

Cumpăram material de artilerie, cca **600 guri de foc și munițiuni, cam cu cât a intrat România în războiul mondial** . Prețul era de cca **5 miliarde lei** .

La Comisia parlamentară, **Iuliu Maniu**, președinte de guvern pe atunci,

a explicat **situația internațională dificilă** în care se găsea Români :

la răsărit , un vecin cu care nu aveam reglementată situația, agitațiuni la graniță ;

la apus, o propagandă revizionistă din ce în ce mai intensă ;

În 1930, a existat o alarmă , serioasă sau nu , contează mai puțin.

România s-a adresat atunci statelor amice **să ne cedeze în grabă material militar** .

S-au trimis delegații din stat în stat . Ni s-a arătat toată bunăvoința,

dar **ne dădeau doar material vechi**. Experiența a fost plină de semnale de îngrijorare .

România făcea parte dintr-un sistem de alianță, în care trebuia să se încadreze

cu prestigiu și demnitate .Nu avea veleități agresive, dar trebuia să-și asigure apărarea.

Consiliul superior al apărării țării (legea din 1924), compus din membrii guvernului și comandanții militari trebuia să se întâlnească regulat ,

să întocmească și să vegheze planurile de înzestrare .

Până în 1928, când a venit PNȚ la guvern, **Consiliul se întrunise doar de două ori**,

și discutase chestiuni secundare . **La 2 iulie 1929, guvernul Maniu** a pus la lucru acest

Consiliu : planul de înzestrare elaborat de M.St.M.

Cu acest prilej, **Maniu** a subliniat importanța, eforturile ce trebuiesc făcute,

cerând ca înzestrarea să fie urgentată, înzestrarea să fie redusă la jumătate.

Atunci **g-ral Mărdărescu** (ministr.de Război în gov.liberal), **g-ral Petală**,

au avut cuvinte de înaltă apreciere la argumentele și intențiile primului ministru.

După consacrarea legală a planului de înzestrare , s-a alcătuit o **Comisiune permanentă**

însărcinată cu realizarea planului:

a) Dotarea artileriei cu material modern :

pentru asta s-au încheiat **contractele cu Skoda și Schneider-Creuzot ;**

b) Dotarea infanteriei cu puști mitraliere - **contractul Zbrojowka**

c) Recontrolarea munițiilor - se pregătise **un contract cu polonezii** , la plecarea de la guvern ..

d) Reorganizarea industriei naționale - **contract de 15 miliarde**, pentru tehnologizare

e) Credite de 1 miliard de lei , pentru diverse dotări, pe piața internă.

Acesta a fost planul de înzestrare. Skoda era integrat în el.

Armand Călinescu / 17 nov.'34

▣ **Stadiul programului de înzestrare (1931- 1934)**

dacă se analizează **realizarea planului de înzestrare** , după plecarea PNȚ de la guvern, **constatările sunt dureroase.**

Înzestrarea artileriei ?

În toamna anului 1934, trebuiau să fie livrate 600 guri de foc.

Contractul a fost sistat și nu a primit nici un tun !

/ **Înzestrarea infanteriei ?**

Abia acum [1934] s-a autorizat fabricarea puștilor-mitralieră comandate de gov.PNȚ

/ **Recontrolarea munițiilor ?**

Convenția cu polonezii a fost abandonată, situația a rămas aceeași.

/ **Refacerea industriei naționale ?**

Proiectul de contract a fost anulat în 1931.

[-----]

Armand Călinescu / 17 nov.'34

▣ **Industria națională de armament**

De ce s-a dat comanda uzinelor străine ? de ce nu s-a încercat construirea tunurilor în țară ?

" **Industria națională !** De sigur, **ideea este foarte interesantă și ispititoare** .

Nu numai că se încurajează astfel **munca românească**, dar și pentru că **se asigură** în timp de

război **furnizarea materialului în țară**. Știm doar din experiența marelui război [-----]

Prin urmare trebuia avută în vedere industria națională.

Dar care uzine din țară puteau fabrica tunuri ?

Avem două uzine pentru armament : **Reșița și Copșa Mică-Cugir.**

Noi am văzut multe expuneri care arătau că **aceste uzine nu ar fi capabile să construiască tunuri** ; am văzut **descrieri pesimiste** asupra capacității tehnice a lor , a lipsei brevetelor, a finanțării ;

S-a dat în 1925 -1928 uzinelor Reșița șemizarea a 900 țevi de tun ;

fostul director a spus Comisiei că, după câteva trageri ... țevile plesneau !

Nici nu au mai fost montate pe afete !

S-a organizat la ministerul Armatei un concurs pentru puști-mitraliere ;

a venit Cugirul cu un model ; s-au făcut trageri ;

pușca Cugirului s-a clasat pe ultimul loc (declarația g-ral Paul Angelescu)

Mai este ceva : șemizarea de la Reșița a costat 250.000 / țeava ; la Skoda 160.000 / țeava .

iar mitraliera de Cugir, era cea mai scumpă , față de altele ...;

Armand Călinescu / 17 nov.'34

▣ Contracte , contracte ...

Între 1921 - 1930, **Miniserul Armatei** ,Arsenal, Pirotehnie , a încheiat **74 contracte** , dintre care 67 cu bună învoială și 7 cu licitație publică.

Arată câte contracte s-au făcut de generalii : Cihoschi , Rășcanu ,Mircescu , Condeescu , Angelescu...

În 1928, când a venit la putere PNȚ , ministerul de Război **încheiase , la buna învoială, fără licitație, 21 de contracte cu același furnizor : Boxhall .**

Și ce contracte , cu ce sume și pentru ce materiale ! : **cartușe, focoase, etc care ar fi putut fi comandate la orice fabrică, cu prețuri mai reduse.**

Le-a anchetat cineva ? S-au cercetat registrele, caietele de sarcini , cifrurile ?!

S-a insinuat că PNȚ a avut un fel de aplecare spre Skoda .

dar trebuie să se știe că, **în 1928, când PNȚ a venit la guvern,**

a găsit Ministerul de război în relații contractuale cu Skoda .

Se încheiaseră 17 contracte în valoare de peste 1/ 2 miliarde lei : g-ral Rășcanu 1 contract (1921) , g-ral Măldărescu 10 contracte ; g-ral Mircescu 4 contracte , g-ral Angelescu, 2 contracte

Prin urmare, **toți miniștrii făcuseră afaceri cu Skoda, și chiar cu același reprezentant !**

Ei au avut voie să viziteze depozitele noastre, să le studieze, să dea recomandări.

Skoda -era știut - fabricase primul tun modernizat , după război.

Cu ea făcuseră contracte aliații noștri, pentru înzestrare.

Însuși Vintilă Brătianu se interesase de aceste tunuri.

Armand Călinescu / 17 nov.'34

▣ Uzinele de armament ale Europei

[**LD face un adevătat tur geografic al acestor uzine existente, pentru a demonstra de ce a fost aleasă Skoda**]

/ La **Sneider -Creuzot** (Franța) ? Ne-am dus; am examinat ;

am comandat 45 de baterii tunuri grele ; dar uzina ne-a trimis la Skoda , cu care era în cartel .

/ La **Wickers** (Anglia) ? era o idee , dar era mult mai scump și mult prea departe

și avusesem cu ea experiența cu Copșa- Cugir!

/ La **Soloturn** (Elveția) ? La **Bofors** (Suedia) ?

Prima era camuflarea **vechilor uzine austriece Steyer** ; a doua ,camuflarea **vechilor uzine**

Krupp . Puteam noi încredința comenzile acestor foști inamici ?

Și ministrul actual, g-ral Paul Angelescu a afirmat că acet lucru nu este recomandat

Concluzie : nu se putea alege decât Skoda.

Armand Călinescu / 17 nov.'34

▣ Pregătirea contractului Skoda (nr. 6102)

[**LD: demonstrație că contractul a fost temeinic pregătit și că aserțiunea "grabei "** a fost o legendă , o minciună voit exagerată . Argumente .Dovezi meticolos prezentate.

La fel de convingător ca și **Raportul** adversarului său, Bentoiu.]

Planul de dotare al oștirii a fost aprobat la 2 iulie 1929 :

Modelele de artilerie ce trebuiau comandate la Skoda și Creuzot au fost fixate la 4 sept.

Inspectorul general al artileriei, g-ral Munteanu , a fost trimis în Franța și Cehoslovacia să se documenteze, iar la întoarcere **a prezentat rapoarte** (oct.'29);

Au urmat **tratatul financiar** cu furnizorii , care au fost **prezentate succesiv** ministrului armatei și primului ministru . (nov.'29 - febr.'30)

A urmat **avizul tehnic** al Direcțiunii armanetului (2 mart'30) etc etc...

Abia după 9 luni de cercetări și studii , **contractul a fost semnat** (17 mart.'30)

Consiliul Superior de Apărare i se aduce la cunoștință **efectuarea comenzii** .

[-----Urmează paragrafele demonstrației -----]

Caietele de sarcini ; Condițiile contractului ; Planul de finanțare ; Prețurile ; Cosultarea miniștrilor ; Consultarea militarilor ; Derularea contractului

[-----]

Armand Călinescu / 17 nov.'34

▫ **Traficul de influență ?**

▫ **Comisiunile ?**

" **Ce s-a afirmat în legătură cu contractul Skoda ?**

S-a afirmat că **ar fi existat un trafic de influență** , că **s-ar fi luat comisioane**.

Să examinăm această chestiune cu hotărârea fermă de a pecetlui la stâlpul infamiei pe acel **mizerabil care ar fi traficant cu înarmarea țării**.

Cum a luat naștere această idee ? Cum au apărut primele precizii ?

Drama g-ral Sică Popescu ...

[LD : și de data asta , nu suflă o vorbă Călinescu de scandalul făcut de dr.Lupu la Cameră !

Și nu vorbește nici de sinuciderea generalului Sică Popescu !]

" În vara anului 1931, îndată după retragerea guvernului național -țărănesc,

noul ministru de Război, d. g-ral **Ștefănescu -Amza**, [**guvern Iorga**]

cheamă într-o zi în cabinetul său pe **generalii Condeescu și Sică Popescu**.

Fără menajamente, **ministru** spune că este **în posesia unui document**

care probează că, cu prilejul încheerii contractului Skoda,

uzinele cehoslovace au plătit un "comision" de 300 milioane lei .

" **Cei doi generali se arată surprinși și contestă** hotărât existența unei asemenea dovezi.

Ministru trage sertarul biroului său și înfățișează apoi **o scrisoare** pe care

furnizorii din Praga o trimisese generalului Popescu în anul 1930 ,și în care aceștia

îi aduseseseră la cunoștință că au vărsat suma de 300 milioane lei ce li s-a pretins.

Generalul Condeescu întâmpină **zâmbind** : <...**acesta este documentul ?**

*Ei bine, în acest caz aveți telefonul la îndemână, puteți întreba imediat pe chiar **colegul dvs de la ministerul de Finanțe, care vă poate lămurii asupra resortului acestei sume** .>*

[Realitatea : guvernul PNȚ trata în acel timp un împrumut pentru înființarea

Creditul Agricol .Cu prilejul contractului Skoda, guvernul a sugerat furnizorilor cehi

că România face o comandă de 10 miliarde , care vor ieși din țară.

Drept compensație, li s-a cerut să subscrie o anumită sumă la acel împrumut .

Aceasta reprezentau ... cei 300 milioane lei din document]

Ministru s-a declarat lămurit de explicație .

Generalul Popescu , care **se simțise vizat** printr-o insinuație atât de gravă,

a cerut imediat satisfacție și a pretins ministrului **să-i dea numele denunțătorului ,**

pentru a aduce calomnia în fața justiției. Nu știm ce va fi răspuns ministru.

Dar vedem în repetate rapoarte pe **generalul Popescu** revenind asupra acestei chestiuni și

pretinzând ferm să i se dea posibilitatea **de a urmări pe calomniator**.

Cine era calomniatorul ? Rappaport !

[urmează prezentarea mașinațiunilor **av.Rappaport și Saligny** , delegați între

ministerul de Război și Seletzki , pentru diverse chestiuni legate de contract .

Subliniază faptul că , de când cu procesul și scandalul Skoda,

av.Rappaport a fost eliminat din Barou, dovedindu-se complicitatea sa...]

" lată aşadar , cum s-a lichidat o primă legendă a comisioanelor "

[-----]

Armand Călinescu / 17 nov.'34

▣ Calomnierea lui Iuliu Maniu .

▣ Falsul

[Introducerea în iţele chestiunii, la recomandarea g-ralului Amza, a **col.Georgescu**, pensionar, care preia el legătura între minister şi **Seletzki** ; amănunte, citate , privind acţiunile dubioase ale acestuia , pe baza dosarelor, scrisorilor, declaraţiilor, din cursul procesului Seletzki şi a declaraţiilor acestora în faţa Comisiei parlamentare .

Faţă-n faţă declaraţiile lui Seletzki şi declaraţiile lui Maniu !

Şi s-a cordat credit lui Seketzki !]

" Noi nu ştim întru cât erau autorizate să ceară lui Seletzki declaraţiuni,

şi , mai ales , să-i promită eliberarea .

Dar ştim că chestiunea aceasta s-a agitat şi a aruncat o lumină ciudată asupra procesului.

S-a mai discutat pe larg în faţa noastră încă un lucru, şi anume faptul că ,

după ce Seletzki a refuzat să pronunţe anume nume de oameni politici

în mod nedrept, aceste nume au apărut totuşi pe altă cale,

prin introducerea contestată în interogatoriul de la instrucţie.

" Este chestiunea falsului.

Am analizat noi pe larg aici. Desigur , noi nu am putut lua nici o măsură ,

pentru că, în definitiv, nu eram instanţă de judecată, ci o simplă comisie parlamentară .

Dar noi am văzut aici pe un fost preşedinte de Consiliu [Maniu] ,

aducând o acuzaţiune foarte gravă şi foarte precisă. D-sa a spus foarte clar :

< S-a comis un fals pentru a fi eu implicat în această chestiune . >

Şi fostul prim-ministru a prezentat documente originale în sprijinul acuzaţiunii sale.

[-----]

S-a agitat în opinia publică versiunea că se intenţionează specularea chestiunii Skoda în scopuri de adversitate politică de partid.

Armd.Călinescu / 17 nov.'34

15.) **C.A. Tătăranu (raportor) , Răspunsul la Mesajul Regal, 26 nov.'34**

(DAD, MO nr.4, şed. din 26 nov.'34 , p. 17 - 18)

[LD : cam neinteresantă această tradiţie de a răspunde exact pe schema mesajului.

Câteva "floricele stilistice" , adăugarea unui cuvânt sau a unei propoziţii, inversarea adresantului... cam atât. Formal, formal ! O etichetă ! Sublinierile şi parantezele îmi aparţin]

[**Împrumutul înzestrării armatei**]

" Împrumutul înzestrării a stârnit în toate păturile sociale şi un puternic sentiment patriotic şi o sănătoasă şi reconfortantă **încedere în trăinicia Statului nostru** (aplauze)

[-----]

Sire , [**Armata**]

[LD : mă gândesc eu ,aşa , ca o femeie proastă, dacă a avut vreo importanţă pregătirea

sau înzestrarea armatei. Câtă avere naţională a fost cheltuită pe înzestrarea militară,

în primul şi în doilea război, fără ca asta să ne asigure securitatea ... ci cu totul alţi factori !

De ce , cine , cu ce şi cum , era întreţinută această armată ...

Ce gânduri neortodoxe mă cuprind !]

" Întotdeauna **poporul românesc şi-a înconjuart armata** , şi **cu dragoste şi cu încredere**

în vitejia ei, şi cu **cea mai mare solitudine** , izvorâte din însuşi **instinctul de conservare**

al naţiei . Însăşi **dorinţa reală şi profundă de pace** a poporului român,

spiritul lui atavic de conciliere, refractar la ură, dar **neînduplecat în apărarea drepturilor lui,**

îl îndeamnă astăzi, când **din afară încearcă să-şi facă drum**

tendinţe de revendicări ilegitime ,

să nu cruce nici un sacrificiu pentru întărirea armatei naționale .
Înzestrarea ei cât mai perfectă, și menținerea ei într-o atmosferă morală cât mai curată,
sunt imperative de o covârșitoare actualitate. "
Răspunsul la Mesaj / 26 nov.'34

16.) dr. **M.Isăcescu** (**PT - Constanța - fără Lupu**) , discurs la Mesaj, 10 dec.'34

(DAD, MO 12, șed. din 10 dec.'34 , p. 164- 170)

Industria va da de lucru brațelor de muncă excedentul agricol.

Tot ea va trebui să furnizeze tot ce trebuie pentru **armata noastră** .

Pentru aceasta, **PT ține să precizeze normele** care trebuie să guverneze **industria națională** :

[-----]

Isăcescu / 10 dec.'34

▣ Armata

Armata - garanția integrității țării, în afara oricăror influențe politice,
înconjurată cu atenție și sollicititudine.

Dar , dacă înțelegem să facem toate sacrificiile pentru ca armata să fie bine hrănită,
bine îmbrăcată, și înzestrată cu cel mai modern armament,

nu înțelegem a încuraja risipa celor peste 30 de ținute ale ofițerilor !

Trupa și ofițerii n-au nevoie decât de **2 feluri de uniforme**, pentru serviciu și pentru demnitate.

M.Isăcescu / 10 dec.'34

17.) **CCGiurescu** (**PNL-g**) , discurs la Mesaj, 12 dec.'34

Vict.Iamandi , **Eug.Titeanu** , **G.Hogea**, **Ionel Pop**, - intervenții polemice

(DAD, MO 14, șed. din 12 dec.'34, p. 229- 242)

[LD : Activitatea guvernului în lumina "**ideii naționale**", a "**statului național unitar**". Atacă
toate chestiunile prin prisma acestor concepte .

CCGiurescu / 12 dec.'34

▣ Primatul ideii naționale

▣ Arcul de Triumf

Din p.d.v. al **primatului național** , al **ideii naționale**,
cu titlu de **document caracteristic**, cu valoare simbolică .

" Mă refer la **spectacolul degradant** pe care îl oferă tuturor românilor și mai cu seamă străinilor
care trec prin Capitală, **acel nenorocit Arc de Trumf**,

simbolul istoriei , al mândriei noastre , al biruinței noastre asupra dușmanilor seculari.[-----]

nu intră în capul meu lucrul acesta ca , pentru **Arcul de Triumf** ,

care simbolizează victoria armatei române , **nu s-a găsit** , dacă nu sub guvernele precedente ,
dar măcar sub ultima dvs guvernare, în anul de când sunteți la putere,

nenorocita sumă de 20 de milioane , necesară ridicării Arcului de Triumf.

Nu înțeleg lucrul acesta ;

când se pot găsi în țara aceasta 30 de milioane ca să se ridice un cazinou la Mamaia ,

nu înțeleg cum **nu se pot găsi 20 de milioane** pentru terminarea **Arcului de Triumf**.

- **Eug.Titeanu** : sunteți greșit informat .Chestiunea s-a discutat în Consil.de miniștri.

Există un fond de **6 milioane deșus la BNR** ; s-a înființat o **Comisie specială** ,

sub președinția primului -ministru , cu miniștrii de Război și Interne.

- **Giurescu** : **Fondul acela este de pe vremea trecutei guvernări liberale** ;

fusese inițiativa g-ralului Uică , ca armata să strângă acele fonduri.

Acum s-a făcut o Comisie ! Este calea sigură de a se înmormânta chestiunea !

Trebuia să numiți un singur om , un ministru ... ca **să fim scutiți de spectacolul degradant**

ca , **după 16 ani de la victorie și 12 ani de la încoronarea Regelui Ferdinand**,

să contemplăm ruinele acestui monument hidos ,
triumful lipsei de înțelegere, a lipsei de preocupare .
CCGiurescu / 12 dec.'34

18.) G-ral Samsonovici , **șef de M.St.M (în locul lui I. Antonescu) 13 dec.'34**

("Lupta" , 14 dec.'34)

/ Suveranul a semnat Decretul prin care generalul **Samsonovici** (fost ministru de Război) ,

A fost numit șef al **Marelui Stat Major**, în locul g-ralului **Antonescu** .

Postul era liber, întrucât g-ral Antonescu era numai sub-șef , fiind doar g-ral de brigadă.

El s-a întors la divizia sa din Pitești

19.a.) Schimbarea g-ralului I.Antonescu. Interpelare Popescu- Necșești , 14 dec.'34

Madgearu, dr.Lupu, G.Brătianu, CICBrătianu, Mihalache, Iamandi, Gh.Tătărăscu

/ cenzura ! / armata ! / demisia !]

(" Lupta " 16 dec.'34 , foto : Brătianu, Mihalache, Tătărăscu)

[LD : în epocă, episodul a stârnit mari emoții și așteptări. PNL și alte partide mici de opoziție, **au sperat chiar că guvernul va fi răsturnat** . Pentru istorie, rețin episodul pentru a marca rădăcini din care vor răsări , în viitor, animozitățile și legăturile lui **Antonescu** cu personajele politice ale timpului. Pentru momentul propriuzis, el nu a avut nici o consecință.]

Doc. integral la [fișier Armată](#) .

"Lupta" / 14 dec.'34

▣ Atmosferă parlamentară

Incinta parlamentară populată ca niciodată .**Toți deputații majoritari** , dornici de un spectacol select , au venit la ședință, în frunte cu **CICBrătianu**.

Pe banca ministerială, **Gh.Tătărăscu, gral Paul Angelescu, Vict.Antonescu, Vict.Iamandi , Valer Pop, Eug.Titeanu D.luca ...**

Când soneriile au început să sbârnie, **incinta era complect ocupată**.

Pe băncile opoziției : **Maniu, dr Lupu, Mihalache, Madgearu ; Octavian Goga , C.Argetoianu GH.Brătianu , apariții rare** , din motive inexplicabile , în dezbaterile parlamentare.

Tribunele publice supraâncărcate ; o tăcere de mormânt , prevestitoare de furtună ,

În aplauzele nestăpânite ale opoziției , **NNSăveanu** , anunță **interpelarea** lui :

Furtuna întreruperilor se deslănțuie la discursurile lui Madgearu, Lupu, George Brătianu...

Se potolește la intervenția lui **CICBrătianu**, care evocă figura martirului Duca și elogiază

Meritele lui Antonescu ; Iamandi explică situația ;

Tătărăscu conchide că PNL nu va pleca de la guvern până ce nu-și va îndeplini programul.

a) **Al.Popescu-Necșești** ,

Adresată **exclusiv primului ministru**. Fostul subsecretar de stat , svelt, elegant, într-o formă impecabilă, **va deslănțui patimile politice** , care - speră unii -

se vor solda cu demisia guvernului .

Pentru că subiectul propriuzis nu este schimbarea de la MSt.M ci ... **cenzura abuzivă**.

Popescu -Necșești vrea să știe pentru ce **ziarele nu au avut voie să anunțe demisia lui Ion Antonescu**, și pentru ce s-au cenzurat articolele care elogiau pe militarul distins, a cărui capacitate era recunoscută și dincolo de hotarele țării .

b) **gral Paul Angelescu**

A citit scurt, militărește , **Ordinul** din 12 dec.'33 , prin care **I.Antonescu** a fost numit, **provizoriu**, sub-șef al MStM (cf Legii din 1932, art 15) deoarece , ca general e Divizie , nu putea fi șef peste generalii de Corp de armată. După un an de funcționare , constatându-se că disciplina

a suferit , a fost înlocuit . Nu a spus nimic despre cenzură .

c) Virgil Madgearu

Se ridică **contra cenzurii**, anunțând că oficiosul PNȚ nu se va mai supune.

Interpelarea d-lui Necșești este o dovadă a zădărniceii cenzurii , care a provocat enervarea opiniei publice și a ajuns în Parlament.

Privind **schimbarea lui Antonescu** , protestează că **de ce** a mai fost numit ? ;

de ce acum nu a fost lăsat să lucreze ? ; **de ce** a mai fost schimbat g-ral Samsonovici ? , numai pentru că a fost ministru la PNȚ ? că a învinuit PNL că nu s-a ocupat de înzestrare ? de ce acum "executorii testamentari " ai lui Duca ... încalcă ce a făcut Duca ?

(**majoritarii strigă Skoda ! Skoda ! ; opoziția strigă : demisia ! demisia ! Vacarm, zsgomote**]

d) Lupu

Era nevoie ca ministrul de război, să citească acele date din Almanah ? Acesta este răspuns ? Antonescu a fost bun în '33 , și nu mai este bune în ' 34 ? & luni Antonescu a fost în Cehia, Franța, Iugoslavia , și a tratat cu guvernele respective ... Pentru ce culpă militară a fost destituit acum ? De ce a fost trimis la Pitești ?

e) Gh.Brătianu

Guvernul se joacă " cu focul" ; de ce se mențin măsurile excepționale ?

f) CICBrătianu

Problemele de apărare interesează întreaga națiune , parlamentul.

Anul trecut , când a fost vorba de alegerea unui conducător la MSTM ,

Duca , împreună cu **noi toți, a recunoscut pe g-ral Antonescu**, din două motive :

pe plan extern, avea încrederea aliaților noștri, și deși nu avea gradul corespunzător , era o personalitate recunoscută în străinătate ;

pe plan intern, s-a distins în război, fiind căpitan , a condus acțiunile marelui cartier general ;

" Am lucrat cu el și știu ce valoare are . Toată încrederea în el.

De aceea, **MSRegele, de acord cu Duca, i-a încredințat conducerea M.St.M.**

Astăzi a fost desărcinat din misiunea sa. Găsesc că aceasta nu ne privește .

Motivele trebuie să fie foarte grave de vreme ce se întrerupe o operă începută.

Să nu ne amestecăm însă în atribuțiile militare ale șefului suprem al armatei

[**MSR Carol ?!**]

-Mihalache : Dar la numire v-ați amestecat !

-Brătianu : Atunci m-am amestecat fiind prieten și colaborator cu Duca.

Acum face apel la Tătărescu ca să ia măsurile cele mai potrivite ca apărarea țării să fie întărită.

g) I.Mihalache

Are admirație și pentru fostul șef MSTM , **Ion Antonescu**, și pentru actualul șef, **Samsonovici** , fost ministru al Armatei în guvernarea PNȚ . Regretă doar că în ședință nu s-au lămurit chestiunile cerute .

h) Gh.Tătărescu

[**Primit cu tunete de aplauze, majoritățile în picioare ...**]

" Domnilor , **în biroul meu din Ministerul Armamentului**, unde lucrez de câteva zile

pentru a repara erorile contractului Skoda, unde de câteva luni **dau tot ce am mai bun din viața mea** , în birourile acestea m-a atins rumoarea acestei dezbateri.

Am venit aici să dau puține lămuriri , pe lângă lămuririle ministrului Apărării.

S-a adus în dezbateri **schimbarea de comandament** .

Socotesc dezbateri profund regretabilă , depreciabilă și dăunătoare armatei și țării.

[-----] Sunt aici ca să amintesc întregii Camere că **schimbările în comandamentele superioare nu sunt de atribuțiunea autorității publice** ,

ci sunt de competența autorităților și forurilor militare ce dirijează armata noastră .

-Iuliu Maniu : Inexact !

- Gh.Tătărăscu : Ar fi cea mai mare eroare ca autoritățile publice să recomande și să numească comandanții. Ar fi o eroare a discuta , în această vreme, valoarea ofițerilor noștri .A face biografii pătimașe . a face fișe în trecutul lor , a vorbi de rancunile lor politice , nu este în interesul armatei , nici al țării. Nu în aceste bănci se dau note calificative ofițerilor armatei noastre . Nu în aceste bănci se dau galoane . Vai de armata ai căror șefi ar fi investiți cu galoane în parlament , și vai e această țară. Refuz să intru în dezbateră aceasta. Vă rog să aveți încredere .Nu este nici în interesul țării a atrage pe ofițeri în orbita patimilor și combinațiilor politice .

" Și acum , dlor, închei. Dacă s-a găsit cineva în aceastăCameră să creadă că discutând chestiunea schimbării , creează o situație grea guvernului, îmi pare rău că trebuie să-l fac o surpriză declarând că se înșală.

" Am de îndeplinit aici o mare misiune.

Guvernul prezidat de mine , și parlamentul a cărei expresiune suntem, nu vom părăsi locul nostru , până ce nu vom fi îndeplinit ultimul capitol al programului de guvernare " (aplauze prelungite la majoritari)

i) Popescu -Necșești

Nemuțumit de răspunsul primului ministru : Va dezvolta interpelarea
Dezbateră înlocuirii lui Antonescu / 14 dec.'34

19 b) Cenzurarea " Universului" .Partidele politice condamnă cenzura , 15 dec.'34

("Universul" , an 51, nr.344, duminică, 16 dec.'34)

Pe banca ministerială : **Valer Pop, gral Paul Angelescu, Victor Slăvescu, D.Iuca, Eug.Titeanu .** Mai târziu, vine **Tătărăscu .**

La opoziție, prezenți în incintă (după absențe îndelungate) : **Maniu, Mihalache ; Gh.Brătianu , C.Argetoianu ;**

a.) Al.Popescu -Necșești - Întrebare : cenzura ; schimbarea lui Antonescu ;

b.) gral Paul Angelescu - răspuns ; **c.) Al.Popescu Necșești** - replică ;

d) Virgil Madgearu e.) Dr.Lupu

f.) Gh.Brătianu g.) Victor Iamandi

h.) Dinu Brătianu i.) Gh.Tătărăscu

j.) Popescu- Necșești k.) I. Mihalache l.) dr.Lupu

[LD : scandalul a fost pentru **schimbarea lui Antonescu** sau pentru **cenzură ?**

Pentru cenzură sau pentru **ignorarea Parlamentului de către Tătărăscu ?**

Pentru ignorarea Parlamentului sau reflecta **discordia crescândă**

între Dinu Brătianu (grup pe care, convențional, îl numesc " ducist")

și **Gh Tătărăscu** (grup pe care , convențional, îl numesc " tătărăscian") ?

Pentru discordiile din PNL, sau un pretext pentru răsturnarea guvernului ?

Pentru răsturnarea guvernului , sau pentru auzul MSR Carol ?

Cred că , într-o măsură sau alta , **fiecare în parte a urmărit scopul său.**

Oricum, ședința a constituit un **preludiu la închiderea discuțiilor la Mesaj .]**

Doc.integral - **fișier Cultură, Presă, Școală , III**

/ " **Universul** " : scandalul, atmosfera /

/ **Popescu -Necșești** : cenzura / regimul presei / cazul Antonescu / Samsonovici /

libertatea presei / libertatea parlamentului /

/ **G-ral Paul Angelescu** (ministru) : răspunde /

/ **Popescu Necșești** - replică

/ **Madgearu** : injoncțiuni în Parlament / Antonescu -Samsonovici / răspuns imperativ luiTătărăscu /

/ **Lupu** : Nesocotirea Parlam / Răspunsul lui Angelescu / Universul / Desființarea cenzurii /

/ **Gh.Brătianu** : Cenzura ! / Starea de asediu ! / Constituția ! /

/ **Iamandi** - răspunde /

/ **Dinu Brătianu** : apel la explicații Parlamentului / Antonescu -Samsonovici /

/ **Gh.Tătărăscu** : Competențe politice / Competențe militare / Guvernul rămâne! /

/ **Popescu -Necșești** - replică lui Tătăreanu /
/ **I.Mihalache** : încredere în generali / îngrijorare ptr.armată / Cenzura ! / Răspunderile ! /
/ **Lupu** : replică lui Tătăreanu / Armata / Cenzură ! /

"Universul" / 16 dec.'34

▣ Atmosfera, scandalul

Permanetul scandal , provocat de cenzură , a dat ieri prilej Camerei să țină una din cele mai de seamă ședințe. **Pulsa viața parlamentară , pasionantă , fierbinte**, în dezbaterile de ieri ! **A contribuit** la această desfășurare de forțe oratorice ,**însuși biroul Camerei** , care joi a ridicat intempestiv ședința, în momentul când trebuia să se aducă la tribună chestiunea schimbării de la MStM și suprimarea de către cenzură a articolului prin care dir.nostru, **Stelian Popescu** , comenta în mod obiectiv faptul. De la recepția marelui și regretatului Barhou, Camera n-a mai văzut un **public atât de numeros**.

/ **Al.Popescu -Necșești**,a deschis" focul" care a dat comunicării sale cu privire la **cenzură o tărie derechizitoriu** , îmbrăcată într-o **impecabilă formă de parlamentarism occidental**. Ca **fost colaborator al guvernului Duca**, d-sa sa a amintit majorităților nespusa satisfacție și mulțumire sufletească pe care o manifesta **regretatul fost prim-ministru** , când a reușit să pună **în fruntea MStM pe generalul Antonescu** , **înlocuit astăzi într-un mod atât de surprinzător** de guvernul care se intitulează continuator al operei lui IGDuca .**AlPopescu - Necșești** a dat citire **articolului cenzurat din " Universul"** și o bună parte a Camerei a subliniat cu aplauze **justețea punctului de vedere** exprimat de d.**Selian Popescu** . **Va veni o vreme** , nu prea îndepărată , când foarte mulți din **zeleșii guvernamentali iubitori de cenzură , vor reflecta la cuvintele pline de adevăr :**
[-----**cenzurat** -----]

/ **g-ral Paul Angelescu** ,a răspuns , "veteranul **ostaș întârziat în armată "** care a fost atât de **lamentabil , încât inspira mila**. Își adusese scris de acasă dar nu mai reușea să-și descifreze **filele ce-i tremurau în mâinile vârstnice**...Și tocmai **aceast militar**, ce **nu mai corespundea situației** sale de astăzi, **și-a luat** după apusul carierei , **tot blamul** de a fi deslănțuit faptele ce se discută cu aprindere.

[a explicat incompatibilitatea lui Antonescu , ca g-ral de divizie]

/ **Dr.Lupu, I.Mihalache, Virgil Madgearu,Gh.Brătianu , col.Petrescu** (iunianist) au subliniat cu toată tăria atât **surprinzătoarea schimbare** , cât și **falsificarea vieții publice** , prin **cenzura guv.Tătăreanu**.

/ **Dinu Brătianu** - cu adevărat **senzațional**, a adus mari **elogii g-ralului Antonescu** , **recomndat de toți factorii conducători ai partidului , la începutul guvernării :**

" **Știu ce valoare are ; putem pune toată încrederea în el"**

/ **Primul -ministru Gh.Tătăreanu** a făcut apel la toți să nu mai discute în Parlament valoarea ofițerilor superiori . **Păcat că dl prim-ministru n-a auzit nimic despre cenzură !**

Protestele șefilor de partid, protestele presei, ale opiniei publice, care observă că **nemulțumirile lor nu mai văd lumina tiparului** din cauza foarfecilor cenzurii - **sunt inexistente pentru șeful unui guvern**, emanație a unui partid liberal !

a.)**Al.Popescu -Necșești / 15 dec.'34**

▣ Cenzura = regim intolerabil libertății presei

Felul dezordonat ,incompatibil și intolerabil, creat libertății presei.

Starea de asediu și cenzura s-au introdus la 30 decembrie '33 .

Cenzura se face haotic și presa nu mai știe care sunt criteriile .

Audiențe la Rege, obținute de șefi de partide (I.Mihalache și O.Goga) , sau de atașatul de presă Rosenthal la New-York

- eliminate din șpalturile ziarelor !

"Cazul " Antonescu ...

[LD : de aici să fi pornit **ura neîmpăcată a lui Antonescu față de Carol ?**

Să fi fost acesta momentul când **camarila să fi hotărât înlăturarea ?**

Este parcă **o premoniție** a ceea ce se va întâmpla în 1940 ,

când va veni **rândul lui Antonescu să-l umilească pe Carol !**

Iar după aceea, **ajuns conducătorul statului** , între 1940 -1944 ...

să devină un **"împărat cu memoria condamnată "** aproape jumătate de secol

(sub comuniști) și... acum , după căderea comunismului , să devină iar,

victima acestei **condamnări la uitare ?!**

Miercuri , 12 decembrie, reporterii au aflat **ce s-a petrecut la MSt.M.**

S-a comunicat conducătorilor de ziare că **este interzis oricărei gazete să vorbească**

despre g-ral Antonescu ,dar au toată libertatea să vorbească despre g-ral Samsonovici !

Această procedură prin care sunt **condamnate la uitare nume de persoane**

care au ocupat funcții importante , se aseamănă cu **obiceiul din timpul antichității romane**, privind **împărații cu memoria condamnată * !**

* Precum **Dioclețian care** , pentru că **a încheiat pacea cu barbarii**

și a supus rușinii poporul roman ca să plătească tribut .

Numele lui a fost șters de pe pietrele care-l pomeneau ,**ca un verdict al istoriei .**

" Nu cred că privitor la **g-ral Antonescu** , când părăsea funcția de șef al MStM ,

să se fi urzit acest verdict prematur al istoriei , din partea celor care reprezentau

cenșura sau pe comandanții cenșurii, **ca să-i vedem memoria condamnată** ,

pentru că **un om care a jucat rolul pe care l-a jucat în istorie** -

este menit **să fie judecat de istorie și istoria să-i dea verdictul "**

[Al.Popescu -Necșești /](#)

▣ Demersuri

....Pentru a-și verifica această surpriză, el s-a adresat ministrului **Paul Angelescu**,

care era la Cameră (în ziua de 12) ... acesta s-a mirat ... **a chemat pe g-ral Prodan**

(comandantul Corpului II armată , investit , după legea stării de asediu ,să aplice cenșura)

căruia i-a spus că **măsura ștergerii cu cerneală verde a cenșurii**

a numelui lui Antonescu nu are rost ...

Cu toate acestea , **cenșura a păstrat interdicția !**

" **În această dizarmonie** , în **acest dezacord** în care înțelege să se exercite cenșura

dl ministru al apărării naționale și în felul în care se practică de fapt ,

eu am văzut și **o rătăcire gravă** ,fiindcă se poartă **asupra unui principiu fundamental**

de viață în stat : libertatea presei și libertatea discuțiunii [-----**cenșurat** -----]

... Pentru a se lămurii, **el s-a adresat și lui Gh.Tătăărăscu** , cu care a avut o convorbire personală

în " chiliuța" (biroul) sa de la ministerul Apărării..

Nedumeririle sale au crescut și mai mult !

[Al.Popescu -Necșești /](#)

▣ Numirea lui Antonescu la MSt M

"Domnilor deputați! **Când PNL a venit la putere**, în **noiembrie 1933**, în perioada înfrigurată

a alegerilor și a constituirii instrumentului de guvernare , care este Parlamentul,

prin alegeri generale, a avut totuși răgazul cu privire la **grija de căpetenie de a organiza și a**

îndruma armata spre o mai bună și eficientă a ei înarmare,

a avut timpul **să numească** ,înainte de alegerea și constituirea Parlamentului ,

pe generalul Antonescu ca sub-șef de Stat Major. [-----]

Dar îmi este dat , ca membru al acestei majorități, să subliniez , **din cunoștință personală**

- pentru că eram colaborator în guvern al răposatului Duca - **nespusa satisfacție** ,

mulțumirea lui sufletească , **liniștea la care a ajuns**, când prin **consensul tuturor factorilor** ,

a putut să puie cu privire la haosul din înzestrarea cu armament a oștirii , **la locul convenit**,

o personalitate care prezenta toate garanțiile că se va achita de greua sarcină pe care o are.

Și am mai avut și **satisfacțiunea să constat** că și succesorul la guvern al defunctului Duca,

dl Tătărescu, și succesorul la conducerea Partidului Liberal, d.Dinu Brătianu , au întâlnit **consensul lor unanim** și au ajuns la **liniștea sufletească** cu privire la marile îndatoriri pe care le avem în ce privește organizarea armatei , **că , în sfârșit, la MStM s-a găsit omul care să dea organizarea cuvenită** și să prezinte **garanția** nu numai **pentru noi**, dar **și pentru marii noștri aliați** cu care suntem în strânsă legătură. "

Al.Popescu -Necșești /

▣ **Numirea lui Samsonovici la MSt M**

[LD : Skoda... Samsonovici... cine să fie , dacă nu Carol , misteriosul personaj care a intervenit în înlocuirea lui Antonescu ?!]

" Și atunci , **surpriza mea a fost mare** când , **împotriva aceasui acord general** , **împotriva aceastei forțe morale** , pe care o reprezintă coeziunea majorităților reprezentate prin **d.Dinu Brătianu**, și **peste capul acestei mari forțe morale pe care o reprezintă PNL**, peste capul și înainte de a fi consultați aceștia, **s-a făcut o înlocuire care"** [----] **interesează și pe dl Tătărescu** , și **majoritatea parlamentară** condusă de **Dinu Brătianu !**

Și mi-a venit atunci în minte că **acela care a luat succesiunea** ,gral **Samsonovici** , este acela care , cu ocazia dezbaterilor "**Afacerii Skoda**" ...

a fost capabil ca , de pe banca ministerială pe care o ocupa vremelnic, **să arunce șefului de pe atunci al PNL, IGDuca**, riposta că :

<... cu asemenea preocupări , nu veți ajunge nici o dată să aveți ceea ce este o mare satisfacție cetățenească în stat : răspunderea unei guvernări >

[-----]

b) Gral Paul Angelescu / 15 dec.'34

▣ **Răspuns**

[LD : dar oare ... scandalul acesta nu este și o furtună -pretext ?!

Pentru că, în definitiv, Antonescu fusese numit sub-șef , postul de șef fiind vacant !]

La 12 decembrie 1933, g-ral de divizie **Lăzărescu** fiind numit comandant la Corp I armată, în locul lui , la MStM , **a fost adus ca sub-șef , gral de brigadă de la divizia a III -a, Ion Antonescu** care și-a păstrat și comanda diviziei . [-----]

Începând din 1918, funcția de șef MStM a fost ocupată, succesiv, de generali : Cristescu, Lupescu, Samsonovici, Lăzărescu - generali de corp de armată, de divizii, inspectori generali ș.a. **În Legea de organizare și funcționare a miniserului** Apărării , din 1932, la care au colaborat toți generalii din Consiliul superior al armatei, la art. 11 , se prevede gradul de g-ral corp de armată pentru funcția respectivă. Pentru această **a trebuit să numesc , în locul vacant, un titular**, cu avizul inspectorilor generali din Consiliul superior .

Generalul Antonescu reântorcându-se la divizia a III-a , în locul său, ca sub-șef, a fost numit g-ral de divizie Florescu Gheorghe .

d.) Virgil Madgearu / 15 dec.'34

▣ **Injoncțiuni în lucrările parlamentului .**

▣ **Șefia M.St.M**

[Madgearu, bine înțeles, trage foc pe turta PNT , deși, din acest p.d.v., se găsește într-o situație jenantă .Pe cine să aprere ? Pe **Antonescu** sau pe **Samsonovici** ?

Dar mai presus de toate, de ce să nu pescuiească în apele tulburi ale liberalilor, de ce să nu bage " fitile" între ei ? De ce să nu comită oarecari insinuațiuni și mai sus, spre Carol chiar ? Aceasta era "maniera" cu care Virgil Madgearu voia să-i pună în dificultate pe adversari : vorba " în doi peri" ...]

În ședința trecută s-au petrecut două lucruri care **izbesc în prestigiul parlamentului : injoncțiuni ale reprezentanților guvernamentali** în desfășurarea lucrărilor și

încălcări ale președ. de ședință în ordinea de zi , soldate cu sistarea ședinței.

Lucrurile au fost lămurite de dl Popescu -Necșești...

"Ați împiedicat acest cuvânt mai mult de 24 de ore , și ați creat o senzație în plus în această opinie publică destul de enervată. Era normal ca chestiunea să ajungă la tribuna parlamentului
Virgil Madgearu / 15 dec.'34

▣ PNL - Antonescu - Samsonovici

" Foarte bine ; a fost înlocuit un șef de stat major, numit provizoriu, printr-un titular.

Dar atunci întrebarea este : aceste condiții , care nu sunt împlinite de g-ral Antonescu , nu erau cunoscute când a fost numit ?

Noi care **am fost la guvern** în momentul **când a fost numit la statul major** distinsul ofițer care este g-ral **Samsonovici**, noi știm să apreciem înaltele sale însușiri.

Dar întrebăm : după ce d. g-ral Samsonovici a fost ministru în guvernul național-țărănesc, pentru ce nu a fost trecut , din nou, la MSt.M ?

Pentru ce i s-a dat o nouă comandă , **pentru ca astăzi să fie rechemat la statul-major ?**

Pentru ce **acest interimat al d-ului Antonescu la statul -major ?**

Ei bine , ne-am deslușit . Avusese loc în Cameră (2 mart.'33)

o dezbatere importantă privind armata , în cursul căreia g-ralul Samsonovici a acuzat și a făcut răspunzător PNL pentru starea în care a fost armata în războiul reîntregirii ; a dat o replică foarte tare răposatului Duca, respingând " lecția" pe care încerca să o administreze ...

Aceasta este explicația pentru care **răposatul șef al PNL nu a vrut să-l treacă pe g-ral Samsonovici la MSt.M.** Este o chestie politică în care nu se amestecă ...

dar ...întrebă pe **executorii testamentari ai testamentului poltic al răposatului , și în special pe Tătăărăscu, " dacă nu cumva este adevărat că și în această privință , ca în multe alte privințe, d-sa nu lucrează prin voința sa însăși ,**

ci lucrează prin alte inspirații ,

sau dacă nu umva **actele pe care le contrasemnează** nu sunt acte pe care le discută și le hotărăște în Consiliul de miniștri , ci **sunt acte care se discută, se prepară se hotărăsc**

[LD : Camarila ?] și **numai se execută de dl Tătăărăscu ,**

pentru că d.Tătăărăscu **nu are autoritatea politică necesară .** " (**vociferări, zgomot**)

" În aceste condiții, noi **considerăm chestia ridicată [-----] ca deschisă și**

așteptăm răspunsul d-lui președinte de Consiliu ,

și declarăm că **nu suntem satisfăcuți de răspunsul d.lui ministru al Apărării Naționale și nici cu răspunsul pe care va încerca să ni-l dea d.ministru lamandi "**

e) **Dr.Lupu / 15 dec.'34**

▣ Răspunsul g-ral Angelescu =

▣ Nesocotirea Parlamentului

Declarațiile lui Popescu -Necșești și Virgil Madgearu , nu-l satisfac. " Noi suntem cu toții sub sub impresia profundă a unui **răspuns disprețuitor pentru autoritatea oricărui Parlament** , pe care ministrul Apărării Naționale , bunul meu prieten d.general Anghelescu ,

l-a dat adineauri. **Ce ? Avem nevoie să vină d-sa să citească date din almanah** , în care , până la 12 ianuariea fost cutare general de divizie ,cutare și cutare și gata .Acesta e un răspuns ?

Ce. Dvs vă mulțumiți cu atâta ? Dvs credeți că se poate trece cu atâta ușurință asupra unor fapte ca acestea în preajma unor evenimente grave care ne așteaptă ? Că nu poate fi șef de MStM un general dedivizie ? dr acum s-au trezit d-lor, ? Alaltăieri ? **Dar de un an de zile nu este gral Antonescu ?** [**LD : continuă cu aceste întrebări retorice , cu amintiri din război, când ca soldat- medic a condus generali care fugeau de holeră...**]

DI.g-ral Angelescu și cu **șeful guvernului** sau presupusul său de aici , **sunt datori Parlamentului țării acest răspuns : pentru ce culpă militară generalul de brigadă Antonescu a fost scurt și cuprinzător , peste noapte, luat de la postul său și trimis la Pitești ?**

Nu motive de curiozitate bolnavă ne îndeamnă la aceasta .Nu.**Genealul de brigadă Antonescu** , care a fost la Statul Major , a fost în cursul acestor 6 luni de zile **trimis în străinătate** , a luat contacte cu statele majore ale Franței, Iugoslaviei, Cehoslovaciei , țări aliate cu noi [-----] **Ce vor zice toate aceste state** , care și-au dat acestui general toate planurile și secretele lor, cari au lucrat cu dânsul , au pus la cale atâtea fapte ? [-----]

Ce vor zice când vor vedea că acest general a fost demis ? [-----]

" **Dle ministru, să nu vă jucați cu focul** .Nu avem în această țară destule elemente capabile în nici unul din domeniile ei. Atunci când se găsește unul, **să nu ne jucăm cu reputația lui** , **căci pedeapsa va veni**. Aștept deci răspunsul cinstit și franc [-----]

g) Victor Iamandi (ministru de stat)

▣ Răspuns .

Ministrul Apărării, a dat răspunsurile cuvenite.

" **Dacă v-ați fi mărginit** numai la acest caracter al chestiunii, desigur **dezbaterea s-ar fi putut încheia fără ca să ne dăm cu toții în spectacol** , pe una din problemele cele mai importante în care privește apărarea națională a țării.

Dvs, însă, **deși ați declarat** că din capul locului **că nu considerați de ordin politic** vă aduc la această tribună și **nu considerați de ordin particular** v-au îndemnat să **aduceți astăzi în fața Camerei o chestiune**, care **până astăzi**

n-a fost adusă nici o dată în dezbaterile parlamentului ...[**LD : de ce !? ?**]

-C.Argetoianu : Nici o dată **n-am trăit vremuri ca acestea !**

-Iamandi : **deși ați făcut aceste declarații**, cu toate acestea dvs ați transformat o chestiune care era până acum deasupra noastră, a tuturor, în afară de orice preocupare politică,

ați transformat-o într-o chestiune de la partid la partid.

Ați făcut un rău serviciu armatei și țării [-----]

De sigur, **dacă dvs ați fi conduși** de considerații obiective , **n-ați căuta** , într-un moment atât de greu ca acesta prin care trecem astăzi, **să deschideți una din chestiunile asupra cărora parlamentul n-are a se pronunța** [**LD : de ce !? ?**]

DI Madgearu a evocat **incidentele dintre noi și gral Samsonovici**, trăgând de aici un argument că noi am fi părăsit testamentul lui Duca !

revendicăm prin asta absența oricărui resentiment împotriva unui militar distins .

" **În ce privește felul cum guvernăm noi și hotărârile pe care le luăm, nu avem de dat socoteala decât țării** [**LD : cum !? ?**] **și Coroanei cu care suntem identificați până la capăt ."**

h) Dinu Brătianu

▣ PNL și Armata

▣ Antonescu - Samsonovici.

[**LD : pe un ton moderat,diplomatic aş zice, Brătianu nu spune nimic despre cenzură , vorbește elogios despre Antonescu , dar ... declară încrederea ce trebuie avută în premierul Tătărescu privind treburile militare . În fond, Brătianu , contribuie la ceea ce se numea "sprijinul" majorității parlamentare , a partidului, dat guvernului. Ce era în sufletul lui și în culise... acest lucru nu prea răzbătea. Spre desamăgirea și speranțele opoziției .]**

" **Chestiunile de apărare a țării privesc nu numai Parlamentul , dar și țara întregă** , și în aceste momente turburi și îngrijitoare , desigur **fac preocuparea tuturor românilor.**

[-----] Evident că nu trebuie spuse aici chestiuni cari să slăbească armata noastră, care să facă să dispară încrederea în conducătorii armatei.

Această încredere o avem întregă. **Anul trecut**, aproape în aceeași perioadă , când a fost vorba să se numească un conducător al MStM , **Duca, împreună cu toți conducătorii partidului** , au recomandat la acest loc pe **generalul Antonescu** .

L-au recomandat din două motive: unul intern și unul extern.

[explică calitățile respective ale lui Antonescu]

" Am lucrat împreună și l-am cunoscut îndeaproape pe acest general și știu ce valoare are. Puteam pune toată încrederea în el. Și de aceea, **MSRegele, de acord cu primul ministru Duca, i-a încredințat conducerea MSTM.** [-----]

Nu am să intru în **motovele pentru care azi a fost desărcinat** din misiunea pe care a avut-o până acum. Găsesc că ele nu ne privesc pe noi [??] și **cred că motivele acestea trebuie să fie foarte grave**, de vreme ce **se întrerupe o operă de organizare** începută de un șef de MSTM

-**I. Mihalache** : Domnule Brătianu, se pare că **atunci când a fost numit, v-ați amestecat.**

-**Dinu Brătianu** : La formarea guvernului de **atunci, m-am amestecat de sigur**, fiind **prieten și colaborator de aproape cu Duca** și Duca fiind chemat să formeze cabinetul desigur că **m-am amestecat.**

-**I. Mihalache** : Tot așa v-ați înțeles și cu d. Tătăreanu ?

-**Brătianu** : D. Tătăreanu este de aceeași părere cu mine că d. **general Antonescu este un eminent ofițer și poate să aibă toată încrederea țării pentru organizarea armatei în orice post l-am pune. Dacă am luat cuvântul** a fost

ca să **fac și eu apel la d. primministru**, din partea întregii Camere, și cred că și a întregii țări, **să-l rog ca preocuparea sa constantă să fie întărirea armatei și**, în același timp, **să-l rog ca să pună pe fiecare om la locul cel drept.**

Sunt sigur că **înaltul său patriotism și cu încrederea ce o am eu în capacitatea și patriotismul d-lui Tătăreanu**, sunt sigur că **va răspunde chemării noastre și va face ca armata noastră să fie organizată și înarmată așa cum trebuie.** "

i) Gh. Tătăreanu / 15 dec. '34

▣ **Competențele politice**

▣ **Competențele militare**

[LD : ce ar fi aici de discutat ? Un punct de plecare : **armata unei țări, este o castă, un stat în stat, fără să depindă de voința politică ?**

Era, oare, în România, **această "independență", acest "apolitism" un fapt real**, sau era **continuarea unei cutume premoderne** când armata și politica externă erau **în competența exclusivă a regelui ?**

Oare, din această cutumă, se putea face abstracție de faptul că **militarii ... erau oameni**, că aveau și ei **concepții, ambiții și simpatii politice**, cea mai bună dovadă fiind amestecul ocult în politică și politica deschisă ... după pensionare ?

Și, oare, nu din aceste menajamente, din această sustragere, din această ipocrizie, nu s-a ajuns la ... **dictatura regală și dictatura militară a lui Antonescu ?**

Este doar un gând, este doar o ipoteză... la care, deocamdată, nu dau răspuns.]

" **În biroul meu din Ministerul armamentului**, unde lucrez de câteva zile pentru a **repara erorile contractului Skoda**, unde, de câteva luni dau tot ce am mai bun în ființa mea, pentru ca să pot, cu un ceas mai curând, **să armez țara, cu concursul acestui partid și al acestui parlament.**

În birourile acestui departament, **m-a atins adineauri rumoarea acestor dezbateri.**

Am venit aici ca să adaog câteva puține lămuriri, la lămurirea dată de colegul meu din fruntea departamentului Apărării Naționale.

" **S-a adus în dezbateri o schimbare în înaltul comandament al oștirii noastre.**

Dezbaterea o găsesc profund deplorabilă și dăunătoare

intereselor permanente ale țării și ale armatei.

" **Dacă s-ar fi discutat numai legalitatea sau ilegalitatea** acestei schimbări, desigur că **dezbaterea ar fi fost necesară și utilă.**

Este datoria parlamentului să controleze și să vegheze asupra legalității sau ilegalității tuturor actelor puterilor executive.

Dar discuțiunea - din informațiile căpătate - **a depășit aceste margini.**

S-a discutat și încă continuă să se discute valoarea ofițerului înlocuit și valoarea ofițerului înlocuitor. Din acest p.d.v., **socotesc dezbaterea dăunătoare.**

Sunt aici ca să **amintesc întregii Cameri** că **schimbările în comandamentele superioare** ale armatei noastre **nu sunt de atribuția autorității politice** ,
ci sunt **exclusiv de atribuțiunea și competența autorităților și forurilor militare** ,
cari **direajează armata noastră**

[LD : atenție la acest unic cuvânt al lui Maniu , care concentrează, poate, vocația lui militară, culmea atinsă de el în primul război - ordinea în Viena ! - nedorința lui de se despărți de acest trecut , pe care l-ar fi vrut prelungit în viața României Mari .

Adăugat la celelate principii la care ținea , se întrevede "ceva" din spiritul acestui om taciturn]

-**Iuliu Maniu** : **!nexact !**

-**Tătărașcu** : "**Ar fi cea mai mare eroare** , ca **autoritățile politice să recomande și să numească comandanți de corpuri de armată , inspectori de armată și să avizeze la schimbările marilor comandamente ale oștirii** .

-**dr.Lupu** : **Sunteți în contradicție cu dl Brătianu** , care spune că **la numirea dlui Antonescu a fost consultat guvernul** .

-**Tătărașcu** : **Ar fi aceeași eroare a discuta** , mai ales în această vreme , **valoarea ofițerilor noștri** . A face **biografii pătimase** , a vorbi de **rancunele politice** ale ofițerilor noștri , a face **fișe din trecutul lor** , a comenta interesat **atitudinile** pe care fiecare din acești mari comandanți **au putut să le aibă în viața lor** , **nu este nici în interesul armatei , nu este nici în interesul țării** .

Nu în aceste bănci se dau **note calificative ofițerilor superiori** ai țării noastre .

Nu în aceste bănci se dau galoane . **Vai de armata ai căror șefi ar fi investiți cu galoane și cu note calificative de Parlament** , și vai de țara care ar avea această armată !

În dezbaterea aceasta refuz să intru .Ceea ce vă rog este să aveți **încredere** .[-----]

Aș face un apel dreptei ca și stângii , să curme această dezbateri .

Nu este în interesul țării a atrage pe ofițerii superiori în orbita patimilor și combinațiilor politice ! Altele ar trebui să fie astăzi preocupările d-voastră.

[-----]

k) **I. Mihalache** / 15 dec.'34

▣ **Încredere în generali**

▣ **Îngrijorare pentru armată**

" De sigur , **nu putem decât regreta** cu toții că **nu încheiem această discuție** asupra unei probleme atât de importante , lăsând impresia , spre liniștea țării, **că cel puțin pe chestiunea apărării naționale , parlamentul este într-un deplin acord** .

Este regretabil că dl prim-ministru a trebuit **să recurgă la formule** cu care să lase **falsa impresie** că cel puțin **majoritățile au găsit linia de acord** între ele. Nu este vorba - și țin să se stabilească în mod categoric - că **noi, partidul național-țărănesc** , această fracțiune parlamentară , **am încerca să dăm certificate de capacitate sau incapacitate ofițerilor generali** .

Ținem să declarăm în mod precis și categoric , că , pe cât ne este nouă cunoscut, ne exprimăm **întreaga noastră încredere și stimă reputațiilor pe care și le-au stabilit** și fostul șef de stat major , **tânărul și distinsul general Antonescu** , care pleacă , și actualul șef de stat major și **general de corp de armată Samsonovici**

care a revenit în acest înalt post.Dl g-ral Samsonovici, care vine în fruntea MStM ne-a făcut onoarea să primească a fi ministru al Apărării Naționale în cabinetul nostru. Am putut , prin urmare , să constatăm însușirile sale.

"**Dar de altceva este vorba** , dle prim ministru, și regretăm că, **dacă pe noi nu voiți să ne înțelegeți , nu ați voit să înțelegeți nici pe șeful partidului dvs** . **DI Dinu Brătianu a arătat parte din motivele de ordin sufletesc** de la care pleacă îngrijorările tuturor.

-**Tătărașcu** : **Cu dânsul mă înțeleg eu întotdeauna** , cu dvs mai rar ...

-Mihalache : **Ar fi fost bine** , și pentru liniștea noastră , și pentru liniștea dvs , dar mai ales pentru liniștea țării , **să vă fi înțeles , înainte de a veni aici.**
Și ar fi fost în interesul țării ca **șeful PNL , d.Dinu Brătianu,**
în loc să vină aici , la această tribună , și **să vă facă recomandățiuni părintești și familiare [...]**
să fi venit aici **să vă felicite pentru alegerea** pe care ați făcut-o.
Dar d.Dinu Brătianu s-a urcat la această tribună spre a arăta că **Parlamentul este în drept**
și că d-sa **se simte dator să arate neliniștea** care frământă țara ,
când este vorba de acte așa de importante ce privesc soarta armatei noastre .
Prea a fost dureroasă experiența pe care a făcut-o această țară cu **lipsa de armament.**
Prea fost dureroasă experiența pe care a făcut-o țara în **halul detestabil în care a fost**
trimisă armata în război, în halul detestabil în care a fost întreținută armata în război,
ca să nu simtă o obsesie permanentă asupra ei
problemele care privesc comandamentul și armamentul." [-----]
Mihalache / 15 dec.'34

▣ Răspunderile

[**LD : mi se pare stupefiant ca acest lucru să-l ridice Mihalache, PNȚ !**
Ei cu acea afacere Skoda, în care răspunderile au fost pasate de la unul la altul !]
" În aceste condiții, **regret dle prim-ministru** că ședința aceasta
nu a avut darul să lămurească țara asupra cauzelor care au determinat schimbările de la MStM
, și regret că, în acest scop, **s-a recurs la citirea unor articole din legile militare [----]**
" **Țin iarăși să subliniez un punct de vedere** , pe care l-ați exprimat și formulat aici,
în mod cu totul greșit , și care **poate să fie plin de consecințe neplăcute .**
Trebuie să stabilim o dată că puterea executivă este singura responsabilă
de toate actele ce privesc comandamentele și armamentul țării .
Numai în acest chip **vom putea urmări , preciza și trage la răspundere**
pe cei vinovați de lipsa de înarmare a țării .
Altfel veți încuraja totdeauna fuga de răspundere și clevetirile
căroră trebuie să li se pună capăt în țara aceasta
Iar acest lucru nu se poate fără **precizarea răspunderilor asupra unor oameni ,**
cari pot fi trași la răspundere "

I.) dr.Lupu

▣ Replică lui Tătărașcu

▣ Armata .

[**LD : totdeauna Lupu cu a sa sămânță de scandal ! Mi-l amintesc la declanșarea scandalului**
Skoda . Iată-l acum , alături de cei pe care-i atacase, îndreptându-și ironiile, sarcasmul și focul
contra PNL]
Regret că prin intervenția noastră , **am sustras pe dl prim ministru**
de la ocupația grea și importantă căreia i s-a dedicat în ultimele zile ,
credeam că și în ultimele luni, pentru înarmarea țării.
Dar , nu este mai puțin **important** decât aprovizionarea țării cu cele mai bune arme ,
numirea persoanelor care în timp de război **vor mânui acele arme.**
Poți d-ta să aduni munți de muniții , dacă nu ai conducerea, ai mântuit-o și cu țara și cu războiul.
Dvs ați răspuns cu toleranța dvs obișnuită .Foarte frumos : **numai că ați alunecat alături de**
chestie . Nu a fost vorba aici de faptul că Parlamentul vrea să se ocupe de acum înainte de
numirile de comandanți în armată, nici să discute calitățile și defectele cutăruia și cutăruia.
" **Aici a fost un caz precis și special : un general** dintre cei mai capabili ai țării
a fost numit subșef de MStM, după ce au fost consultați toți factorii guvernului dvs,
inclusiv actualul **șef al partidului, Dinu Brătianu.** [---- **LD : repetă iar toată povestea ...**]
[-----]
Dezbateri: Antonescu / cenzura / din 14 dec.'34

20.) **A.C.Cuza (LANC) , discurs la mesaj, 14 dec.'34**

Vict.Iamandi , Eug.Titeanu , Valeriu Pop (subsecretari de stat) ș.a. - intervenții polemice .
(DAD, MO 16, șed. de vineri, 14 dec.'34, p. 284-296)

[**LD .Punctul cardinal : " România a românilor !" ; naționalism antisemit integral , manifestat în toate domeniile vieții economice, sociale, politice, morale , diplomatice , inclusiv în armată , pentru care propune "naționalizarea" personalului ofițeresc și al celui din industria înzeștrării**]

ACCuza / 14 dec. '34

▣ **Armata**

▣ **"Cazul " Antonescu**

" Ne închinăm cu **profund respect în fața oștirii** . Oștirea este **națiunea luptătoare** .
De aceea, **nu admitem** sub nici un cuvânt **ca oștirea**, de pildă,
să fie pusă în discuția acestui Parlament ,

cum am asistat chiar acum la spectacolul care s-a dat , în urma **interpelării** de adineaori
a d-lui **Popescu-Necșești** - de altfel legitimă și interesantă
- dar în care nu urma numaidecât să fie amestecată armata .

Era vorba de cenzură. Și dacă cenzura nenorocită nu ar fi venit , și **nu ar fi luat măsura absurdă impunând să se vorbească de numirea d-lui general Samsonovici , dar să nu se vorbească de înlocuirea d-lui gral Antonescu , discuțiunea privitoare la armată, nu ar fi avut loc.**

Dar ca să se ceară așa ceva , **este o absurdă monstruozitate.**

Acela care a făcut-o, va fi un prost , pe care vă rog să-l dați afară . (ilaritate)

- **Iamandi** (ministr.secretar de stat) : Dvs nu v-ați convins, din felul cum s-a combătut chestiunea , că chiar dacă nu era cenzura , **ea ar fi fost adusă la tribună ?**

- **ACCuza** : **Da. Eu am avut convingerea că a început campania de răsturnare . (mare ilaritate la majorități)**

Campania de răsturnare eu zic că **nu este legitimă să se dea pe seama militarilor**

DI Mihalache zicea că **noi avem tot dreptul să ne amestecăm** ,

pentru că **noi singuri putem să tragem la răspundere pe acei care ar fi vinovați** .

Dar eu zic : **D-ta care nu ești militar , nu ai nici un drept să te atingi de armată.**

Ești absolut incompetent . Nu poți d-ta să te amesteci în armată ,

al cărei **Comandant superior este Majestatea Sa Regele (aplauze prelungite)**

Vedeți dvs, acesta este sentimentul întregii Adunări și al țării întregi.

Putem avea încredere ? **Trebuia să avem încredere în Supremul Comandant al armatei, care este Regele.**

Interpelarea Popescu-Necșești..

De aceea, **a fost binevenită interpelarea** în materie de cenzură a d-lui Popescu -Necșești.

dar **a fost rău inspirată toată agitațiunea** care **s-a făcut în mod melodramatic**

pe chestiunea armatei , **ca și cum armata ar fi primejduită**

pentru că un general a fost înlocuit cu altul . (aplauze la LANC și majorități)

Vedeți, **nu am vrut să mă amestec** în discuțiunile dvs pentru că **nu cred că am competență.**

- **G.Brătescu** : **Dar ați pus punctul pe i .**

-**ACCuza** : **Esențialul pentru noi este ce facem pentru această oștire ?**

Aici intrăm în drepturile noastre ca parlamentari , fără să ne amestecăm în comandamentul oștirii și venind în ajutorul acestui comandament.

Naționalizarea armatei

Sunt două probleme de cea mai mare gravitate : **naționalizarea armatei și raționalizarea armamentului . O armată nu are putere combatantă decât numai în unitatea ei națională.**

Mustafa Kemal , conducătorul Turciei , **a scos toate elementele străine din armata turcă.**

Numai când vom avea o armată națională , compusă numai din Români,

numai atunci vom avea o armată combativă , o armată unitară, o armată puternică , o armată gata de jertfă. (aplauze LANC)

Ce faceți dvs ? Și aici intervin " trăncănelile ideologice " [-----]

Jidani în armată ...

De ce nu v-ați gândit dvs că în armată și în comandamentul armatei , introduc pe fiecare zi , pe lângă trupe și ofițeri de rezervă, dar și ca ofițeri activi , ofițeri jidani ?

Noi am voit să publicăm în ziarul nostru " Apărarea Națională " , cum îmi spune dl prof. G.Cuza, anumite date , pentru ca să fie cunoscute .

[-----]

ACCuza / 14 dec. '34

▣ **Armata**

▣ **Ofițeri evrei**

[**LD : Reia lucrurile de acolo de unde fusese întrerupt, cu paranteza despre cenzură.**

Vânătoarea de evrei ! Listele lui Cuza !]

lata care sunt **jidanii aflați în armata română , ofițeri activi :**

Infanteria : Ict.col.Grunfeld Iacob ; căpitani : Feldman Ezar, Landauer Hubert, Rosensweig Ioan, Fuhrman Ervin, Maurer Wilhelm, Stein Friederich .Geniu :cpt. Horodenker Arthur .

Artileria : mr.Moisescu Moscu ; **Intendență :** mr.Arișteanu Osias.

Administrație : cpt. Perlman Adolf, Gropper Wolff , Rosenfeld Herman, Kumelman Rubin, Blum Iosuf, Helerbach Moise , locot. Schwartz Zeilig .

Serviciul sanitar : medici mr. Rapaport Herman, Deman Sigmund . Medici căpitani: Barasch Sigmund, Coman Cerbu Moise, Cofman Marcu, Coreblum Herș, Klang Leon, Gross Solomon, Vascoboinic Brihaum , Haim Moise, Rosen Avram, Wiss Lucian, Tudic Aron, Wasserman Jurist, Trister Israel, Goldstein Moritz, Alterescu Mendel, Braumberg Adolf, Zeidler Ioanaș, Lobel Haim, Blumberg Iosif, ș.a,ș.a, **în total 33.** Medici locotenenți și sublocot . : Resnic Gabriel, Bernard Safir, Pinlus Klein, Elias Iosif, Breaunstein Lazăr, Dickman Iacob; sublocotenenți : Haim Sin Strul, Rosner Sami , ș.a. ș.a. **în total 20** . Farmaciști maiori și locot : Roder Sami, Friedman Al, Salagor Zosim, Vițianu Constantin, Salamon Max, Lerner Ianchel , Flexer Lipa ș.a, ș.a.

(Extras din "**Anuarul ofițerilor activi ai armatei române** " , Tipografia militară , Ministerul Apărării Naționale)

" Prin urmare , d-lor deputați , **susțin că una din necesitățile cele mai urgente și mai stringente este naționalizarea armatei române.**

N-au ce căuta acești jidani , sub nici o formă, în rândurile armatei . (aplauze LANC)

" Înainte , dar , ca dvs să faceți declarații de dragoste și admirație pentru armată,

mai întâi **să luați măsuri pozitive. Aveți curajul întreprinderilor dvs,**

spuneți hotărât ceea ce se cere , pentru ca să ieșim din situația extrem de primejdioasă .

Retro' 1918.Guvern Marghiloman ...

Cum că este **extrem de primejdioasă** , îmi permit să vă atrag atenția că , **în 1918,**

în timpul **guvernării răposatului Marghiloman** , acel guvern a venit atunci ,

sub presiunea străinilor, cu un **proiect de lege** prin care **să împământenească**

pe jidani și să le dea drepturi. Și știți pentru ce voia să dea drepturi jidanilor ?

Pentru că se purtaseră cu vitejie în război !

Atunci am venit la această tribună și am spus : puteți să acordați drepturi jidanilor ,

dacă sunteți presați de afară să o faceți - poporul român nu le acordă -

însă sub nici un cuvânt nu puteți acorda drepturi jidanilor pe motive eroice ,

că ar fi apărât țara și că s-ar fi purtat vitejește în război ,

atunci când se știe că au fost niște dezertori mizerabili și niște trădători .

Pentru a susține argumentarea mea , **am venit atunci cu datele oficiale ale armatei**

și am arătat în **ce proporție extraordinară indivizii aceștia au trădat țara**

și s-au sustras serviciul militar . Discursul meu , care a fost publicat cu titlul

" Jidanii în război " , vă stă la dispoziție oricând . "

" Prin urmare , **trebuie în primul rând naționalizarea armatei "**

Naționalizarea armamentului.

Dar mai este și altceva : **naționalizarea armamentului** .

Afacerea Skoda trebuie să vă învețe pe dvs un singur lucru : că **nu putem încredința noi armamentul nostru comenzilor de aventură făcute din străinătate** , și că având toate mijloacele necesare ,

avem tot interesul să întremăm o industrie a armamentului (aplauze)

[LD : **dă o serie de informații privind Skoda, aflată la granița ceho-germană ; vorbește de Reșița , situată la mijlocul teritoriului nostru. Bineînțeles atinge pozitiv coarda liberală !**]

" Avem , prin urmare, datoria ca tot armamentul să se facă înăuntrul țării, sub conducerea Românilor, prin inginerii Români și prin armata Română "

ACCuza / 14 dec.'34

21.) **Vict.Iamndi** (PNL, subsecretar de Stat) , **discurs final la Mesaj, 17 dec.'34**

Virgil Madgearu , Armanad Călinescu , dr.Lupu , - intervenții polemice
(DAD, MO 19, șed. din 17 dec.'34 , p. 381- 397)

Vict.Iamandi / 17 dec.'34

▣ **Consens parlamentar .**

▣ **Solidaritate guvernamentală**

[-----]

Armata

[LD : **nu ține seama de scandalul Skoda și de alte nereguli la armată**]

" Pe același plan de atenție și de sollicititudine neclintită ,
din partea tuturor reprezentanților diferitelor partide și grupări ,
care au venit să-și spună cuvântul la această discuție , a fost așezată **armata țării** ,
căreia i s-a mărturisit nu numai **simpatie și o încredere** , explicabile în forțele ei ,
dar și **hotărârea unanimă** de a o face în stare să răspundă înaltei sale misiuni
de **salvgardare a păcii** și de păstrare intangibilă a hotarelor țării "

Receptare guvernamentală

" Guvernul nu poate decât să-și arate complectă satisfacție că
cel puțin pe aceste chestiuni de capitală importanță ,
devotamentul neprecupețit către **Coroană** , apărarea **politici externe**, sprijinirea **armatei** ,
toate forțele politice ale țării sunt aliniate pe același front al solidarității
și al hotărârii **de a-și face datoria până la capăt** " (**aplauze la majoritate**)

[-----]

Vict.Iamandi / Virg.Madgearu / 17 dec.'34

▣ **PNL / PNȚ**

▣ **Disfuncții, conflicte ...**

" Cazul " Antonescu ...

Conflict Dinu Brătianu - Iamandi ?

-**Madgearu** : La care , d-le Iamndi , eu te-aș ruga să-mi spui

ce s-a petrecut aici în Cameră **între d-ta și dl Dinu Brătianu ? (ilaritate)**

V-ați pus de acord cu privire la rolul Parlamentului ? Fiindcă d-ta ai spus

pe banca ministerială **că Parlamentul n-are a se amesteca** în chestiunea comandamentelor
militare , iar **d-l Dinu Brătianu , șeful dvs , a spus exact contrariul .**

(**aplauze la PNȚ ; întreruperi la PNL ; mare sgomot**)

-Iamandi : Dați-mi voie să vă răspund imediat . **Vă invit să luați notele stenografice** ,
fiind convins că **nu veți vedea acolo decât un singur lucru...**

-**Madgearu** : Le-ați retușat !

-**Iamandi** : D-le Madgearu, dacă sunteți de bună credință - și nu vă pun buna credință

la îndoială - trebuie să recunoașteți că **d-I Dinu Brătianu nu s-a deosebit de d-I Titulescu decât într-o singură direcție...**

-Madgearu : Eu vorbesc de d-ta , nu de d. Titulescu .

-Iamandi : ... și anume în aceea **de a nu se face aprecieri pe socoteala ofițerilor.**

Atât și nimic mai mult. **DI Dinu Brătianu spus că Parlamentul trebuie să aibă cunoștință de apărarea țării, de apărare .DI Dinu Brătianu a vorbit de înarmare , nu de ce spui d-ta , și anume că Parlamentul ar trebui să se pronunțe în numirile de la Marele Stat Major.**

De altfel, d-I Dinu Brătianu nici nu putea să facă această afirmație , pentru că dI Dinu Brătianu cunoaște metodele întrebuițate de PNL totdeauna, în ce privește raporturile sale cu armata , **de a nu se amesteca nici o dată și sub nici o formă în privința numirilor de comandanți și de a nu aduce în discuție , în incinta Parlamentului,**

asa cum din imprudență ai făcut d-ta , pentru a câștiga anumite **favoruri de publicitate,** d-le Madgearu (**aplauze prelungite PNL ; strigăte de bravo !**)

-Madgearu : D-ta care mă cunoști de 15 ani, știi foarte bine că în tot acest răstimp **n-am căutat niciodată favoruri de publicitate .**Atitudinea mea a fost rectilinie.

În cazul de față **am ridicat o chestiune de regulament.**În prezenta dezbaterii de la Cameră , eu mi-am împlinit datoria și am vrut a doua zi , la sumar,

să arăt rolul urât pe care l-ai jucat d-ta în injoncțiunile făcute **de a goli incinta când știai că șeful d-tale politic trebuia să ia cuvântul** într-o chestiune delicată.

(**aplauze la PNȚ ; întreruperi la PNL**)

-Iamandi : Dle Madgearu, **nici în motivarea intervenției d-tale la sumar ,**

în ziua când s-a pus în discuție chestiunea ridicată de d-I deputat Popescu -Necșești , **n-ai fost sincer. Dta n-ai ridicat o simplă chestiune de regulament .**

-Madgearu :Toată viața mea am fost sincer.

- **Iamandi** : **Să mă ferească Dumnezeu de sinceritatea aceasta a d-tale.**

Eu cred că nu ești sincer nici în alte domenii .**Dar în domeniul politic ?**

-Madgearu : D-le Iamandi , eu **am un singur cusur** în politică și anume că **nu sunt diplomat ca d-ta .**

- **Iamandi** : D-ta ai făcut o întreagă **incursiune în relațiile dintre PNL**

și alegerea șefului MSt.M. D-ta ai vorbit **de autoritatea noastră politică** și

ne-ai făcut **un adevărat rechizitoriu politic,** pe care **nu trebuia să-l faci decât la Mesaj.**

În ședința de astăzi ai **avut curajul să-mi faci imputarea că în PNL ar exista divergențe și că noi ne-am găsi în conflict cu d-I Dinu Brătianu .**

[----- **gata explicația !** -----]

Iamandi / 17 dec.'34

▣ Sarcinile guvernării PNL

▣ Răspunderile

Constituim o masivă realitate în viața publică a țării , și stăpânind guvernarea, creem condiții de dezvoltare zilei de mâine,

asigurând **continuitatea evoluției economice, sociale, politice ale statului nostru .**

Vom căuta **să întărim în toate direcțiile poziția statului nostru .**

[-----]

/ Definitiva înzestrare a armatei , care a fost neglijată , cu tot ce are nevoie .

Victor Iamandi / 17 dec.'34

22.) Noul contract de armament încheiat cu uzinele Skoda , Cameră , 6 apr.'35

("Universul" , an 52, nr.96 , 7 apr.'35)

Expunerea de motive :

Contractul încheiat la 17 martie 1930, cu Societatea anonimă a stabilimentelor Skoda , din Pilsen, Cehoslovacia, **a fost oprit în executarea sa în decembrie 1931 .**

Executarea tuturor stipulațiilor cuprinse în această contract ,

a fost socotită de acest guvern ca neconformă cu interesele înzestrării armatei

și , de aceea, a intrat pe căile negociațiunilor în vederea refacerii contractului .

[**se detaliază condițiile refacerii contractului**]

- 1) Dobândirea unui material corespunzător condițiilor stabilite de organele competente .
 - 2) Reducerea prețurilor ;
 - 3) Reducerea volumului materialelor contractului, prin anularea materialelor ce pot fi fabricate de industria națională ,
 - 4) Obținerea licențelor de fabricație pentru materialul comandat , mai ales pentru muniții , pentru a putea fi fabricate la noi în țară ;
- Prin noul contract, toate aceste obiecțiuni au fost atinse.

[**Se detaliază punct cu punct, avantajele rezultate**]

23.) Raportul privind " Afacerea Skoda" / dezbateri, votarea / 19 apr.'35

(" Universul " , 18 19 apr.' 35)

[**Ședința se ridică vineri, la ora 11 noaptea !**]

NNSăveanu (președ. Cameră) : Acest Raport conține 3 concluzii deosebite :

una privește ped.**G-ral Cihoschi** , una privește d.**Mihai Popovici** - ambii foști miniștri iar alta , pe D-nii **Romulus Boilă** și **col.Georgescu** .

[**Explică procedura de votare cu bile albe , pentru ficare în parte .**]

I. Se pune la vot **Raportul** deputatului **Leon Grigorescu** privind **trimiterea în judecată** , și **controlarea averii** , în fața instanțelor de drept comun a d-lui **Romulus Boilă** .

Votați - 161 Voturi albe - 136 voturi negre - 25

Adunarea a adoptat trimiterea în judecată .

II. Se pune la vot Raportul privitor la **col .Georgescu . ***

Votați - 167 Voturi albe - 167

Adunarea a adoptat trimiterea în judecată .

* Notă : **Baroul avocaților Capitalei** sesizându-se de învinuirile grave aduse **av.Const.Georgescu** și a rolului împlinit de d-sa în **afacerea Skoda** , a dispus anchetarea sa disciplinară.

Raportul av. Dimitrie Pascu vestejește în termeni f. severi activitatea col.av. Georgescu , ca procurator impus Skodei , ca organ de informare

Comisia de disciplină a hotărât **excluderea sa, pentru totdeauna**, din Barou .

III. Trimiterea în judecată a d-lui g-ral Henric Cihoski , fost ministru de Război,

1) : pentru vina de a fi **încheiat și semnat contractului nr. 6102 din 17 mart. 1930**, pentru procurarea de armanet , **fără paza formelor legale, fără consultarea organelor competente** , precum și de a fi **desconsiderat imperativele legii** în legătură cu **industria națională de armament** .

Votați - 156 bile albe - 132 bile negre - 24

Adunarea a adoptat concluziile Raportului.

2) : aprobarea **urmăririi civile și controlul averii** fostului ministru g-ral Cihoski .

Votați - 145 Bile albe - 118 Bile negre - 27

Adunarea a adoptat concluziile Raportului.

III . Trimiterea în judecată a d-lui Mihail Popovici , fost ministru de Justiție ,

1) pentru **vina de a fi cauzat** , prin intervenția sa , neângăduită de legi , **întreruperea cercetărilor** întreprinse de organele fiscalului și ale parchetului militar, la **reprezentanța uzinelor Skoda** , în noaptea de **10 martie 1933**

întrerupere care **a permis , prin ruperea sigiliilor , dispariția probelor**

prin care s-ar fi putut identifica cei vinovați de a fi traficat,

în prejudiciul statului, cu prilejul **contractului nr. 6102 din 17 mart . 1930**

Votați : 159 majoritate cerută - 106 Bile albe - 94 Bile negre - 65

Votul este nul (**aplauze la PNȚ , zgomot, vociferări , la PNL;**

ședința se suspendă .la reluare)

- **NNSăveanu** : Propunerea neântrunind decât 94 de voturi, eu, ca preșședinte al Camerei, în

deplină conștiință, proclam că Adunarea a respins această propunere .

(**aplauze prelungite și bravo la PNT**)

2) **controlul averii d-lui Mihai Popovici**

Votați 157 **Vot necesar- 99** bile albe- 107 bile negre - 80

Adunarea a adoptat acest ultim punct .

Guvern Tătărescu .Legislatura PNL. Sesiunea a III-a ordinară , **14 nov.'35 - apr.'36**

24) **Mesajul Regal , ședință comună , Cameră și Senat, 15 nov.'35**

(DAD, MO 1, șed.de vineri, 15 nov.'35 , p. 1-3)

[**Supratitlurile , sublinierile și completările, îmi aparțin.**

În fond , este **bilanțul și programul de guvernare**] Doc.integral - fișier **Monarhie și Guvern**

[LD : cel mai important pentru guvernul Tătărescu : că rămăsese la guvern ; că avea încrederea

Regelui ; că intra în cea de a IV-a sesiune parlamentară ; că avea majoritatea asigurată ;

că putea să se considere un guvern de continuitate , ceea ce nu se mai întâmplase ,

sub celelate guvernări , de 6 ani ! ; că se terminase cu " Afacerea Skoda " !]

[-----]

Domnilor Senatori,

Domnilor Deputați,

[**Apărarea Națională - g-ral P.Anghelescu**]

" **Armata** trebuie să rămână **pe primul plan** al preocupărilor Domniilor -Voastre .

(**aplauze puternice**) **Satisfacerea integrală a nevoilor oștirii** este comandamentul suprem

al ceasului de față. (**strigăte: trăiască armata! Aplauze furtunoase**)

"**Mari și însemnate progrese** au fost realizate în ultimul timp pentru această satisfacere și pentru **organizarea industriilor naționale de război.**

Dar situația generală cere noi eforturi și noi jertfe.

Guvernul Meu vă va supune **o serie de măsuri menite să asigure resursele necesare**

unei mai **rapide înzestrări a armatei** și sunt încredințat că pentru înfăptuirea cât mai grabnică

a acestei opere , **se vor asocia** , într-o patriotică solidaritate , **conștiințele tuturor românilor"**

(**strigăte: trăiască armata! Aplauze furtunoase**)

Mesajul Regal / 15 nov.'35

25.) **Hurmuz Aznavorian (Raportor) , Adresa de Răspuns la Mesaj, Cameră, 25 nov.'35**

(DAD, MO 4, șed. de luni, 25 nov.'35, p. 12- 13)

Răspuns la Mesaj / 25 nov.'35

[**Armata**]

" Sire,

Ierarhia dintre State , considerate **ca forțe politice,**

se determină **după gradul lor de pregătire militară .**

Sub acest aspect mai ales, **puterea unui Stat e datorită** , în aceeași măsură,

în care **amenințarea lui e temută.**

De aceea, **satisfacerea integrală a nevoilor oștirii** , trebuie să fie **comandamentul suprem** al

clipei de față .Stăpânită de acest sentiment , **Adunarea Deputaților asigură** pe Maiestatea

Voastră că **va sprijini fără rezerve toate măsurile** pe care **Guvernul Țării** le va lua,

pentru a asigura resursele necesare unei **complete și rapide înzestrări a armatei** și , mai ales, pentru **organizarea industriilor naționale de război** , care să ne asigure , pe cât e cu putință, **independența mijloacelor de apărare națională** " (**aplauze la majorități**)
Răspuns la Mesaj / 25 nov.'35

26.) **Virgil Madgearu (PNT)** , Declarație la Mesaj, 12 dec.'35

(DAD; M.O. 12, joi, 12 dec.'35 , p. 215 - 218)

[-----]

Madgearu / 12 dec.'35

▣ **Armata**

[LD : **mostră de bălmojeală , ipocrizie și mentalitate răsucită politicianist** , cu orice preț, împotriva adversarului. Noroc că nu voi avea de aprofundat chestiunile militare .
Voi pune acest pasaj, însă , la etică , ca o ilustrare a zicalei : hoțul care strigă "prindeți hoțul!"
Sau , poate , poate ... nu ?! Bine înțeles, **nu lipsesc țărani** ...]

" De asemenea , **PNT se asociază la grija Parlamentului pentru armată** , reprezentând poporul acelei țări, **in deosebi țărănimea**, care a umplut tranșeele războiului ; și știm și trista experiență ce scump am plătit în 1916 , lipsa de pregătire și de înarmare a oștirii(**aplauze la PNT**)

" De aceea, **grija de căpetenie a primei noastre guvernări** a fost întocmirea unui **program de înzestrare a oștirii** , începerea realizării lui prin **destinarea unor importante credite și încheierea unor contracte** , menite să contribuie la **înzestrarea masivă cu armamentul necesar** , așa cum nu se făcuse în cei zece ani scurși după încheierea păcii " (**aplauze la PNT**)

" **Cu toată tragica experiență a războiului nostru** , ne-a fost dat să asistăm la un spectacol unic : **după o campanie de calomnii** , care s-au spulberat pe rând în fața justiției , s-au anulat comenzile de armament , **tocmai de către guvernele care nici în trecut , nici după război, nu au realizat nimic pentru înarmarea țării.**

Aceasta , pentru ca , **după patru ani pierduți în încercări zadarnice de a se schimba planul de înarmare și de a se anula vechile contracte** , să se reia comenzile de armament la celeași fabrici , în aceleași condiții și să ne găsim , în prezent încă , în faza tratatelor de semnare a unora din contractele cele mai importante . (**aplauze la PNT**) Noi vom continua acțiunea de înzestrare a oștiri, și, fără să imităm metoda adversarilor noștri , vom ști însă **să stabilim răspunderile** " (**aplauze la PNT**)
Virg.Madgearu / 12 dec.'35

27.) **Gh.Tătăărăscu(președ.Consiliu, ministrul Armamentului)** , **concluzie la Mesaj, 14 dec.'35**

(DAD, MO 14 . sâmbăta, 14 dec.'35 , p. 240- 244)

[-----]

Gh.Tătăărăscu /14 dec.'35

▣ **Consolidare : înzestrarea armatei**

[**Tătăărăscu** -ministrul Armamentului ; **g-ral Angheliescu**- ministrul Apărării]

[LD : **vezi ce a spus Tătăărăscu în iun.'40** când s-a acceptat ultimatumul sovietic , pentru că armata nu era pregătită...]

" Operă de consolidare , în primul rând, **toate eforturile** , toate realizările menite să **întărească oștirea** , care a fost pentru guvernul nostru **preocuparea de căpetenie** . (**aplauze prelungite la majoritate, strigăte de bravo**)

Nu aici putem enumera toate **realizările dobândite** în acești doi ani.

Ele vor face **obiectul unei largi expuneri** în fața **Comisiunilor militare** ale Camerei și Senatului. Ceea ce trebuie să știe de pe acum și Parlamentul și țara , este că **înzestrarea oștirii** a ieșit **din faza planurilor programatice și a programelor fără de resurse**, și **a fost așezată pe drumul realizărilor**.

(aplauze prelungite la majoritate, strigăte de bravo)

" **În opoziție cu un trecut recent** , în care întâi se elaborau programele de înzestrare și apoi se căutau resursele financiare - care nu s-au găsit nici o dată și de aceea **programele nu s-au executat nici o dată - noi am asigurat mai întâi resursele financiare** și apoi, în cadrul lor, **am întocmit un program de înzestrare** , care se realizează și căruia i-am afectat până azi **suma de 4 miliarde de lei.** "

(aplauze prelungite la majoritate, strigăte de bravo)

" **Pentru asigurarea acestor resurse** , **am pus în joc toată popularitatea** noastră, **cerând contribuții grele** țării , siliți , în același timp, **să neglijăm alte capitole** de activitate din programul nostru.

Grație noilor impozite , care au constituit **bugetul special al apărării naționale**, au putut fi atăcate **toate problemele înzestrării** , în cadrul unui **program** ce a primit aprobarea forurilor legale. **Armata de uscat, aviația, marina** , toate forțele care concură la apărarea țării, au fost luate în considerare în noul program .

Putem privi cu mândrie la această operă , una din cele mai importante din câte s-au săvârșit de vreo guvernare . " (aplauze prelungite la majoritate, strigăte de bravo)

Gh.Tătărăscu / 14 dec.'35

[Guvern Tătărăscu](#) .Legislatura PNL. Sesiunea a IV-a ordinară , **14 nov.'36 - apr.'37**

28.) Mesajul Regal, duminică, 14 nov.'36.

(DAD, MO 1, șed. din 15 nov.'36 , p. 1-3 ; D.S. MO 1 , p. 1-3)

" Mai mult ca oricând, **Armata** este astăzi **razimul de temei al existenței Statului**, suprema **garanție de pace și de apărare a fruntariilor** (aplauze , strigăte de ura , ovațiuni prelungite) și , de aceea, **nici o jertfă pentru întărirea ei nu trebuie nici cruțată , nici întârziată.** (aplauze , strigăte de ura , ovațiuni prelungite)

Acțiunea pentru **înzestrarea armatei** și pentru satisfacerea tuturor nevoilor ei, începută de Guvernul Meu , **trebuie continuată fără șovăire.** (aplauze prelungite, bravo)

Însemnatele realizări obținute până azi, trebuie completate **de urgență cu noi investițiuni** , pentru asigurarea cărora , sunt convins , că **veți lua măsurile cuvenite într-o unanimă și patriotică hotărâre "** (aplauze , strigăte de ura , ovațiuni prelungite)

Mesajul Regal / 14 nov.'36

29.) Grigore Filipescu (P.Conservator) , discurs la Mesaj, Senat , 23 nov.'36

(DAD, MO 4, șed de luni, 23 nov.'36 , p. 20-25)

[-----]

Gr.Filipescu / 23 nov.'36

▣ Armata

" Al doilea punct al Adresei , asupra căruia **nu pot exista deosebiri de păreri , este cel referitor la armată .**

Și aici **ieșim anul acesta din tradiționalele declarații** de dragoste pentru oștire .

Tot ce vedem în jurul nostru , deshide ochii celor mai miopi,

asupra necesității de a avea **o armată bine instruită și bine înzestrată.**

Când o țară ca **Marea Britanie** , face sacrificiile pe care le vedem pentru apărarea națională; când primul ministru al **republicii franceze** declară că pentru apărarea păcii , trebuie să iști și războiul ; și când acest prim-ministru mai este și socialist , dar a spus că Franța este gata să facă orice sacrificiu pentru armată , **încetează de a fi o clauză de stil** a tuturor Răspunsurilor la Mesaj, pentru a deveni **o teribilă necesitate a existenței noastre ."**
În cazul acesta , **adevăratele jertfe trebuie făcute cu bani, iar nu cu discursuri ."**
Gr.Filipescu / 23 nov.'36

30.) **Em. Slătineanu (PNL) , discurs la Mesaj, Senat, 24 nov.'36**

(D.S ., MO 4, șed. din 23 nov.'36 , p. 25- 27)

Slătineanu / 23 nov.'36

▣ **Armata**

Un alt capitol din Mesaj căruia i se dă **o foarte mare importanță** - și foarte justificată - este **grija pe care Partidul Liberal a dat-o înzestrării armatei .**

La venirea noastră la putere - fără să acuz pe nimeni de lipsă de patriotism - am găsit **o stare care nu era satisfăcătoare .**

Îmi amintesc **o ședință secretă** în legislatura național-țărănistă , în care d-l senator **Manoilescu a expus toate lacunele** pe care armata noastră le prezenta la acea epocă. Nu știu dacă a putut **să servească de lecție** celor ce ne guvernau atunci ; dar tot ce pot spune e că **ne-a servit nouă , Partidului Liberal,**

ca să înzestram armata cu ceea ce este necesar, ca **să putem face împrejurărilor neprevăzute ale zilei de mâine** (**aplauze**) [-----]

Punctul cardinal al programului nostru a fost înzestrarea armatei

și chiar gurile bune zic că **existența noastră la guvern ar fi oarecum motivată și de perfectarea acestei înzestrări** , care **nu poate fi lăsată la jumătatea drumului.**

Am privit cu mulțumire **freamătul de satisfacție** pe care îl are mulțimea

la vederea gurilor de foc, ce ni se aduc încontinuu. **Aceste guri de foc repezintă pentru noi integritatea fruntariilor și independența noastră ca stat .** (**aplauze puternice**)

O vom continua. Incontestabil că trebuie să mergem până la capăt .

EmSlătineanu / 23 nov.'36

31.) **Rom. Seișanu ("Universul" , Liga Antirevizionistă Română) , la Mesaj , 24 nov.'36**

Pamfil Șeicaru (" Curentul ") , **intervenții**

(DAD, MO 4, șed. din 24 nov.'36 , p. 37- 40)

[LD : Seișanu este un antirevizionist din " noul val" , mai belicos, mai agresiv, cu neîncredere totală în Liga Națiunilor și utopia dezarmării .

Este primit cu aplauze de majoritatea PNL și PNC Deși nu-i pronunță numele, pare că Seișanu face o critică severă politicii promovate de Titulescu.

Și nu pot spune că , în multe , nu are dreptate .]

/ Situația internațională - Politica externă a României /

/ Slăbirea autorității și eficacității Ligii Națiunilor /

/ Eșecul Conferinței dezarmării de la Geneva / Sfârșitul utopiei pacificării prin dezarmare /

/ Concluzii : aprobă Răspunsul la Mesaj ; cere măsuri de pregătire militară /

Doc.integral la **fișier Diplomatie VI**

Romulus Seișanu / 24 nov.'36

▣ **Slăbirea autorității Ligii Națiunilor**

Nu este îngăduit să întreținem iluzii în ce privește posibilitățile **Societății Națiunilor de a asigura și menține pacea,**

înlăturând conflictele armate între națiuni. (aplauze la majorități)

Este primejdioasă politica ce creiază și întreține iluzii,
care se întemeiază pe o ideologie seducătoare , dar irealizabilă în practică ,
fiindcă nesocotește realitățile. [-----]

A răspuns, oare , Societatea Națiunilor misiunii ce i s-a încredințat ?

A putut ea să arbitreze cu succes **diferențele și conflictele** ce s-au ivit între națiuni ?

A reușit ea să înlătore războaiele , să garanteze pacea,

să asigure **respectul tratatelor , independența și existența statelor membre ?**

Din nefericire , **Societatea Națiunilor** nu a avut și nu are posibilități ca să exercite cu o reală autoritate misiunea sa pacificatoare .

Sistemul wilsonian de garanție nu mai există [-----]

Societatea Națiunilor și-a asumat misiunea ca să organizeze **dezarmarea generală**
și **să reglementeze limitarea armamentelor** , clasificarea lor din p.d.v. calitativ.

În acest scop, **Conferința dezarmării** de la Geneva (1932) .Ce discursuri pacifiste !

Ce euforie ! Ce discuții la experți !

Care a fost rezultatul Conferinței ? A dezarmat cineva ? S-au micșorat forțele armate active ?

Din statistica SN aflăm : **8.200.000 oameni sub arme** (din care **4.800.000 din Europa**) ,

cu 1.700.000 mai mulți decât în 1932 ! **Efectivul european sub arme ,**
este exact ca în ajunul războiului mondial ! Cheltuielile pentru înzestrare le întrec ...

Conferința dezarmării de la Geneva a operat în gol !

Ba s-a desființat și **Comisia interaliată militară de control pentru statele învinse**

- cum a cerut SN - **pe care am iscălit-o și noi. Consecințele ?**

Statele învinse, printre care și **Ungaria revizionistă**, au profitat de absența controlului , **sporind forțele lor militare .**

Germania a cerut să se recunoască egalitatea în materie de înarmări ,

apoi a denunțat unilateral clauza militară a Tratatului de la Versailles .

Faptul nu a provocat nici o reacție !

Austria a cerut și ea același drept, apoi la 1 apr.'35 a anunțat
introducerea serviciului militar obligatoriu .

Acum vine rândul Ungariei ;

Curând Ungaria va denunța clauza militară a tratatului de la Trianon !

Toate acestea sunt dovezi de slăbiciune a Ligii Națiunilor .

Ce facem noi ? Ce face Mica Înțelegere ?

Principial, **Mica Înțelegere este pusă să recunoască egalitatea de drepturi de înarmare,**
dar condiționează recunoașterea sa de un acord între părți, care să corespundă intereselor
păcii în Europa Centrală. [-----]

Romulus Seișanu / 24 nov.'36

▀ **Ungaria revizionistă**

Se pune și o altă chestiune : **ce urmărește de fapt Ungaria** prin cererea sa relativă la egalitatea
în materie de înarmări ? Desigur, **sporirea forței sale armate.**

Ca să apere frontierele sale ? Dar nimeni nu le amenință,
căci tocmai statele vecine, ce fac parte din Mica Înțelegere, sunt pentru respectarea lor.

În realitate, politica revizionistă a statului maghiar ,
vizează rectificarea acestor frontiere , cu alte cuvinte
înlăturarea și a clauzelor politice ale Tratatului de la Trianon.

De aceea, înarmările Ungariei au un scop bine determinat :

pregătirea sa pentru războiul de revanșe .[-----]

- **Pamfil Șeicaru :**

În consecință, oricare ar fi această teză, noi nu putem să fim pe linia perfectă
a intereselor noastre . Aceste interese ale României, eu le rezum astfel :
cu cât vom fi mai tari din punct de vedere politic intern,
mai puțin destrămați și mai înarmați, cu atât vom fi mai prețuiți în afară " (aplauze)

[-----] Dle Seișanu, nu știu dacă d-ta ai luat cunoștință de **un foarte interesant studiu a Mareșalului Petain**, publicat în "*Revue des Paris*" (15 oct.'36)

Până acum, **teza oficială a armatei franceze a fost împotriva pregătirii premilitare.**

Pentru prima dată, o mare autoritate militară franceză,

susține ca o necesitate imperioasă organizarea pregătirii premilitare ,

copiată ad-literam după organizarea pregătirii premilitare italiană și germană.

Aceasta am vrut să precizez .

Romulus Seișanu / 24 nov.'36

▣ **Concluzii .**

▣ **Va vota Răspunsul la Mesaj**

Astăzi nimeni nu mai discută dezarmarea , ci înarmarea ;

nimeni nu mai cere limitarea înarmărilor, ci intensificarea înarmărilor ;

nimeni nu mai crede în utopica pacificarea a Genevei .

" Noi trebuie să fim în gardă și să întărim nu numai alianțele ce le avem cu Polonia ,

cu statele din Mica Înțelegere și Înțelegerea Balcanică ,

dar să intensificăm înarmarea forțelor noastre militare(aplauze) ,

să luăm măsuri de apărare la granițele amenințate și la Est , și la Vest și la Sud,

și să pregătim națiunea armată ,

spre a nu fi surprinși ca fecioarele din parabolă , cu candela stinsă.

Cum Adresa de Răspuns la Mesaj , anunță aceste măsuri, **el o va vota .(aplauze la PNL)**

Romulus Seișanu / 24 nov.'36

32.) **Aurelian Benteoiu (subsecretarde Stat, Interne) , răspuns lui Madgearu, 26 nov.'36**

(DAD, MO 5 , șed.de joi, 26 nov.'36, p. 58-62)

Cenzura .

[-----]

A.Benteoiu / 26 nov.'36

▣ **Normele cenzurii**

[LD : enumerarea îmi aparține]

[-----]

II) Armata

-Benteoiu : Am oprit atacuri împotriva armatei, a armatei ca instituție ,

a armatei pe care nu o confund cu cutare sau cutare persoană din cadrele ei .

Voiți să vă citesc ce anume s-a scris în presă în această privință ?

Mă dispensați.Suntem și aici de acord. Iată că am câștigat un al doilea capitol ,

un al doilea sector.Suntem de perfect acord că cenzura se justifică principial

și ca aplicare în fapt , în ce privește activitatea delincventă a presei

cu privire la această instituție esențială a Statului nostru .

33.) **N.Iorga (PND) , discurs la Mesaj, Senat , 27 nov.'36**

(D.S. , MO 6 , șed. de vineri, 27 nov.'36, p. 77- 86)

N.Iorga / 27 nov.'36 , retro 1932

▣ **Armata**

[Gral Angelescu ; Gh.Tătărăscu]

[LD : Iorga explică , după 4 ani , în ce condiții s-a ocupat de înzestrarea armatei ,

guvernul său. Dacă vei putea să evoci cuvintele rostite aici de Iorga , la Consiliul de Coroană

din 1940, când militarii au spus că nu pot rezista forței militare sovietice!]

" Dvs [Tătărescu] sunteți președintele Consiliului , și aveți sarcina armamentului , care este atât de importantă , încât trece înaintea oricăreia. (aplauze)

Să-mi dați voie să relev ce s-a spus de la această tribună , într-un moment când nu eram de față - fiindcă eu nu întrerup de obicei, cum fac oamenii lipsiți de spirit ;

cei care întrerup n-au spirit și țin să o dovedească în fiecare zi ;

eu nu întrerup decât când este vorba de o acuzare pe care nu o pot primi .

" S-a spus că se pregătise sub guvernul Maniu armamentul țării , perfect .

Apoi a venit guvernul meu și a împiedicat înarmarea țării .

[**Guvernul Iorga și înzestrarea armatei**]

Nu este deloc adevărat . Ceea ce am găsit noi era un contract oneros ,

erau arme pe care nu le puteam întrebuința, pe drumurile noastre .

Erau o mulțime de lucruri care nu miroseau bine , și canalul s-a deschis pe urmă,

de a răbufnit în nasul tuturor , și al făptașilor și al altora care nu erau vinovați.

" Pe lângă asta , era și o atmosferă europeană în care nu se vorbea decât de pace

și se arăta cu degetul pe oricine făcea o pregătire militară , iar noi eram siliți să camuflăm ,

pentru a nu ni se zice că am întrecut ceea ce ni se permite .

" De la Geneva , nu se admiteau decât un anumit număr de soldați ,

și noi am făcut cu am făcut cu grănicerii prezențați ca simpli jandarmi și ,

când acolo, ce frumoși soldați , care fac administrația noastră !

" Ce am făcut noi, decât am trimis o comisiune de generali ca să examineze acuzațiile , dacă acuzațiile în ce privește armamentul sunt întemeiate sau nu .

Au venit generalii și au arătat părerile lor iar pe baza raportului generalilor români ,

pregăteam o nouă formulă , dar aceasta cu câteva luni înainte de plecarea noastră.

Aceasta este toată povestea.

[**Cehoslovacia**

Pe lângă aceasta, noi nu ajunsesem la rezultatul frumos de a convinge

pe aliata noastră, Cehoslovacia, că nu există trei armate , trei pericole care amenință ,

trei frontiere amenințate , ci există , pentru o singură armată, un singur pericol

și o singură frontieră de apărare . (aplauze prelungite)

Cine are infanterie, dă infanterie, cine are cavalerie, dă cavalerie,

cine are unelte, dă unelte dar nu să se ceară ce nu poți plăti.

Dvs ați ajuns la acea frumoasă și frățească formă de înțelegere , în care noi, fără îndoială,

vom plăti cu ceea ce avem , iar nu cu ceea ce nu avem, vom plăti când putem , onest ;

Și , prin aceasta , România este astăzi înarmată .

Cine spune că România nu este înarmată , săvârșește cea mai rea faptă

de care poate să fie în stare un mizerabil " (aplauze prelungite)

Dar noi nu ajunseserăm aici. Și vedem bine de ce nu ajunsesem aici.

Fiindcă unui Stat , nu numai unui om, nu-i vine mintea dintr-o dată .

Atunci nici Cehoslovacia nu se teme că va fi atacată ,

că ar putea cineva din sud să taie în două țara ,

și nici nu se rostiseră acele cuvinte și nu era acea primejdie ,

încât aliații noștri nu erau dispuși a ne face condițiile pe care vi le-au făcut dvs.

Dar vă asigur că oricine va acuza guvernul meu pe care , în afară de anumite lucruri pe

care eu nu le fac niciodată , fiindcă nu le socot la nivelul datoriei mele,

I-am condus eu , și măsurile acestea au fost luate , **nu de altul, ci de mine,**

după Consiliul de Miniștri prezidat de MSRegele ,

de câte ori mi se vor aduce aceste acuzații ,

am destulă putere și destulă credință în rolul pe care l-am îndeplinit , pentru a le respinge."

N.Iorga / 27 nov.'36

34.) Aurel Neguș (PNL - g) , discurs la Mesaj, Cameră , 27 nov.36

(DAD, MO 6 , șed. din 27 nov.'36 , pag. 87- 89)

[-----]

▣ Armata

" În Mesajul regal se arată că armata este astăzi **reazemul de temelie al existenței Statului, suprema garanție de pace și de apărare a fruntariilor** , de aceea nici o jertfă nu este prea mare pentru întărirea și apărarea ei.

" Partidul nostru subscrie în întregime la această declarație și socotește că cea mai importantă problemă a Statului nostru este înzestrarea armatei și apărarea țării.

Credința în dezarmarea Europei a dispărut . Astăzi, așa cum constata dl Seișanu, **toate statele aproape fără nici o excepție, sunt și mai bine și mai puternic înarmate decât în preajma războiului mondial.**

Înarmările altor țări...

"Am o carte scrisă de trei ofițeri suedezi , în care se arată ce formidabile înarmări s-au făcut în ultimul timp în **Rusia Sovietică**. De la începutul celui de-al doilea ciclu al **Planului cincuinal**, care a început la 1 ianuarie 1933, și va ține până la sfârșitul anului 1937, **armata rusă trebuie să fie de trei ori întărită** , atât sub raportul oamenilor , cât și material. Din însăși **declarațiile oficiale ale Mareșalului Vorosilov**, rezultă că **armata rusă era motorizată de 7și jumătate cai putere de fiecare om** , ca nici o armată din lume ; parcul de avioane rusești cuprindea , în 1933, **3.500 avioane** ; **Germania se înarmează** cu febrilitate iar **Italia este o vastă comunitate militaizată** . **Noi, care nu avem nici un fel de intenții agresive, nu ne putem da deoparte de la nici o jertfă**

Trebuie **întărite și fortificate granițele de la vestul țării** ;

În industria de armament , trebuie folosit **exclusiv elementul românesc** ;

Nu ca la **Fabrica de explozibile din Făgăraș**, sau cu **fabrica de vagoane Astra (Arad) și Metrom (Brașov) cu străini în conducere**.

Aurlian Neguș / 27 nov.'36

35.) **Virgil Madgearu (PNȚ) , Declarație la Mesaj , Cameră, 28 nov.'36**

(DAD, MO 6 , ședința de sâmbătă, 28 nov.'36, p. 95 - 97)

N.Rădulescu -Mehedinți (PNȚ) , Declarație la Mesaj , Senat , 28 nov.'36

(DS: MO 7 , șed. de sâmbătă, 28 nov.'36 , pag ?)

[**LD : În aceeași zi și cu același conținut, Madgearu și Rădulescu citesc , în numele PNȚ , în Cameră și în Senat , o Declarație acuzator - ultimativă .**

PNȚ acuză guvernarea liberală în toate domeniile, pe toate planurile.

Guvernul liberal trebuie să plece . PNȚ adjudecă guvernarea , anunță programul .]

Doc. integral - **fișier PNȚ XIII**

[-----]

Virgil Madgearu /

Rădulescu .Mehedinți / 28 nov.'36

▣ Armata

[**LD : declarația este penibilă, iresponsabilă și vinovată ... dar precis politicianistă .**

Se mai vedește și caracterul ranchiunos - dacă pot să spun așa - și reaua credință, cu dezgroparea dramei militare din 1916 !Comentariile sunt de prisos .]

" Primul gând al tuturor se îndreaptă , ca **o ultimă speranță, spre armată** , reazămul suprem al apărării Statului. (**aplauze pe băncile PNȚ**)

Partidul Național -Țărănesc socotește că, **din nefericire** , acțiunea întreprinsă de guvern pentru înzestrarea armatei **n-a dat rezultatele dorite** (**exclamări la majoritatea PNL**)

-Voce PNL : Skoda !

-Madgearu : Aceasta se datorește, în primul rând, **neglijenței totale a guvernelor** din primii **10 ani de după Unire** [**LD : mai bine zis după război , ce dracu!**] ,

apoi faptului că **opera începută de guvernul național -țărănesc** , în 1929, **a fost întreruptă** .

Fie pentru că guvernul actual n-a înțeles din primul moment însemnătatea și urgența înzestrării oștirii (**exclamări la majoritatea PNL**) **fie pentru că acțiunea lui a fost condusă**

de meschine fapte politicianiste, el n-a făcut timp de **doi ani nimic pozitiv** și înarmarea țării a fost întârziată, sacrificându-se astfel vitale interese de Stat .
(aplauze pe băncile PNTJ)

O asemenea procedare este cu atât mai vinovată, cu cât Partidul Liberal făcuse în dauna țării, trista experiență din 1916. (aplauze pe băncile PNTJ)
Această întârziere impune datoria de a grăbi opera de înzestrare și organizare a oștirii, cu orice jерfe. PNTJ nu va precupeți nici o sforțare pentru desăvârșirea grabnică a organizării apărării naționale " (aplauze pe băncile PNTJ)
Madgearu, Rădulescu / 28 nov.'36

36.) Grigore Iunian (PRTJ), Discurs la Mesaj, Cameră, 28 nov.'36

(DAD, MO 6, șed. de sâmbătă, 28 nov.'36)

Grigore Iunian / 28 nov.'36

▣ Armata

" Parlamentul mai are unele preocupări la care **adeziunea noastră este foarte ușor câștigată** : înzestrarea armatei . Eu voi recunoaște acolo unde ați făcut ceva, voi recunoaște cu sinceritate, și **sunt bucuros să pot constata** că în această direcțiune, **există cel puțin o înțeleaptă politică.**

Modul ei de realizare practică, scapă pentru un moment posibilităților mele de cercetare .

Îmi rezerv dreptul ca atunci când voi cunoaște condițiunile în care concepțiunile dvs cu privire la înzestrarea armatei s-a realizat, să o examinez și să-mi spun cuvântul .

Pentru moment, **trebuie să recunosc**, și o repet cu plăcere,

că ați inaugurat o serioasă politică de înarmare a țării.

care a început să dea rezultate apreciable ." (aplauze la PNL)

Gr.Iunian / 28 nov.'36

37.) H.Otto Roth (PNG), discurs la Mesaj, Cameră, 28 nov.'36

(DAD, MO 6, ședința din 28 nov.'36, p. 110-112)

[LD : 19 iulie 2003. Trebuie să fiu atentă la apreciere !

Să nu uit că, pentru acel moment, **războiul civil spaniol**, impresiona profund conștiințele, ca un prim și tragic episod, purtând pecetea unei **confruntări ideologice**, care împărțise lumea europeană în tabere de simpatii și sprijin internațional.

[-----]

H.Otto Roth / 27 nov.'36

▣ Regele, Armata, Solidaritatea .

[LD : Atenție la aluzii, la nuanțe, la sugestii, la avertismentele voalate]

"Aceasta trebuie să ne călăuzească la înzestrarea armatei

și aceasta trebuie să fie **călăuză politică a partidelor.**

Căci pe când în armată se adună **forțele fizice ale poporului,**

în politica partidelor trebuie să se culeagă **facultățile morale.**

Din toate aceste considerațiuni **salutăm hotărârea Maiestății Sale** și a guvernului

de a nu omite nimic pentru a face **armata tare și gata de luptă.**

Din aceleași motive **salutăm și chemarea Maiestății Sale** pentru **adunarea forțelor politice** ale țării. **Dacă nu va reuși această adunare a forțelor,**

ne rămâne conștiința consolatoare că **avem un Rege care știe ce vrea**

și în a cărui mână puternică găsim hotărârea decisivă.

" Și de ce exprim aceste gânduri astăzi atât de larg ?

Din cauză că **cetățenii români astăzi au toți aceeași soartă,**

din cauză că **germanii acestei țări trăesc și pier împreună cu românii,**

și, mai ales, deoarece **stăm față în față**, de fapt, cu toții, cu același pericol

care ne amenință pe toți în existența noastră : **forța distrugătoare a bolșevismului.**
Să ne întărim deci în interior față de acest dușman și să devenim tari printr-o politică chibzuită și constructivă în toate domeniile vieții publice. "

[-----]

Alternativa : da sau ba , în care se vede pusă astăzi politica popoarelor europene, nu trebuie să aibă ca rezultat ca Românul și Germanul să stea față în față , ca doi dușmani.

Este convingerea mea fermă că Germanii și Românii vor sta umăr la umăr în evenimentele care vor urma , în timpul apropiat , deoarece au de apărut aceleași principii și idei. "

H.Otto Roth / 27 nov.'36

38.) **I.Inculeț (Ministru secretar de Stat , vicepreșed Consiliului de Miniștri) ,**

discurs final - la Mesaj, 28 nov.'36

(DAD, MO 6, șed. de sâmbătă, 28 nov.'36 , p. 121 - 127)

[LD : Vorbește foarte rar în public, este **om de acțiune**, și , pentru că deținuse Internele, este considerat "**mâna forte**" a PNL. I se mai adaugă un apelativ : "**omul regelui**".
Pornește discursul de la o **premisă edulcorată** , vorbind de un "**consens**" inexistent - Regele, **armata** , politica externă - **neluând în seamă** că acest "consens" avea serioase fisuri , **ignorând curentele de opinie adverse manifeste** (parlamentare și extraparlamentare) .Amăgire ? Strategie ? De ochii cui, a Regelui , a țării ?

Era bine ? Era rău ? Se va vedea]

Subtitluri, sublinieri, semene, colorări –

LD Doc.integral **fișier Guvern XIII**

[-----]

I.Inculeț / 28 nov.'36

▫ **Armata [g-ral Angelescu / Gh.Tătăărăscu]**

[LD: capitol greu de lămurit pentru mine, în general, și în special pentru epoca aceea.

Banii aceștia pentru **înzestrarea armatei** , an de an, au reprezentat **prețul plătit de biet popor român** - care , poate , i-ar fi asigurat o prosperitate râvnită, sau o politică școlară , sau sanitară ! - **duși apoi pe apa sâmbetei** , împreună **cu viața luptătorilor** , în anii războiului, cu acel final trist și umilitor , **pierzând din nou Basarabia și Bucovina**, și , pe deasupra, fiind **ocupați de "aliații" sovietici**.

În această viziune , **cum ar trebui văzută politica militară a României în secolul XX**, abia acum când toate par a fi luat un sfârșit și un alt făgaș ?

Treaba militarilor , nu ?! Treaba bărbaților , nu !? Subiect "tabu" , nu ?!

Este imposibil să-mi reprim sentimentul de frustrare, de revoltă, de inutilitate , dar nici nu știu ce ar fi trebuit să facă România, și spun : Bravo MSR , bravo guvernului, bravo lui Tătăărăscu, pentru opera făcută !

"D-lor deputați, să-mi dați voie să **trec la următorul capitol**, care , de asemenea,

ne va uni pe toți: armata Țării Românești.

Pentru ca armata să fie la înălțimea cuvenită, **trebuie înzestrată** cu tot ce este necesar .

Nu vreau să polemizez cu nimeni , însă este **fapt adevărat** - așa cum se spune în Mesaj - că **înarmarea țării s-a început și se continuă cu guvernarea noastră**, (**vii aplauze la PNL**)

" Această înzestrare a armatei care a început și se face de la zi la zi,

sub **Înaltul imbold al Majestății Sale Regelui** ,

a avut norocul să aibă un **executor** în persoana d-lui **Gh.Tătăărăscu** . (**vii aplauze la PNL**)

"Fiindcă s- a vorbit aici despre înzestrarea armatei,

să-mi dați voie să **insist ceva mai cu deamănuntul asupra acestui punct**.

Ce am găsit noi în anul 1933-1934 , când am venit la cârma țării ?

Am găsit 3 contracte : Schneider

-**Voce PNL** : Boilă !

-**Inculeț** : Se poate să fie și aceasta ! (**ilaritate**)

...**Zbruevea** și vestitul contract **Skoda**. Toate aceste trei contracte , se cifrau la suma de **2 miliarde lei** , și pe toate trei **le-am găsit suspendate din cauza lipsei de plată** .
S-au plătit pentru aceste trei contracte **260 milioane lei**, și din ancheta parlamentară și procesul Skoda s-a văzut că **această sumă nu se știe dacă reprezenta un acont pentru armament sau un acont de afaceri** . (aplauze la PNL)

"**Meritul nostru** este că noi nu numai că **am făcut planuri** - și trebuie să vă spun că am făcut planuri complete , înzestrarea armatei cuprinzând **105 posturi** : aviația, artileria grea, artileria ușoară, tunuti anti-aeriene, motorizare , tancuri, gaze , măști , echipament , boanaci , harnașament etc etc, tot ce este necesar pentru armată ceea ce constituie încă un merit , fiindcă nu aveam ceva complet - **dar meritul nostru mare este că le-am dat și finanțarea cuvenită**. (aplauze la PNL) [Citește din datele puse la dispoziție de ministrul de Finanțe , **Mircea Cancicov** :

-bugetul 1934/ 1935 ...	1.000.000.000 lei
-rate contractuale....	579.000.000
-împrumutul de înzestrare	2.000.000.000
-fondul național al aviației	275.000.000

-bugetul 1935 / 1936	2.000.000.000	(fond special, obținut printr-un impozit)
-fondul aviației	252.000.000	(cu care PNL și-a pierdut din popularitate !)

-bugetul 1936 / 1937 (pe 9 luni)	1.300.000.000
-fondul aviației ...	260.000.000
-credit suplimentar ...	426.000.000
-de la BNR	3.308.000.000

(prin reevaluarea înțeleaptă a stocului de aur) *

* **I.Inculeț** : " Este păcat că un om ca **dl Madgearu** , un fel de Orlando furioso(**ilaritate**) și un om ca **dl Lunian** , nu au voit să înțeleagă **necesitatea absolută a acestei reevaluări a stocului nostru de aur** , și s-au dedat la o **echilibristică verbală** care **numai patriotică nu poate fi !**
"Astfel, d-lor deputați, **în 2 ani de zile** , cu bugete sărace, **guvernul nostru a putut să dea bani gheață 12.182.000.000 lei** . (aplauze la PNL) .

Afară de aceasta , s-au mai făcut **comenzi în Franța**, pentru o sumă de **4 miliarde lei** și în **Cehoslovacia** pentru **3 miliarde** , toate aceste comenzi asigurate prin plăți regulate , la termenele fixate . (aplauze la PNL)

"Aceasta înseamnă **o operă serioasă de înarmare a țării** și, cu atât mai mult, trebuie să fie **mare meritul nostru** , fiindcă noi am început-o după o epocă , chiar **într-o epocă de pacifism**, care năvălise asupra întregii omeniri , iar de altă parte **erau oameni de mare importanță politică care ne îndemneau să nu cheltuim pentru înzestrarea armatei** , fiindcă , dacă Doamne ferește , ar izbucni un război, **aliații** cu care vom lupta cot la cot , **ne vor da armamentul necesar**.

Vă dați seama **în ce hal s-ar fi aflat țara noastră** , **dacă** am fi urmat sfaturile acestea,și **dacă** nu s-ar fi găsit **un om de talia d-lui Tătărescu** , să înceapă și să ducă opera noastră înainte " (aplauze la PNL)
I.Inculeț / 28 nov.'36

39.) **Vict.Iamandi** (**ministru Culte și Arte**) , **discurs final la Mesaj, Senat , 29 nov.'36**
(DS, MO 7, șed de duminică, 29 nov.'36 , pag. 136 - 145)
Iamandi / 29 nov.'36

▫ **Dezbaterile la Adresa de Răspuns la Mesajul Tronului.**

[-----]

[**Armata**]

" Statul român , cu toate **interesele lui prezente**, cu toate **interesele lui viitoare**, **a primit din partea aceluiași reprezentanți** ai acestei Adunări **asigurarea fermă** că ei **vor ști să-l apere** cu toate forțele lor morale și cu toate forțele lor fizice , până la capăt . **Armata țării**, pavăză de apărare a statului nostru, armata noastră națională, pentru că în ea se reflectează toate puterile vii ale poporului nostru, **s-a bucurat și ea de aceeași caldă atenție**, de aceeași **neprecupețită dragoste** din partea reprezentanților acestei Adunări. "

[**Solidaritate națională**]

"Evident dacă aș trage o **concluzie** de pe urma acestei **solidarități** , **manifestate în chip atât de elocvent** de la această tribună , de **reprezentanții tuturor partidelor** , de **grupările politice**, acea concluzie n-ar fi decât una de **mare încredere în destinul și viitorul neamului nostru**. " D-lor, **putem fi diferiți politicește** , putem fi **aruncați în câmpuri diferite în viața publică**, putem uneori **să trecem dincolo de limitele îngăduite** în luptele noastre de la partid la partid, **dar în ceasul primejdiei** , în ceasul când chemări grave , care interesează existența țării și destinele neamului , **ne obligă la datorie și la jefre**, atunci **știm să înfrângem și deosebirile** , **să potolim și animozitățile** și **să afirmăm în fața lumii unitatea indestructibilă a sufletului nostru.** "

[-----]

lamandi / 29 nov.'36

▫ Criticile PNT =Declarație de război

▫ Ipotetica succesiune

[-----]

Ne acuzați că n-am făcut nimic pentru armată ...

-ing.N.Miclescu :Aici mai bine tăceau !

-lamandi : dar ca **să veniți dvs și să ne acuzați** că n-am făcut nimic pentru armata țării ?!

Dvs, care în patru ani de guvernare ați dat 242 de milioane pentru armată , iar noi am dat, în 3 ani, 20 de miliarde ! dvs care neați lăsat ca moștenire contracte oneroase pe care a **trebuit să le desființăm**, și **să le refacem** în condițiuni care ne-au dat avantajii de sute de milioane ? **Dvs să ne acuzați ?!** [-----]

Dar dacă dvs credeți că aveți dreptul să negați și să nu recunoașteți ceea ce noi am realizat , mărintd patrimoniul de înfăptuiri al acestei țări, **dați-ne voie și nouă să ne apărăm opera** care stă la temelia existenței noastre politice de astăzi, și care este o garanție în plus pentru biruința noastră de mâine.

(aplauze prelungite la PNL)

-Grigore Gafencu : De aceea nu mi-am permis să intru în această explicație.

Recunosc dreptul dvs - datoria dvs chiar - să apărați opera pe care credeți că ați înfăptuit-o .

-lamandi : Eu credeam, d-le Gafencu, că cel puțin pe anumite linii mari , pe anumite principii , care **ne sunt scumpe deopotrivă**, putem, **nu să ne solidarizăm, dar să ducem o acțiune care să fie aceeași** în țelurile finale pe care le urmărește.

[-----]

- Grigore Gafencu : "În ceea ce privește **critica operei de guvern** , dvs ne-ați supus lista operelor pe care le-ați înfăptuit . **Noi ne-am îngăduit să vă facem lista acelor pe care nu le-ați înfăptuit , cu toate că ni le-ați făgăduit . "**

- lamandi : Terminați, vă rog, d-le Gafencu.

- Gafencu : Un singur cuvânt. **Ați ridicat chestiunea însemnată a pregătirii armatei noastre.**

Nu am contestat străduințele sincere și merituose care au fost depuse pentru înarmarea țării ... străduințe care , până azi , în adevăr , au dus la unele foarte importante , însă nesuficiente , din păcate , relizări.

Suntem gata să continuăm discuția. (întreruperi)

- I.Damian : **Dle Gafencu, de ce insistați ? Senatul , în majoritatea lui, are credința**

că dvs sunteți foarte fericit că nu ați avut rolul de a citi această declarațiune "

[-----]

lamandi / 29 nov.'36

▣ **Partidul Național Liberal**

"În felul acesta concepem noi regimul în virtutea căruia **Partidul Național-Liberal** a îndeplinit și îndeplinește **o mare funcțiune națională, politică și morală** în această țară.

[-----]

"De aceea, în toate momentele mari din istoria poporului nostru, **noi am fost cu adevărat exponenții năzuințelor colective** ale acestui neam, de aceea **am fost precursorii și am fost creatorii întregii situații naționale și politice , pe care o are România modernă.** [-----]

" **Ce? Ni se contestă nouă , și pentru cât timp, înaltul spirit de înțelegere al chemării istorice a poporului nostru de la 1916, care l-a făcut pe Ion Brătianu și pe ceilalți colaboratori ai partidului său, să diriguiască România pe căile care au dus-o la înfăptuirea idealului nostru național ?**

" **Ce ? Ni se contestă nouă, și pentru cât timp, că suntem noi făuritorii pactului fundamental și al tuturor legilor organice , pe care stă, se sprijină și se va sprijini Statul Român de astăzi ?**

[-----]

" **Nu, d-lor ! Să ne înălțăm deasupra acestor împrejurări trecătoare , să ne înșeninăm sufletele și să privim înainte- înainte ! - pentru că **Partidul Național Liberal nu numai că nu-și termină misiunea, dar el este dator , în interesul superior al țării și al instituțiilor sale fundamentale , să și-o continue astăzi și mâine.****

Am fost ieri făuritorii așezămintelor de bază ale acestui stat ; am fost ieri forța de echilibru care a știut să rămână intactă în viața politică a țării. Suntem și pentru ziua de mâine singura garanție a progresului , pe care trebuie să-l urmărim în toate domeniile pentru înălțarea acestui neam"

(**Aplauze puternice, reptate ; ovațiuni îndelungate pe băncile majorității**)

Victor lamandi / 29 nov.'36

40.) **MSRegele : Răspuns la Adresa de Răspuns , la Mesajul Regal , 4 dec.'36**

(DAD, MO 7 , șed .din 4 dec.'36, p. 130-131)

< **Domnule președinte,**

Domnilor deputați,

[**Armata**]

< Ca în toți anii, **constat cu mare bucurie că făgăduiți să dați tot concursul** vostru pentru **întărirea și înzestrarea oștirii** După cum prea bine constatați, **aceasta este și trebuie să fie preocuparea dominantă a guvernului.**

Efortul ce s-a făcut în această direcție este fericit și a avut darul de a da un frumos impuls și o înviorare morală oștirii Mele(aplauze prelungite)

În decursul anului ce trece și mai cu seamă **cu prilejul manevrelor regale** din acest an, am putut constata încă o dată **calitățile neântrecute ale soldatului român .**

Aceste **însușiri de vitejie și de neântrecută răbdare** ce Ni le-a arătat așa de vădit în războiul de întregire a neamului , **sunt temelie cea mai solidă a apărării naționale ;** iată de ce avem **datoria imperioasă să veghem** ca acestui material uman , așa de neîntrecut, **să-i dăm ce-i trebuie : material și instrucție** , care să facă din el **cea mai sigură pavază a integrității naționale.** (**aplauze prelungite**)

Rolul reprezentanților națiunii , în această privință, este covârșitor, căci **de la ei așteaptă Țara** ca, în strânsă **colaborare cu guvernul și cu căpeteniile oastei, să găsească mijloacele** ca , în aceste momente de îngrijorare , prin care trece lumea, **să grăbească înzestrarea armatei și să sporească posibilitățile de instruire ale soldaților și ofițerilor.** Noi nu întărim oștirea pentru cuceriri , căci noi dorim numai prosperitatea ,

printr-o pace cât mai îndelungată, dar, în același timp, **voim să fim puternici** , spre a încheia **și mai bine solide prietenii** , spre a arăta tuturor că **vom apăra cu îndârjire patrimoniul național.** (**aplauze prelungite**)
Carol II / 4 dec.'36

41.) G-ral Gh.Mărdărescu , **asociere la Comunicarea lui Mora** , 12 dec.'36

/ **Adevărul despre intervenția armată din 1919** ; pasivitatea vinovată de reacție la falsificări / (DS, M.O. nr. 10, șed. de sâmbătă , 12 dec.'36 , p. 201- 206 ; la "**Sumar** ")

g-ral **Gh.Mărdărescu** / 12 dec.'36

▣ Pasivitatea contra-propagandei românești

" Dle președinte, d-lor senatori, reget foarte mult că , din cauza unei indispoziții, nu am putut fi prezent la ședința de joi a onoratului Senat ;
m-aș fi asociat la Comunicarea -protest , făcută de colegul nostru , dl **senator Mihail Mora**, cu privire la articolul apărut în **Revue des deux Mondes** , prin care **se atinge , într-un mod revoltător, prestigiul armatei române.**

" De ani de zile s-a **deslănțuit o propagandă desmățată ungurească** , în închipuirea că ea **susține cauza revizionistă maghiară** și poate știrbi drepturile noastre istorice.

Dar , d-lor senatori, **nu este suficient să constatăm un fapt .**

Întrebarea firească, care se pune este : **Cine sunt vinovați de această stare de lucruri ?**

" Dacă ungurii își pledează cauza lor revizionistă - și pentru aceasta fac sacrificii în afară de orice proporții - trebuie să recunoaștem că au un deosebit merit .

Dureros este , însă, că **noi nu înțelegem pericolul** unei asemenea propagande .

Trăim într-o completă indiferență. Nu am întreprins cea mai slabă contra-propagandă.

Și această stare de lucruri, această **pasivitate** a noastră, pe lângă că **încurajează pe maghiari**, dar , ceea ce este mai dureros, **atinge grav interesele capitale ale neamului românesc**, atinge drepturile noastre istorice .

" Am făcut de mult această afirmație , concomitent cu un distins ziarist, **dl. deputat Seișanu**

Ca să vă fac dovadă certă de **propagandă deșănțată maghiară**,

vă voi da câteva exemple , care vor provoca revolta dvs sufletească "

g-ral **Gh.Mărdărescu** / 12 dec.'36, **retro'20**

▣ Replică la art. "Bolchévistes de Hongarie "

(*Revue des deux Mondes*)

În anul 1920, în *Revue des deux Mondes* , scriitorii francezi **Jero[^]me** și **Jean Tharaud**

(cari , se pare , au fost conferențieri la Universitatea din Budapesta) în trei numere ale revistei **au publicat** un articol intitulat "**Bolchévistes de Hongarie** " ,

articol prin care este îngenuncheat poporul și, mai ales, armata română,

care a luat parte la campania din 1919-1920.

În calitatea mea de fost Comandant al trupelor din Transilvania, am găsit că **este de datoria mea** să răspund d-lor Tharaud , într-o serie de articole apărute în **L'Independence Roumaine** , sub titlul "**O jignire adusă armatei române** "

. Iată ce scriam în 1920, **răspunzând fraților Tharaud** :

< Nu mă voi ocupa de fondul lucrării d-lor Tharaud, ci numai de afirmațiunile făcute la adresa armatei române , pe care am comandat-o , spre a dovedi , că ele sunt pe cât de jignitoare , pe atât de neexacte .

Frații Tharaud afirmă că , în **aprilie 1919** , **Românii au trecut Tisa sub pretextul de a ajuta pe frații lor de sânge** , rămași dincolo de Tisa .

Sub pretext ? În prima ofensivă contra Ungariei , din aprilie 1919,

armata română nu a trecut Tisa, ci a înaintat numai până la țărnul stâng al acestui fluviu, în scopul de **a opune un obstacol serios** , de valoarea Tisei, **între ea și trupele ungurești.**

Este adevărat însă, că, spre a stabili legătura cu armata cehoslovacă din regiunea Mischoletz , **armata română a organizat un cap de pod pe dreapta Tisei, în regiunea Tokay** , și

evenimentele au dovedit că această măsură a fost foarte judicioasă , căci numai așa românii au putut sprijini , la timp, aliații lor Cehoslovaci, numai așa **tovarășii lui Bela Kuhn** au fost împiedicați să dea mâna **cu acei ai lui Lenin** , ceea ce ar fi avut ca consecință **separarea Occidentului de Orient** , printr-un **brâu bolșevic** , care , cu siguranță , s-ar fi lătit treptat și ar fi contaminat întregul continent european. Așa dar, să fie bine stabilit, că **în ofensiva din aprilie 1919 , Românii n-au trecut Tisa, deși era cu putință**, tocmai pentru că **n-au fost împinși din munții Apuseni spre Vest de pretexte - ci de suferințele reale** ale fraților lor răslețiți până la Tisa , **care este limita românismului spre Apus.** [-----]

1. Cunosc d-lor **suferințele Românilor** din fostele ținuturi ungurești , **din momentul năvălirii Ungurilor în centrul Europei și până în prezent ?**
2. Își dau seama d-lor , **cât au avut de luptat Românii** din fostele ținuturi ungurești contra încercărilor persistente de a fi maghiarizați ?
3. Au idee d-lor, **la ce tratamente erau supuși Românii** din fostele ținuturi ungurești , chiar **în cursul războiului mondial** , când floarea românismului se jertfea cu credință **pentru coroana Sfântului Ștefan** , adică pentru **o cauză potrivnică neamului românesc ?**
4. După ce **armata română a trecut Carpații**, știu d-lor :

-Ce-a devenit **floarea românismului** (intelectualii) din fostele ținuturi ungurești ?

-Câte suflete românești și-au găsit **sfârșitul în temnițele și spânzurătorile ungurești ?**

-Cu câtă profuziune curgeau **lacrimile pe obrajii bătrânilor , femeilor și copiilor** apăsați de **sălbătecia ungurească ?**

-Câte **blesteme se ridicau zilnic spre cer** din piepturile văduvelor și orfanilor lăsați fără sprijin de **furia ungurească ?**

-Ce **dăre de oroare lăsau în urma lor autoritățile și bandele armate ungurești** , în retragerea lor spre apus , dedându-se la **violuri și la cele mai teribile nelegiuiri ?**

D-nii Tharaud afirmă că , atunci **când Românii au năvălit în Ungaria**, ridicând tot ce puteau lua cu ei , au fost văzuți **evreii , întâmpinând pe năvălitori cu remarcabilă umilință**, și era monstruos de văzut cum ei, **după ce au fost favoriții bolșevismului, fură și ai Românilor , care veneau să pună la locul lui pe Bela Kuhn și tovarășii săi**, etc etc.

[**Contraofensiva română**]

La această afirmație a d-lor Tharaud , observ că , în conformitate cu planul de operațiune al Comandamentului frontului român de Vest ,

ofensiva maghiară a fost lăsată să pătrundă adânc pe stânga Tisei ,

iar la momentul prielnic , **armata română trecând la contraofensivă** ,

trupele lui Bela Kuhn au fost **lovite fulgerător**, aruncate în debandadă peste Tisa,

și, fără a li se da răgaz să se refacă , au fost urmărite cu energie pe dreapta Tisei ,

operațiune care a avut ca rezultat **capturarea celei mai mari părți din armata maghiară** , completa ei dezorganizare , și , în definitiv, **ocuparea Budapestei** ,

centrul mișcării bolșevice maghiare .

Prin ocuparea Budapestei , armata română a împrăștiat norii amenințători ce se ridicau

în Europa Centrală și a **redat toată liniștea populațiunii pașnice a Ungariei** , garantând **viața , onoarea și avutul tuturor , fără deosebire de naționalitate și confesiune.**

[**Pogromuri evreești**]

Astfel stând lucrurile , , firește , că **Evreii din Ungaria s-au bucurat și ei de aceeași largă ocrotire din partea trupelor române și declară că nu mi-a fost ușor**

să înăbușesc **pornirea de pogromuri a populațiunii din Budapesta** ,

care era **în căutarea țapului ispășitor**. În adevăr, în ziua de **7 august** , când mi-am mutat

cartierul de la Torok.Szent -Miklos la Budapesta, în momentul când intram în Budapesta ,

se deslănțuia un pogrom extraordinar .Ajuns la comandament ,**am luat cele mai severe**

măsuri pentru oprirea pogromului , dar, cu toată energia măsurilor luate,

în ziua de **7 august** , în Budapesta , **au fost 10 morți și 100 de răniți evrei .**

Aveam tot interesul să înăbuș pogromul , pentru că altfel, s-ar fi spus de prietenii noștri Unguri ,

că noi, Românii , am fost purtătorii pogromurilor la Budapesta . [-----]

[**Ofensiva și regimul lui Bela Kuhn**]

" De la începutul lui Mai '19 până în iulie '19 , armata română

a stat de strajă pașnică de-a lungul Tisei, așteptând hotărârile Conferinței de Pace .
Către mijlocul lui iulie, **armata lui Bela Kuhn**, care se organizase solid,
a pornit o viguroasă ofensivă contra armatei române , în tot lungul Tisei.
Să fie bine stabilit : **Ungurii au provocat armata română în iulie 1919** .Ei au scos mai întâi
sabiă din teacă , căci îmbătați de succesul ce l-au avut contra Cehoslovacilor,
nădăduiau că vor putea arunca pe Români peste Carpați și , probabil, gândeau ei,
că acest fapt de arme **va pune în încucătură Conferința de la Paris**,
care se găsea tocmai asupra stabilirii frontierei româno -maghiare . [-----]

"Dar se va spune , **poate , este nedrept să sufere Ungaria**
de pe urma regimului nesocotit al lui Bella Kuhn.

Acest adevăr este numai aparent , căci este bine cunoscut , **că sub masca bolșevismului ,**
Bela Kuhn continua cea mai curată politică șovinistă din trecut ; așa dar ,
singura deosebire în starea de lucruri din Ungaria , din acel moment, era că,
în loc ca **frânele guvernului** să le dețină politicieni de firmă,
ele **trecură în mâinile unor derbedei cu aceleași apucături șovinite.**
Acest adevăr îl putem completa cu afirmațiunea că **nu armata română în Ungaria ,**
ci ocupanții României au ridicat tot ce puteau lua cu ei ,
lăsând în urma lor pustiu și desnădejde . [-----] >

g-ral **Gh.Mărdărescu** / 12 dec.'36

▣ Nepăsare românească !

Acest răspuns cu greu a fost publicat în *L'indépendance Roumaine* ,
dar pentru că articolul fraților Tharaud apăruse în *Revue des deux Mondes* ,
s-a adresat celor în drept pentru a găsi **câteva mii de lei ca să-l publice**
în *Revue des deux Mondes* . "Ori, cu părere de rău, **nu s-a găsit suma necesară !"**
Trăgea nădejdea că **răspunsul lui să fi ajuns la frații Tharaud** ,
dar deși **trecură 16 ani** ... frații Tharaud nu l-au onorat cu un răspuns...
De aceea, trece la **al doilea exemplu de criminală pasivitate**
care încurajează pe vrăjmași ...

g-ral **Gh.Mărdărescu** / 12 dec.'36, retro '33-'35

▣ Replică la *Jurnalul* g-ralului Bandholtz

" În 1933 , prietenii și urmașii generalului **Bandholtz** , fost **șef al misiunii americane**
la **Budapesta în 1919 -1920**, au publicat *Jurnalul* său nediplomatic ,
deși defunctul preciza în corpul jurnalului **ca lucrarea să nu fie publicată** , probabil că din
cauză că-și dădea socoteală că **conținea o sumă de inexactități , de informații necontrolate** .

" D-lor senatori, vă mărturisesc că în zilele mele nu mi-a încăput în mâini

o lucrare mai vulgară ca Jurnalul generalului Bandholtz .

Într-o zi, la Senat, **m-a întrebat dl prof.Iorga dacă am cunoștință de numitul jurnal.**

I-am răspuns că nu ; și, cum **erau deja doi ani de când apăruse**, l-a rugat ,

dacă are lucrarea, să i-o procure. I-a procurat-o .

S-a adresat apoi Ministerului de Externe cu rugămintea **să dispună traducerea lucrării**
din englezește în românește .

" D-lor senatori, **am rămas înmărmurit când am citit-o** , pentru că **nu am văzut o lucrare**
mai lipsită de delicateță , ca jurnalul generalului Bandholtz : **insultă pe Majestățile Lor Regale**
și Regina, **insultă națiunea și poporul românesc, insultă armata și corpul ofițeresc**,
fără să mai vorbesc **de persoana mea** ,

de care generalul Bandholtz **se ocupă în trei sferturi din jurnalul său** .

" **Am răspuns la Jurnalul generalului Bandholtz printr-o lucrare de vreo sută de pagini**
de tipar, și cred că **am reușit să dărâm toate afirmațiunile sale jignitoare și neîntemeiate** ,
sprijinindu-mă pe documente . "

Spunea în Prefață că, deși *Jurnalul* a apărut în '33, el l-a citit cu întârziere ,
deoarece :

1. Literatura americană nu este prea răspândită în România ;

2. Editorul , prof. Frantz Konrad Kru"ger , ar fi trebuit să știe că , atunci când într-o lucrare

te ocupi de o persoană încă în viață, este o obligațiune de delicatețe să trimiți un exemplar și celui vizat , spre a se vedea la timp în oglindă, fie că oglinda redă exact imaginea, fie că ea este așa făcută încât să deformeze tot ce se prezintă în fața ei.

" Or , **oglindea generalului Bandholtz este un exemplar dintre cele mai reușite oglinzi diformante** ; ceea ce s-a prezentat opiniei publice de către generalul Bandholtz, este **o monstruoasă meșteșugită , tendențioasă , alcătuită într-un anumit scop.**

Cu siguranță , acesta este motivul pentru care editorul - prof. Frantz Konrad Kru"ger - nu m-a onorat la timp cu un exemplar al *Jurnalului* , editat de d-sa .

M-am gândit mult dacă **trebuie sau nu să mă ocup de lucrarea generalului Bandholtz**, și mărturisesc că **dacă ar fi fost vorba numai de mine** , nu i-aș fi dat nici o atenție ;

dar , fiindcă autorul Jurnalului atacă într-un mod ce mă opresc să-l calific , **neamul românesc , patria mea, guvernul țării și armata** ce am comandat în Ungaria în anii 1919-1920, **m-am hotărât să dau generalului Bandholtz replica** ,

lucru ce n-a fost anevoios , pentru că **inexactitățile se spulberă cu ușurință** .

În definitiv , în concluzie **ziceam** :

a) Generalul Bandholtz a descins la Budapesta hotărât să se războiască cu Românii ; așa se explică faptul că , din prima zi , a stabilit un plan de campanie ;

b.) În juranțul său nediplomatic, autorul a **aștenut zi cu zi impresiile sale**,

lucrurile văzute și faptele auzite , în cea mai mare parte **neexamine și necontrolate** , fără a da atenție redactării , pentru că defunctul n-a avut intenția să publice lucrarea ;

c) Astfel stând lucrurile , rezultă că : **generalului Bandholtz trebuie să-i acord circumstanțe ușurătoare** , pentru că el **a intrat fără voia lui în scenă** , numai prin violarea dorinței sale de către prof. Kru"ger . **Di prof. Kru"ger poartă răspunderea indignării ce a provocat Jurnalul nediplomatic al generalului Bandholtz** [-----]

d) Jurnalul g-ralului Bandholtz fiind un simplu **memento** , în care faptele înserate nu sunt examinate și controlate [-----]

e) Dacă g-ralul Bandholtz a fost , indiscutabil , **un înfocat ungarofil**,

di **prof. Kru"ger este un reușit exemplar revizionist** ;

așa se explică faptul că d-sa, bruscând voința defunctului său prieten, **a dat publicității Jurnalul în chestiune** , în credința că , prin aceasta , **servește cauza revizionistă** , probabil , nu fără lipsa de oarecare interes.

f .) Oricât de binevoitor aș fi față de generalul Bandholtz , și cu toate că i-am acordat circumstanțe ușurătoare , **rămâne însă neîndoielnic stabilit că :**

- **A fost de o vulgaritate revoltătoare , înjosoare** .

- S-a prezentat **vădit contra românilor** .

- **A falsificat adesea adevărul în mod grosolan** , numai pentru a veni în sprijinul prietenilor săi Unguri(cu care a jucat ciardașul la Budapesta) , **în dauna aliaților Români** .

g-ral **Gh.Mărdărescu** / 12 dec.'36

▣ **Indolența românească !**

S-a adresat diverselor reviste , dar **i s-a refuzat publicarea** pe motivul ridicol că **răspunsul este prea lung și publicul nu gustă articole** în mai multe părți

S-a adresat lui Pamfil Șeicaru - " un bun român" - care **i-a pus la îndemână coloanele ziarului său , " Curentul "** .Dar răspunsul său, publicat doar în " Curentul " nu era suficient , **nu pătrundea peste tot** . A convenit să-l publice ca **extras din jurnalul " Curentul"** , în l.franceză și engleză, ca **să fie răspândit în America , Franța ș.a.**

" **Ei bine**, d-lor senatori, **a trecut peste un an și jumătate și nu s-au găsit câteva mii de lei** ca **să se traducă și să se tipărească în l.engleză răspunsul meu** , pentru a dărâma acuzațiunile nedrepte și injurioase care mi se aduceau . Acesta este un al doilea exemplu ."

g-ral **Gh.Mărdărescu** / 12 dec.'36

▣ **Replica la " Amiralul Horthy -salvatorul omenirii "**

("*Journal de Gene`ve*")

▣ Efectele lipsei unei propagande active

Nu trece multă vreme , și în *Journal de Gene`ve* unde este sediul Ligii Națiunilor , unde noi avem reprezentanți : consilieri de presă, ministru etc etc un articol intitulat "**Amiralul Horthy -salvatorul omenirii**"

lata ce se afirmă în ziarul respectiv :

< În 1919, când pacea nu se restabilise pe continent și situațiunea internațională se agravase din cauza întinderii bolșevismului în Germania, Austria, Ungaria și Italia, s-a găsit un popor conștient de misiunea sa , care sub impulsul unui șef întreprinzător , cavalier fără teamă de reproș, de tipul lui Bayard, a înfrânt armatele roșii , a distrus bolșevismul și a adus astfel cel mai mare serviciu tuturor națiunilor , păcii și însași civilizației . >

Cine credeți că a fost acel popor conștient de misiunea sa ? **Poporul Maghiar !**

Cine credeți că a organizat acea expediție salvatoare , impusă de interesele supreme ale civilizației , **grav amenințate de comunismul distructiv ? Amiralul Horthy !**

La apariția acestui articol, un distins ziarist, dl deputat Seșanu , scoțând un strigăt de alarmă , arăta unde duce lipsa de propagandă și pasivitatea noastră ; [-----] lata ce zicea dl Seșanu :

" Efectele lipsei unei propagande active în străinătate le constatăm de atâta vreme , fără să reacționăm , fără să luăm măsurile impuse de interesele noastre superioare politice , naționale, culturale și chiar economice .

Profitând de indiferența și indolența noastră în această materie ,

Ungaria trage maximum de avantaje din propaganda ce o face în străinătate , bazată pe falsuri, calomnii, reclamă , lamentări și protestări împotriva rânduiei fixată în Europa centrală , în urma aplicării tratatelor.

Până și evenimentele istorice recente , în care România a avut rolul important și decisiv, sunt exploatare de propagandiștii maghiari , în străinătate , în favoarea Ungariei . Cum ? Adevărul istoric este brutal înlăturat și în locul lui apare versiunea falsificată , care , o dată pusă în circulație, prin jocul repetațiunii trece drept expunere onestă , obiectivă , a unor evenimente istorice . "

Atunci , cu toată puterea mea de reținere , m-am văzut antrenat de dl deputat Seșeanu , și răduindu-mă alături de d-sa , am scris și eu un articol sub titlul

"Strigătul unui deznădăjduit" publicat în două numere din "**Curentul**"

Spunea în articolul său :

<Prin ocuparea Ungariei de către armata română

se înăbușă bolșevismul în centrul Europei ,

se înlătură compromiterea păcii , se salvează civilizația continentului ,

iar Ungaria - sub protecția baionetei soldatului român-

se organizează și reintră în viața normală . [-----]

În speranța că adevărul istoric va pătrunde până la Geneva ,

în biroul ziarului *Journal de Gene`ve* , cu această ocaziune

va lua la cunoștință și eruditul cronicar al menționatului ziar elvețian , că :

a) **Recunoștința și admirațiunea** tuturor națiunilor civilizate

ce luptă împotriva primejdiei **comuniste** ,

se cuvine în întregime României și glorioasei sale armate .

b) **Amiralul Horthy**, cavalerul fără teamă de reproș, de tipul lui Bayard ,

n-a comandat în 1919 nici o căprărie , în scopul stărpirii comunismului din Ungaria ,

ci întreaga operațiune de înfrângere a armatei roșii ungurești,

a fost înfăptuită de **glorioasa armată română** (160.000 oameni de trupă și 5.000 ofițeri) ,

sub comanda unui modest general român , ce se găsea în capul ei.

c.) De alteța Sa Serenissimă , **actualul regent Horthy**, îmi amintesc numai că,

în timpul ocupațiunii Ungariei de către trupele române, **mi-a cerut o audiență.**

Primindu-l, între altele, **și-a arătat recunoștința că Românii au salvat Ungaria de bolșevism**

și **mi-a sugerat** părerea să nu stau prea mult în Ungaria ,

ca nu cumva să se **bolșevizeze** trupele românești ; bine înțeles,

că **am zâmbit și l-am asigurat** pe amiral , că nu duc nici o grijă din acest punct de vedere ,

pentru că **soldatul român nu s-a contaminat de comunism de la ruși.**

deși a trăit luni de zile cu ei împreună. >Acesta este al treilea exemplu.
g-ral **Gh.Mărdărescu** / 12 dec.'36

▫ **Replică la " Amiralul Horthy"**

(*Revue des deux Mondes*)

La 1 dec.1936, în *Revue des deux Mondes* - articol semnalat de senatorul Mora .

În 1920, această revistă a publicat **articolul fraților Tharaud.**

În 1927, aceeași revistă a publicat **articolul academicianului francez Jules Cambon** ,
în care se aduceau elogii României ;

La 1 decembrie 1936 , aceeași revistă publică articolul semnalat în care compară
intrarea trupelor române în Budapesta cu "**invazia Tătarilor și Turcilor**" ;

În care se spune că Budapesta a suferit "**rechizițiuni și jafuri nemaipomenite**" ;
< **Românii au părăsit Budapesta , lăsând mizerie și ruină .** >

Deoarece **aceste calomnii nu trebuie să rămână în picioare** ,

m-am hotărât să răspund de la această tribună

autorului articolului din *Revue des deux Mondes* ,

și **să-i arăt** cu privire la **pretinsele jafuri săvârșite de armata română** , care este adevărul
adevărat , sprijinit pe **afirmațiile unor oameni cu totul dezinteresați** :

a) Ziarul unguuresc "*Vilagpiac* " din 16 oct. 1919 :

< **Comandamentul trupelor române de ocupație a făcut pași uriași** ,

ca **aprovizionarea Capitalei să se îmbunătățească în toate privințele .**

Acest comandament urmărește **să se mențină și să sporească** numărul **trenurilor alimentare** ,
formate de Români . În general, **comandamentul trupelor române de ocupație**

se ocupă de aprovizionarea Budapestei cu carne,

pentru că prețurile de pe piață sunt așa de ridicate ,

că populația săracă nu este în stare să-și procure acest aliment . [---- ----]

Reluându-se mersul regulat al trenurilor, se speră **să se aducă alimente**

și din partea **sudică a Dunării** , prin bunăvoința autorităților românești . >

b.) Ziarul "*Nemzeti Ujsag* " : < **Generalul Mărdărescu** , comandantul trupelor române de
ocupație, tratând personal cu ministrul unguuresc respectiv **chestiunea aprovizionării cu grâu**,
a **expediat o telegramă** zonei militare de la Debrețin ,

ca imediat **să trimită 10.000 vagoane cu grâu** , pentru **nevoile Budapestei** >

c.) **Afirmația d-lui Karoly Erdely** , ministru unguuresc la alimentării ... [-----]

d.) Afirmața locot. Col.Causcy : Situația la Viena e mult mai proastă ca la Budapesta

e) Profesorul Iorga : Capitala Ungariei a fost în stăpânirea Românilor timp de mai multe luni și va
veni o zi când acuzațiunile neântemeiate care se aduc comandamentelor armatei vor fi judecate
după valoarea lor proprie

f.) Românii au luat material rulant , unelte agricole, vite și alte aritcole , care fuseseră furate în
timpul războiului de la poporul lor , și le-au trimis în țară , ca pradă de război , fără multă vorbă...

g.) Sir Georges Clark etc etc [**tot felul de doc. - 23 de doc. - care probează preocuparea**
comandamentului pentru ordinea , hrana , transportul , spitale , lemne , carbuni , etc din Budapesta]

"D-lor , **aceasta a fost preocuparea comandamentului român ca să înlesnească viața**
populației din Budapesta și din ținuturile ocupate de români.[-----]

Părerea mea este **să ne deșteptăm în ceasul al 12-lea.**

Cred că este nimerit ca **națiunea întregă, guvernul, Ministerul Afacerilor Externe, miniștrii**
noștri din străinătate, **atașații și consilierii de presă , să întreprindem o contra -propoagandă**
de mari proporții , sprijinită pe documente , **care singură poate dărâma propaganda**

necinstită care se face în contra noastră.(**apaluze puternice, unanime**) [-----]

D-lor, **să nu ne amăgim cu ideea că lumea se prăpădește după țara noastră.**

Când primim jurnale și scrisori cu adresa : Bucurest -Bulgaria , sau Bucurest .Chili ,
suntem îndreptățiți să credem că singurii noștri apărători sunt noi înșine. "

(**apaluze puternice**)

G-ral Mărdărescu / 12 dec.'36

42.) Scandalul afacerii cu armament " Caranfil -Dorman ", 21 -22 ian.'37

Virgil Madgearu - întrebare, interpelare, replică .

Gr.lunian - la întrebare , interpelare, replică

Gh.Tătărăscu - răspuns , contra-răspuns, contra-replică

(DAD, MO 17 și 18 , din 21 și 22 ian.'37)

Doc.integral -fișier Etică : Afacerea Skoda , Caranfil ...

[LD 21 oct.'2003. Poate că unele situații și zvonuri erau adevărate.

Cum aceste afaceri erau legate de armată și erau puse sub supapa de cenzurare a chestiunilor militare ... este foarte greu să-mi fac o idee obiectivă.

Am încercat cu "Skoda " și prea departe nu am ajuns...

Din partea lui Madgearu - străduința PNȚ de a găsi o afacere "tip Skoda " pe seama PNL , pentru a provoca, pe ultima sută de metri, căderea guvernului .

Din partea lui Lunian - perseverența în a demola prestigiul ambelor partide , și prin aceasta , **sistemul " rotativei "** .

Din partea lui Tătărăscu - orgoliul de a-și apăra guvernul , de a-și prelungi guvernarea.

În rest , aceleași **mizerii și calomnii** , care au dominat dezbaterile parlamentare și ziarele de scandal . Fișez doar câteva informații și ... conotațiile politice sau etice]

a.) Virgil Madgearu - intrebare / 21 ian.'37 (p. 605-606)

Întrebă pe Tătărăscu (primministru , ministr.al Armanetului și ad-interim la Externe) dacă cunoaște conținutul unui **Manifest** iscălit de "**Uniunea Sacră a Brațului care nu iartă** " .

Citează din Manifest învinuirile care se aduc **ex-ministrului trădător Caranfil**

(subsecretar de stat la Ministerul Armatei, pentru Aviație)

care a pus la cale **livrarea de material de război ... armatei Internaționalei a III-a comunistă,**

(în schimbul unui comision de 400 milioane franci francezi)

lăsându-ne dezarmați în fața bolșevismului și revizionismului.

Recunoaște că asemenea manifeste- zvonuri - calomnii , sunt puse în circulație pentru a compromite , rând pe rând, bărbații politici ai acestei țări .

Admite că ceea ce cuprind asemenea manifeste sunt " exagerațiuni " ...

Dar consideră guvernul vinovat că nu a lămurit onest ce este cu vânzarea de armament vechi și cu demisia lui Caranfil .

-Tătărăscu : Este un **fact divers, o diversiune**. Este profund regretabil că se vine cu asemenea chestiuni la tribună . [-----]

-Tătărăscu : "**Nu suntem sub regimul Skoda**, dle Madgearu ! S-au schimbat timpurile ! **Ați mușamalizat dvs , nu noi !** Am să vă dovedesc imediat . " (aplauze PNL)

-Madgearu : " Intervențiunea dvs vă caracterizează , deoarece **chestiunea Skoda** a format obiectul unei **anchete parlamentare** și ea și-a găsit deznodământul în **sentința Înaltei Curți de Casație** (aplauze PNȚ)

Și este regretabil, d-le prim-ministru , că dvs nu respectați nici măcar o sentință a Casației , care înseamnă **lucru judecat** . (aplauze PNȚ) În fondul conștiinței dvs dvs știți foarte bine

că **această chestiune Skoda nu a fost decât o mașinațiune politică ,**

împotriva Partidului Național -Țărănesc. (aplauze PNȚ)

Cere să i se pună la dispoziție "**Dosarul Dorman**" ...

////////////////////////////////////

b.) Gr.lunian - asociere la interpelare(p. 607)

Gh.Tătărăscu a socotit că este **regretabil** să se vină **cu asemenea chestiuni** la tribună.

Toată lumea vorbește de "**chestiunea Caranfil**" , cu cauzele demisiei sale

Versiunile circulă , unele sunt calomnii , altele sunt zvonuri .Nimeni nu este cruțat .

Guvernul trebuia să dea lămuriri . Caranfil se bucura de o bună reputație,

și guvernul a fost felicitat atunci când l-a inclus în guvern.

De ce acum onoarea sa să fie pătată ? [-----]

Versiunea care circulă este că **dl Caranfil a tratat** cu un reprezentant al guvernului mexican sau al Legației mexicane , printr-un **oarcare domn Dormann** - care s-a auzit că este și **recrutor pentru armata lui Franco** - și **intermediar** pentru cumpărarea unor avioane

în favoarea armatei guvernamentale spaniole (ilaritate, aplauze)

DI Caranfil care spune că **a făcut-o cu știrea lui Tătăreșcu** (ministr.Armamentului) ,
a lui **Paul Angelescu** (ministr.Armatei) și alui **Victor Antonescu** (ministr.Externe) .
Parlamentul vrea să știe care este adevărul ca să stabilească răspunderile . [-----]
////////////////////////////////////

c.)Gh.Tătăreșcu - răspuns . (p. 608)

Va pune la dispoziție dosarele ; va cere dezbateri în Cameră ; se va vedea că s-a făcut
mult zgomot pentru nimic. Până atunci prezintă pe scurt chestiunea.
Ministrul Caranfil i-a adus la cunoștință **oferta** , prin **oct.'36** .Între timp a aflat că acel delegat
intenționează să dea armamentul altui stat . Atunci l-a chemat pe Caranfil și i-a spus să nu mai
facă afacerea. **Chestiunea s-a clădit** .
////////////////////////////////////

d.) Virg.Madgearu - dezvoltarea interpelării / 22 ian.'37 (p. 628 - 634)

[LD : nici o dată nu mi s-a părut Madgearu mai ... penibil ... mai pătimăș și mai plicticos....]
Face considerații ironice privind persoana lui Dorman și tratativele lui Carnafil cu el ;
dă o serie de detalii tehnice privind categoriile de armament vizat ...
insinuiază în scandal pe Petre Bejan (subsecretar la Armamentului)
scoate din cauză pe Daniel Ciugureanu
critică faptul că nu s-a comunicat cauza demisiei lui Caranfil
revine la manifestul " Uniunii Sacre a Brațului care nu iartă " ...
afără că Dorman a fost expulzat (pentru că s-a dovedit a fi un aventurier) dar
pune la îndoială formalitatea expulzării ...
acuză organele Siguranței că ascultă telefoanele , precum CEKA ...
conchide că ... **s-a ridicat să apere demnitatea națională** ,
încălcată de guvern, pentru că nu informează opinia publică . .
////////////////////////////////////

f.) Gh.Tătăreșcu / Răspuns la interpelări / 22 ian.'37

" Conchideam în ședința de ieri și ziceam : **mult zgomot pentru nimic**.
Conchid pentru ședința de astăzi și zic : **multă patimă și multă ironie, pentru puțin**.
Voiesc să **răspund** în primul rând **celui care a mânuit** cu atâta meșteșug , cu atâta talent,
ca totdeauna , **ironia** [lunian] . **Îi voi răspunde** , pe măsură ce voi răspunde și celui care
a mânuit , tot cu atâta talent , **patima** [Madgearu] [-----]
Iată ce spune **dl Caranfil** în **Referatul** înaintat la 30 dec. 1936 :
< Un domn **Manoliu** , însoțit de căpt.rez.**Albescu** , se prezintă la Subsecretariatul de stat
[-----] **guvernul mexican este doritor** să cumpere material uzat de aviație
[-----] cum a cumpărat și din Cehoslovacia, Polonia și Germania,
plătind în lire străine. [-----] Aduc propunerea la cunoștința **g-ral Angelescu**
care spune că nu este nici un impediment , **dar să iau avizul de la dvs** . [-----]
Dvs -adică eu - **mi-ați dat asentimentul** [-----] **Ca să vină în țară delegații** ,
spre a comunica precis ce doresc . >
Tot ce firmă dl Caranfil aici , este integral exact . [-----] și am mai adăugat
ca să ia **avizul Ministerului de externe** , și am arătat pentru ce motiv. [-----]
[---continuă cu detaliile, cu Dorman ,cu ofițerii , cu scrisorile , cu suspiciunile , cu cercetarea,
cu oprirea afacerii -----] **Ce s-a găsit ? Nici un ofițer** - și o să declarăm spre marea
mândrie a oștirii noastre - **din această afacere nu este bănuit nici un ofițer** .
(**aplauze la PNL**) [-----]
////////////////////////////////////

g) Virgil Madgearu (replică lui T.) / 22 ian.'37

Regretă că Tătăreșcu a plecat ... Regretă că l-a bănuit de patimă, cu tendință de răzbunare
"DI Tătăreșcu a dovedit astăzi că știe să mânuiască intriga, dar mai ales tactica de
bagatelizare ,tactică de subtilizare a fondului unei chestiuni prin minimalizare .

[-----] **pe canalul mexican** - se scurgeau regulat **materiale de război în Spania** este oare de presupus că **Ministerul Afacerilor Străine nu avea cunoștință** de un lucru de care **eu, un simplu cititor de ziare , am putut să fiu informat ?** [-----]
Prin urmare , unde este vigilența ? [-----] Vigilență ?! **Dacă aceasta se cheamă vigilență , prost testimoniu pentru guvernările țării românești !** [-----]
Aș fi putut să termin **dacă d-sa nu ar fi încercat să creeze o atmosferă , ridicând din nou un steag** .De obicei, dumnealor, în tradiția liberală, ridică steagul care se cheamă totdeauna **tricolorul.;** de data aceasta se cheamă **armata** .
Dar cine oare , în tot decursul acestei discuțiuni, a pus la îndoială armata ?
Nu a existat nici o suspiciune din partea nimănui [----- [-----]
Și atunci ce utilitate poate să aibă această încercare de diversiune , această ultimă încercare de diversiune , pe care o servește dl președ.de Consiliu ?
Una singură : tricolorul nu putea să fie ridicat , pentru că nu era în discuție nici o problemă economică , nici o problemă socială, nici o problemă de politică generală .
Fiind în discuție o problemă morală și o problemă politică , s-a ridicat imediat steagul " armata !"
[-----]
Cazul Caranfil / 21 , 22 ian./ 37

43.) Codul justiției militare II Expunere de motive, text lege // 9 mart. 1937

(DAD, MO 44, șed.de marți, 9 mart.1937 , p. 2066 - 2084)

g-ral Paul Angelescu (ministru Apărării Naționale)

NCPopescu (raportor) / Raportul

Codul de justiție militară (xerox integral) **Doc.integral la fișier Index legislație .**

[LD : ca exemplu de sursă de drept și adaptare la evoluțiile societății.

Legea a fost emisă de o **Comisie specială** și o **Comisie senatorială** condusă de **mareșalul Prezan**, și a intrat în vigoare în mai 1937 .

După **64 de ani**, ea înlocuia **vechiul cod, din 1873** (copiat din Codul militar francez din 1857)]

N.C.Popescu (raportor) / 9 mart.'37

▣ **Importanța justiției militare**

" **Buna administrație a justiției** , ca primă **necesitate a societății** și ca primă datorie a conducătorilor , este tot așa de **necesară pentru o armată** ca și pentru națiunea însăși. **Armata** nu poate să răspundă scopurilor ei , decât sub **condițiunea de a nu depinde decât de o singură voință** , de a nu asculta decât de **un singur mare Comandant**,

și de a nu fi supusă **decât unei singure legiuri** , care să cuprindă toate gradele ierarhiei , de la soldat la general. De aici, **necesitatea unei legi de justiție specială** , în raport cu toate nevoile și cu toate exigențele vieții militare .

"**Nu este națiune** ca să nu fi proclamat în trecut, și mai ales astăzi, aceste principii , pe care să nu le fi înscris în **legi precise și respectate de toți**.

" De **buna administrație** a justiției , de **spiritul ei de dreptate și de autoritatea ei** , se leagă toate **regulile care formează ansamblul datoriiilor ostășești ;**

în represiunea ei sigură , rapidă și adesea severă , se găsește angajată **ascultarea necondiționată sau disciplina** , cu alte cuvinte însăși **forța întregii armate**

N.C.Popescu (raportor) / 9 mart.'37

▣ **Istoricul și evoluția Codului**

" **Oștirea noastră** , a cărei glorie seculară se confundă cu orgoliul legitim al Patriei noastre, a avut **un cod militar unic** și într-o cuprindere mai mult sau mai puțin completă ,

decât în anul 1873, care este **actualul cod în vigoare** ,

copiat de pe codul militar francez din 1857,

și care , pentru nevoile timpurilor , tehnica oștirii și progresele științifice de atunci ,

prezenta **un tot simplificator și coordonator a tuturor principiilor disparate** de mai înainte, și care deveniseră inaplicabile.

" **Acest cod militar din 1873 , guvernează oștirea noastră de 64 ani** , cu unele **parțiale modificări și adăugiri** survenite . "

" Dacă **până la intrarea noastră în războiului mondial** a mers în aplicarea lui , pentru că întinderea lui era **exclusiv mărginită de sfera ostășească**, **odată cu** începerea grelei noastre încercări din **1916** , când **competența Justiției Militare a fost mult lărgită** , s-au văzut **lipsuri mari** , fiind nevoie să **i se adauge un Titlu adițional**, special pentru **starea excepțională de război**, precum și de **darea unei serii întregi de dispozițiuni pe cale administrativă** , care **să-i umple** pe cât posibil, **golurile și să-l facă aplicabil**.

" De altfel, acest lucru s-a întâmplat **în toate Codurile militare** a Statelor beligerante, care , **după terminarea războiului , s-au grăbit să le modifice și să le adapteze noilor nevoi** , atât ale oștirii , cât și a națiunilor respective .

" **Numai noi am rămas în urmă** , lăsând până acum această importantă instituție a oștirii, **lipsită de o legiuire corespondentă situației actuale și de organizarea** unui atât de necesar **corp al magistraților militari ."**

N.C.Popescu (raportor) / 9 mart.'37

▣ **Competența internă și externă a justiției militare**

▣ **Siguranța națională**

" **Rolul justiției militare** , în țara noastră, **de la război încoace, a fost** , trebuie s-o recunoaștem, **precumpănitor la menținerea ordinii sociale Starea de asediu** , care în unele regiuni a fost **necesar să ființeze**, din cauza **necesităților impuse** , atât de **situația noastră geografică** , cât și de aceea a **curentelor subversive** infiltrate sau născute chiar în sânul României Mari , **au adus în competența instanțelor militare , toate infracțiunile care interesau siguranța interioară și exterioară a Statului , severitatea sancțiunilor și rapiditatea lor**

a fost **stavilă de nepătruns pentru săpătorii la temelii țării noastre** .

"**Unele insuficiențe** remarcate în acest timp, au fost tocmai **rezultatul anacronismelor și lipsurilor codului actual** , precum și al **defectuoșității în organizarea justiției** .

"De aceea, socot de datoria mea a vă ruga, ca , alături de mine , să prezentăm **mulțumirile noastre d-lui General de Corp de Armată, adjutant Paul Angelescu ministrul apărării naționale**, care a înțeles

să ne înzestreze oștirea cu o nouă și importantă lege militară,

care a înțeles **să ridice prestigiul unei instituții de oștire**, și , în fine,

care a înțeles **să dea o garanție în plus asupra încrederii** ce toți trebuie să avem în **justiția militară** , devenită astăzi **cu un rol așa de reliefat în viața Statului**. "

N.C.Popescu (raportor) / 9 mart.'37

▣ **Justiția militară în alte țări**

a.) Franța. În **1928**, a pus în aplicare **noul cod militar** , care are următoarele principii esențiale : **Tribunalele militare** , ca singure instanțe cu o competență redusă numai asupra infracțiunilor din cazărmi - **prezidate de un magistrat civil**, având **procurori și judecători de instrucție numai magistrați militari titrați** , scoși de sub autoritatea Comandamentului .

Ca **instanță de cenzură** - numai **Înalta Curte de Casație** .

b.) Germania . În **1926**, a modificat **codul militar** .Are două instanțe de fond : **tribunale și Curți apelative**, în care , intră alternativ, **magistrați civili și ofițeri de front** .

Curtea militară este compusă din jumătate ofițeri superiori de front, jumătate consilieri civili .

c.) Italia . În **1923**, a **demilitarizat pur și simplu justiția militară** , în dezacord cu imperativele general-recunoscute . **A atașat armatei un corp de magistrați civili** , care sunt procurori ,

fără a se ținea seama de specificul ostășesc care se cere ;

a ignorat total rolul generalului comandant .

d.) Belgia . Are **Consilii de război**, cu instanțe de fond, cu **președinte magistrat civil și 4 ofițeri de front**. Are **Curte de Casara Militară** .

Parchetul este format **numai din ofițeri titrați**, care depind însă de Ministerul de Justiție.

e.) Cehoslovacia . Instanțe militare compuse din **2 magistrați imilitari și 2 ofițeri de front**. **Parchetul -numai din magistrați militari** .

f.) Norvegia și Elveția . au un **corp distinct al magistraților militari** , care îndeplinesc toate funcțiunile judecătorești . În completele de judecată , intră și **ofițeri de front**.

g.) Iugoslavia, Grecia, Bulgaria . Au **justiții militare** , încadrate cu **magistrați militari de carieră** , iar în **completele de judecată** intră și **ofițeri de front**.

h.) Turcia. Are un Cod militar . Nu a avut până acum câțiva ani o instanță militară propriuzisă. Era situația de acum 100 de ani din Franța.

Rezumând, **situația justițiilor militare a Statelor europene menționate** ,

vedem **grija ce au avut după război**, pentru a da acestei instituții **o fizionomie modernă, degajată de arbitrarul de altă dată** , pe principiul de **dreptate și respect al legii**.

N.C.Popescu (raportor) / 9 mart.'37

▣ **Noul cod militar românesc**

▣ **Organizare , competență , procedură , infracțiuni și pedepse.**

Noul cod militar român, poate fi socotit ca **o perfecțiune în acest domeniu**, pentru că în el **se îmbină** în mod ideal **împlinirea intereselor de disciplină** , **de păstrare a autorității generalului comandant** , cu garanția unei reale opere de **dreptate ostășească și socială**.

Din p.d.v. **științific**, el este **pus de acord cu noile legiuri penale**

și cu **principiile noi adecvate** progresului tehnic din oștire .

Noul cod , cuprinde **4 cărți :organizarea , competența , procedura , infracțiunile și pedepsele.**

Cartea I : Organizare

a) **Consilii de disciplină** pe lângă **regimente** , cu competențe reduse : dezertarea, nesupunerea,etc. Sunt compuse din ofițeri de front din unitate . Au procedură rapidă.

Au pedepse până la 6 luni închisoare .

b.) **Tribunale militare** pe lângă Corpurile de Armată sau divizii .

Au **2 complete de judecată** , formate din ; **pimul** - președinte -magistrat militar ; membri - ofițeri de front , **al doilea** - 3 judecători magistrați militari și 2 ofițeri de front

Magistrații militari vor fi recrutați **numai din ofițerii comandanți** (3 ani vechime) , cu **grad de căpitan, licențiați sau doctori în drept** , cu **examen de magistrat** .

Astfel **ambele critei de competență vor fi îndeplinite** .

c.) **Curtea Militară de Casare și Justiție.**

Cea de casare -vor judeca **recursurile** instanțelor de fond.

Cea de justiție - va judeca **magistrații militari și generalii**,

Va fi compusă exclusiv din magistrați militari și 4 consilieri colonei .

Cartea II : Competința

S-au păstrat normele din actualul cod, la care s-au adăugat **competința**

pentru crimele și delictele ce interesează **siguranța interioară și exterioară a Statului**.

Este o completare fericită a legii ,pentru că aceste delictes au crescut și-au agravat .

Severitatea sancțiunilor și rapiditatea , va micșora umărul acestor infracțiuni .

Cartea III : Proceduri

S-au armonizat dispozițiile cu principiile și instituțiile legilor moderne , cu grijă pentru specificul ostășesc . S-a respectat tradiția , întărindu-se rolul generalului comandant, dar respectând procedurile penale consacrate .

Cartea IV: infracțiuni și pedepse

[**LD : 12 noembrie 2003** .Îmi aduc aminte de o discuție contradictorie avută cu Ion ,

în 1990 , după **execuția soților Ceaușescu**.Am apărât atunci, cu argumente umanitare , de ce sunt eu **contra asasinatului politic** și **contra pedepsei cu moartea**.

Simt și acum la fel. Mă gândesc la **asasinarea lui Duca, Călinescu , Iorga**, etc etc ...

dar și la **execuția capitală a mareșalului Antonescu** și a colaboratorilor săi .

Astăzi , însă , am avut **un moment de derută , de clătinare** , la care va trebui să mai meditez .
Constituția din 1923 , abolise pedeapsa cu moartea . Legionarii au comis asasinare .
Nefiind stare de război , **asasinii nu au fost condamnați la moarte** nici de justiția militară .
Oare , represiunile ce au urmat - culminând cu **asasinarea lui Codreanu** - nu exprimă
carența legislativă a renunțării premature la pedeapsa capitală ?
Nu este asta mai mult dovada unei **ipocrizii conjuncturale** , cu motivație umanitar-democratică ,
de vreme ce , imediat după război , toate statele "democratice" ... au renunțat temporar la ea ?
Pedepsele sunt **aceleași ca în Codul Penal** , cu adăugirea :
pedeapsa cu moartea în materie criminală , **numai în timp de război** ,
destituirea și degradarea - pedepse accesorii .
"Cu privire la **pedeapsa cu moartea** ,
oprită expres prin pactul nostru Constituțional ,
dar **admisă de aproape toate statele europene** , ca fiind **o stare de necesitate**
izvorâtă din **dreptul societății de a se apăra** cu pedeapsa capitală ,
contra aceluia care îi tulbură așezămintele sale ,
socotim că este **foarte necesară pentru timp de război** .
" La infracțiuni s-au prevăzut , în primul rând , acelea cu caracter penal ,
comun codului penal , precum : **trădarea , spionajul , rebeliunea , omorul , falsurile ,**
mita , ofensa , furtul etc etc . [-----]
Apoi acelea cu caracter pur ostășesc : **dezertarea , lașitatea , nesupunerea , indisciplina ,**
////////////////////////////////////

▣ Codul de justiție Militară

Textul votat de Senat Modificări aduse de diverse Comisii ...
[**LD : extrag doar câteva prevederi , nesurprinse în Raportul lui NCPopescu**]
Erau prevăzute instanțe speciale , separate , pentru Aviație și Marină .
Art. 12. Judecătorii trebuie să fie **cel puțin egali în grad cu inculpatul** .
Art. 19. Poate face parte dintr-un tribunal militar doar **cetățean român** ,
cu cel puțin **25 ani împliniți** .
art. 22. Jurământul magistraților militari :
" Jur de a fi credincios Regelui și Constituției țării mele ,
de a aplica legile și de a îndeplini funcțiunea mea , fără ură și fără părtinire .
Așa să-mi ajute Dumnezeu "
Erau prevăzute instanțe speciale , separate , pentru Aviație și Marină .
Erau capitole diferite pentru instanțele militare , în timp de război .
Codul militar / 9 mart.'37 .

44.) Matei Vasiliu : **Pr. lege : pensie pentru soția generalului rus Nekrasov (1917) , 11 mart.'37**

(D.S. , MO ? , șed. din 11 mart.'37 , pag. ?)
Nekrasov (de origine basarabeană) , **comandantul Armatei a 9-a rusești** ,
de pe frontul român care , deși **străin de neamul nostru** ,
s-a legat de soarta lui , prin chipul tragic în care și-a încheiat viața .
În **ian.1917** , după ce se produsese "**defecțiunea rusească**" ,
anarhia bolșevică se întindea vertiginos peste Prut . Stabilindu-și **centrul de activitate în**
Basarabia , bolșevicii omorau , dădeau foc depozitelor militare , jefuiau populația .
Cu consimțământul g-ralului **Tscherbatcheff** , comandantul forțelor rusești din Moldova ,
armata română a intervenit . La Iași , s-a alcătuit un detașament de grăniceri și voluntari
ardeleni , cu misiunea de a restabili ordinea . Aceste detașamente au fost însoțite de destoinici
ofițeri ruși . **Trenul ce transporta eșalonul 3** , a fost **atăcat cu violență de către bolșevici** ,
în gara Cornești .
Generalul Nekrasov , care însoțea eșalonul , a fost **coborât din tren și ucis în mod bestial** .
Cadravul lui a fost **despuiat , tăiat în bucăți** și aruncat pe o șiră de paie în spatele gării .
Astfel el a căzut victimă pentru o cauză care ne interesa pe noi , românii .

MSRegele Ferdinand I-a acordat ordinul Coroana României cu spade,
în **grad de Mare Cruce** , prin decretul din 3 ian.1918 .
Văduva g-ralului Nekrasov, locuiește la Iași, **este de cetățenie română**.
Fiul ei este un distins ofițer în armata română. Averele le-a rămas în Rusia.
Trebuie să i se dea pensie .
11 mart '37

45.) **ing.N.Miclescu (P.C.)** - interpelare -12 mart.1937

Necesitatea unor măsuri de gospodărire a drumurilor
N.Iorga (PND) , intervenții ; **R.Franasovici** - răspunsuri
(D.S. MO 43, șed. din 12 mart. 1937, p. 2455-2456)
Doc.integral - fișier P.Conservator II
[-----]

Ing.Miclescu / 12 mart.'37

▣ **Ministerul Lucrărilor publice -cel mai sărac minister**

▣ **Necesitatea gospodăririi drumurilor**

- **Ing. N,Miclescu** : Privește **bugetul anului trecut** : Ministerul de Finanțe - **8 miliarde** ;
Ministerul de Interne - **1,1/2 miliarde** ; **Ministerul Apărării Naționale- 4,1/2 miliarde** ;
Ministerul Educației - **3 miliarde 600 milioane** .
Care este cel mai sărac minister ? Ministerul Lucrărilor Publice , cu doar **89 milioane lei !**
Pentru anul '37/ '38 , i s-a ridicat la **131 milioane** .
A rămas în urma sa , doar **Ministru Industriei** . [-----]
Miclescu -Iorga - g-ral Popovici - Franasovici / 12 mart.'37

▣ **Banii ... înzestrarea armatei ...iluziile pacifiste**

- **ing.Miclescu** : **Toată lumea a știut** , de la război încoace,
că **ostirea noastră este dezarmată ...**

-**Iorga** : Nu e !

-**Miclescu** : **Era dezarmată** .Așa că **un război ar fi fost un dezastru** pentru noi .
A știut țara întreagă , **au știut toți miniștrii apărării naționale**, a știut toată lumea,
și cu toate acestea **până acum doi ani nu s-a făcut nimic !**

-**Iorga** : Eu te-aș întrerupe dar nu vreau să te supăr .

D-le Miclescu, **ce s-a spus ani de zile după război ?**

S-a spus să-și mărginească toată lumea armamentul

și te trăgea la răspundere dacă te înarmai

-**Franasovici** : **Aveți completă dreptate.**

-**Iorga** : **Pe vremea guvernării mele a trebuit să înșelăm Geneva ,**
trecând pe grăniceri drept jandarmi .

Aceasta a fost cauza pentru care **multe țări nu s-au înarmat** ,
și **nu poți spune d-ta că englezul nu este patriot** , fiindcă **se înarmază acum.**
Se construiesc doar acum 150 de vase și sunt 3 orașe care nu fac altceva ,
decât lucrează pentru armată .

Englezul a crezut într-o ideologie ,pe care a impus-o lumii întregi,
și **a văzut că Geneva nu poate folosi** , că **toți se pregătesc pentru război** ,
că **Italia se pregătește de război**, **Germania**, la fel .

[-----**paranteza : criticism junimist** -----]

-**G-ral I.Popovici** : Dle ministru , dați-mi voie să adaug ceva la cele spuse de dvs și dl Iorga.

Adevărat , era o iluzie. Dar noi, **ostașii**, începând de la **1927** , de când avem cinstea
să fim aici [**ca senatori de drept**] în fiecare an ,**la Mesaj**, **am justificat nevoia**
că nu trebuie să trăim pe iluzii și că trebuie să e înarmăm.

State mai mici au armament mai mult ca noi : Ungaria, Iugoslavia.

Noi am accentuat la Mesaj **că trăim în iluzii și că este un mare păcat ."**

-Frasovici : Dle general, dacă cineva **poate să fie în largul lui**, nu poate să fie decât **guvernul** din care am cinstea să fac parte (**aplauze la PNL**)

Eu am vrut să arăt iluzia în care au trăit toate guvernele de acum trei -patru ani, de când **vălul a căzut de pe ochii noștri** .

Și **guvernul Tătărescu a contribuit la înarmare** într-un ritm cât se poate de viu (**aplauze la PNL**) Ar fi însă o lipsă de modestie să spun :

numai noi am făcut totul, de când am venit.

-Iorga : Dar dvs trebuie să **spuneți rolul hotărîtor pe care la avut MSRegele Carol al II-lea**, în chestiunea aceasta a înarmărilor . (**aplauze puternice, repetate**)

-Frasovici : Incontestabil, că **sub imboldul MSRegelui Carol al II-lea, s-a pornit la această acțiune de înarmare a țării**, la care ,dl președinte de Consiliu, dl **Gheorghe Tătărescu, și- a pus tot sufletul și toată energia sa. "** (**aplauze la PNL**)

-Miclescu : **Adevărul este acesta : a trebuit ca războiul să bată la ușă, a trebuit ca primejdia războiului să devină amenințătoare , pentru ca apărarea țării și înzestrarea armatei să intre adânc în conștiința publică și în conștiința guvernului**
Numai atunci s-a pus guvernul temeinic pe lucru, și , din câte știm, s-a pus temeinic pe lucru . **Astăzi**, chestiunea aceasta nu mai este discutată și **orice guvern ar veni după guvernul liberal, va trebui să continue ceea ce a început "**

[-----]

N.Miclescu / 12 mart.'37

46.) Pr.de lege ptr. **Prelungirea stării de asediu** (16 mart.- 16 sept) , Senat, 12, 13 mart. '37

Aurelian Benteoiu(subsecretar de Stat, justiție) **I. Damian** (raportor)

a.) **Vasile-Rădulescu -Mehedinți** (PNȚ) b.) **Iosif Jumanca** (PSD)

c.) **DRIoanițescu** (Fr.Rom.) d.) **N.Iorga** (PND)

(D.S., MO 43, șed. de vineri, 12 mart.'37, p. 2466 - 2479)

Doc.integral - fișier Index legislativ.

▣ **Legea** (p. 2466)

Art. I . Starea de asediu, prelungită în virtutea Legii publicată în Monitorul Oficial nr.62 bis din 14 martie 1936 , urmând a **expira la 16 martie 1937** , **se prelungeste din nou** pentru localitățile și teritoriile asupra cărora ea a fost instituită până la 16 septembrie 1937 , și **cu dreptul pentru guvern de a o prelungi** , la nevoie, pentru o durată de încă 6 luni , în condițiunile legale azi în vigoare , **cu adăugirile și precizările ce urmează :**

Art. II .

a) Cad în **competințele instanțelor militare crimele și delictele** prevăzute în art. [;] din Codul penal Regele Carol al II-lea ;

b.) Cad de asemenea în competența instanțelor militare **infracțiunile** prevăzute în art. [;]

c) Cad de asemenea în competența instanțelor militare **infracțiunile** prevăzute în art [;]

d.) **Instanțele militare** sunt de asemenea **singure competente** a judeca **infracțiunile** prevăzute în **legea pentru reprimarea unor infracțiuni contra șliniștei publice** ,

și în **legea pentru apărarea ordinii în Stat** .[-----]

[cca 90 -129 delictes din Codul penal, în sarcina instanțelor militare]

////////////////////////////////////

a.) Vasile Rădulescu -Mehedinți (PNȚ)/ 12 mart.'37

▣ **Măsurile legislative recente**

▣ **Competințe prea mari instanțelor militare**

[LD : Chestia cu "luptele electorale" , categoric vine de departe, din negură de vremi !

Făceau parte din "tradiția" haiduceasco-mioritică , nu-i așa ? !

Bătaia pentru o idee, folosirea " **reteveului**" în lupta electorală erau puse în discuție .

Democrația, legile, complicaseră lucrurile, **provocaseră dilema** :

guvernul să-și facă datoria, **să aplice legile !** ; dacă le aplica , **producea anarhie !**

Totul era în funcție de " **necesitățile**" partidului interesat !

În funcție de asta ,guvernul primea **felicități** sau era **blamat !**]

-VR-Mehedinți : [în campania electorală, 1936, Mehedinți] ...era în mâna guvernului de a restabili liniștea la Mehedinți. În ziua când guvernul s-a văzut în fața unui pericol mare , a luat într-adevăr **dispoziții legale**, trimițând acolo pe **generalul Pârâianu** și un comisar de la Înalta Curte de Casație , **dl Bădescu-Roșiori** .

Trebuie să aduc **omagiul meu acestor distinși reprezentanți** ai puterilor Statului.[-----]

Generalul **Pârâianu** care , ca un adevărat ostaș, **și-a făcut datoria** .

Dar toate organele de Stat nu și-au făcut datoria.

Nici o dată nu s-au amestecat în luptele electorale ca la Mehedinți .

-Iorga : Nu și-au făcut datoria ; **dacă eu eram la guvern**, cum ași fi văzut că

vă luptați două armate , le închideam pe amândouă

și proclamam candidatul guvernului ! (**ilaritate**)

-VR-M : Dle profesor Iorga, trebuie să facem deosebirea între **oamni pașnici** ,

care-și exercită dreptul de vot, și între **cei care vin din altă parte** , pentru ce ?

pentru a intimida pe pașnicii alegători .

Am vrut să învederez că **guvernul ,dacă într-adevăr și-ar fi făcut datoria,**

ar fi avut la dispoziție și aparatul necesar și dispozițiile legale ,

cu care s-ar fi putut menține ordinea.

Dar n-a făcut-o ! Este o mare răspundere a Partidului Liberal.

Acum credeți că ați făcut foarte mult **cu această lege**, și că **veți ajunge la rezultatul scontat**

În regulă generală, **toate aceste măsuri cred că sunt menite să sporească anarhia**

care este în momentul de față în țară , mai ales după aceste **dispoziții draconice**

a căror **aplicare va fi foarte dificilă** , fiindcă atunci când se va aplica această lege ,

se vor ivi discuții înaintea **instanțelor judecătorești** ,

care vor da naștere la **processe interminabile** .

[----- citează articolele din lege care fac trimitere la **instanțele militare**-----]

"Cineva , pentru o simplă lovire, este trimis la tribunalele ordinare,

dar dacă cineva a făcut acest delict pentru o idee,

atunci este **justificabil de instanțele militare !**

-Eduard Racovitză : Foarte bine !

-VR-M : Eu nu sunt contra rigorilor legii Dar **vă închipuiți ce discuțiuni interminabile**

vor fi înaintea instanțelor ! I-am dat o palmă , fiindcă **nu mi-a plăcut obrazul lui** ,

sau fiindcă **nu mi-a convenit părerea lui ?**

Prin urmare, **orice delict electoral va merge** în împrejurarea aceasta

înaintea instanțelor militare , pentru că în materia aceasta ,

toate delicturile au la bază ideile politice

Dacă cineva va spune : sunt național-creștin , ori național-liberal ,

si **dacă pentru susținerea părerilor se vor întâmpla violente,**

toate vor merge înaintea Consiliului de Război !

-Aurelian Bentoiu (subsecretar Justiție) : " **Legea este foarte clară ,**

iar scopul legii cred că este binecuvântat .

Trebuie să înceteze odată, ca reteveul să fie argument în controversile politice ?

(**aplauze puternice la PNL**) [-----]

////////////////////////////////////

c.) **DRIoanțescu** (Frontul Românesc -Vaida) / (p.2477- 2478) / 12 mart.'37

▣ Starea de asediu

▣ Dificultăți juridice

▣ Întinderea corzii

" D-lor colegi, de obicei, **un proiect pentru înființarea sau prelungirea stării de asediu , se judecă mai mult în politic decât în juridiic.**

Or, proiectul de față , dă naștere la **atâtea dificultăți din p.d.v. juridic, încât** , d-le ministru, **dacă** nu veți lua toate măsurile ca **să restrângeți aplicabilitatea textului , veți muta toate delictele de la tribunalul corecțional , la instanțele militare .** [-----]

" Mie mi se pare că **această procedură este prea gravă , că ea duce la modificarea codului penal, și chiar la suspendarea codului penal .**

Mă cunoașteți și știți dorința mea de a-mi face datoria . Eu nu mă sui la tribună din dorința de a fi ostil, și nici cu **sentimentul de dușmănie**. Am venit la banca ministerială și **am spus :**

mi se pare că din p.d.v. juridic , ce faceți aici este o monstruozitate .

Vă rog să-mi dați explicațiile necesare . **Dvs desființați instanțele de drept comun și treceți o imensitate de delictes la instanțele militare .**

Cum veți putea să faceți acest lucru ?

Cum credeți că o să puteți face față la acest toptan de dosare ?

Dle ministru, sunteți unul din practicienii care stau în tribunal.

De aceea mi-am exprimat părerea că **nu este operă de jurist acest decret .**

Puteați să-l prelungiți tale-quala așa cum l-ați moștenit la 1933, iar nu

să veniți să adăugați cele 90 de delictes din codul penal ...

-**Laurențiu Oanea** : 129 !

-**DRIoanițescu** : Dl Oanea găsește mai multe ; **129 delictes !**

Dle ministru, eu cred că și din p.d.v. politic și din p.d.v juridic, este bine

să nu se întindă coarda prea mult cu regimul excepțional . [-----]

////////////////////////////////////

d.) Nicolae Iorga / 12 mart.'37

▣ Starea de asediu

" În ceea ce privește **starea de asediu** , v-am spus de atâtea ori, că **noi glumim de atâția ani** de zile cu **starea de asediu a lui Cuza Vodă .**

Pe vremea aceea , însă , **era o voință** , și lângă voința aceasta , **erau alte voințe gata să intre în acțiune oricând.** [-----]

Pentru că **se știa** că pe vremea aceea, **starea de asediu înseamnă**

- nu știu dacă dvs v-ați gândit deseori la acest lucru - că

dacă cineva iese înarmat în stradă și încearcă un atentat , este pus la zid și împușcat ! Aceasta înseamnă starea de asediu . (aplauze)

Și când știe cineva că pentru aceasta poate să nu mai vadă a doua zi lumina zilei, o societate întreagă se liniștește ."

" **Ce fel de stare de asediu este aceasta ,**

când cine a vrut **s-a adunat** , cine a vrut să vorbească, **a vorbit tot ce a vrut,**

și **ziarele erau pline a doua zi de toate cuvintele de atățare pronunțată,**

au fost **congrese** care nu însemnau decât **luarea cu asalt a Bucureștiului de un partid ;**

cu **tribune** așezate în **mijlocul orașului** , cu lume cu **steaguri**, cu anumite **uniforme,**

cu **declarații** că **cine este acolo , este totul**, și **partidul care guvernează .**

Că totul este rău în afară de voința partidului aceluia.

Aceasta este anarhie ! " [-----]

Nicolae Iorga / 12 mart.'37

▣ Încredere desăvârșită în armată

▣ Instanțele militare - instanțe incoruptibile

"Și atunci dvs, care **știți cum achită judecătorii și jurații** ,

și câte crime politice au fost amnestiate de jurați (vii aplauze) ;
dvs știți că astăzi se arestează turburătorii și mâine se pun în libertate ,
pe baza nu știu cărui articol din nu știu care cod,
ați socotit că este necesar să veniți cu aceste măsuri .
"Căci altminteri ce mai rămâne ?
Când administrația nu lucrează , când justiția nu condamnă,
rămâne un lucru : armata, armata care s-a păstrat curată .
În mijlocul căreia n-au pătruns luptele de partid (vii aplauze , îndelung repetate))
și care nu consimte în nici un chip să tolereze dezordinea
care pregătește războiul civil. " (aplauze puternice)
"Față de agitațiile comuniste , care se ascund , dar care nu sunt mai puțin periculoase,
față de agitația cealaltă [legionară] care nu-și mărturisește nici odată ținta adevărată ...
" Față de aceasta este mai bine ca armata să intervie astăzi ca judecători ,
potrivit unei legi , decât ca în Spania . mâine să intervină cu piști și tunuri ,
pentru a suprima pe răsculați " (aplauze prelungite)
" Armata aceasta mai are două însușiri . Una din aceste însușiri este că
e bazată pe ordinea neclintită și a doua , că ofițerii noștri sunt plini de acel bun simț,
care în unele împrejurări nu numai că interpretează legea, dar găsește și ceva dincolo de lege :
această virtute fundamentală a acestui popor, care este bunul simț.
Și eu mă încred în bunul simț , în respectul de ordine al acestei admirabile armate
și în puterea acestei legi , eu cer să meargă până la capăt ,
pentru a suprima ceea ce de atâția ani turbură bunul mers al acestui popor."
(aplauze puternice , îndelung repetate)
////////////////////////////////////
Legea stării de asediu / 12 mart.' 1937

47.) Gh.Brătianu , Expozeu , Întrunirea liberal-georgistă de la Marna , 1 nov.'37

Gh.Slama , C.Toma , Mihai Antonescu - cuvântări

("Dimineața" , an 33, nr. 11.088, 2 nov.'37 + foto medalion Gh.Brătianu ; M.Antonescu)

Doc.integral : [fișier PNL-g - III -](#)

[-----]

Gh.Brătianu / 1 nov.'37 / retro '30

▣ Idei și acțiuni georgiste salvatoare

" Realizările ce le înscrim ca rezultatele acțiunii și luptei noastre , sunt următoarele :

[-----]

Înzestrarea armatei

" În toate împrejurările , am socotit însă , că cel mai sigur reazem al unei bune politici externe, este o cât mai temeinică și serioasă pregătire a oștirii și a apărării naționale.

Această preocupare se poate urmări ca o linie nedesmintită a acțiunii noastre

de la începutul ei , până astăzi. Vă voi aminti numai două împrejurări :

când au început penibilele discuții în prea vestita afacere Skoda,

nu ne-am amestecat în amănuntele unui proces de atâtea ori zădărnicit ,

prin manevre lăturalnice, ci am urmărit statornic două obiective :

sanțiuni pentru vinovați și executarea neîntârziată a contractelor de armanet ,

refăcute mai târziu în condiții mult mai grele.

Am cerut în repetate rânduri, crearea unei industrii proprii de armament în țară,

care să ne pună la adăpostul tuturor complicațiilor și tuturor întârzierilor ,

iar acum doi ani [1935] spuneam la această tribună :

< Să știe jefuitorii fără rușine ai avuției publice, corupătorii și traficantii

cu obrazul și cu trupul țării, ori unde s-ar afla, să știe în special acei vinovați de

dezarmarea noastră de astăzi, că , prin noi, brațul dreptății se întinde asupra lor

și că va ști să-i apuce și să-i târască la ispășirea pe care o merită ,

oricare ar fi piedicile și ori unde le-ar fi adăpostul . >

" Sunt îndreptătit să cred astăzi că aceste cuvinte n-au rămas fără urmări. "
Gh.Brătianu / 1 nov.'37

48.) Gh.Tătăărăscu , Expozeu , șed.CC al PNL ,/ 4 ani de guvernare / 2 nov.'37

("Dimineața" , an 33, nr. 11.089, 3 nov.'37 + foto Gh.Tătăărăscu -sosirea de la Ankara)

Doc.integral : fișier Guvern PNL XIV

[-----]

Tătăărăscu / 2 nov.'37

▣ Opera de înzestrarea armatei

[G-ral Nicolae Uică / Gheorghe Tătăărăscu / g-ral Paul Angelescu - Radu Irimescu

-Petre Bejan / Nicolae Caranfil / Alexandru Glatz /

/ g-ral Constantin Ilasievici - g-ral Paul Teodorescu /

[LD : 8 dec.2003 . Chiar dacă va părea " ca nuca în perete " , va trebui să relev undeva că **tot acest efort de înzestrare armată** a României , care a însemnat prețul unor eforturi economice colosale și al rămânerii pe loc a altor domenii - școală, sănătate, drumuri , poduri , etca fost distrusă în timpul războiului, dar , **în mare parte , a dispărut pe " apa Sâmbetei " reprezentată de Armata Roșie, care a distrus, capturat, scufundat, cărat ...**

această zestre tehnico-militară . Istoricii militari , atunci când dau asemenea inventare , **înregistrează sec** : atâtea avioane desmembrate, flota scufundată , atâtea tancuri , atâtea mitraliere , fabricile de tehnică dezmembrate și duse în Rusia... etc etc.

Dar nu comentează niciodată **acoperirea în muncă, bani și sacrificii**

pe care au făcut-o românii în timp de pace, pentru a-și pune hotarele la adăpost .

Ele reprezintă **un alt tezaur** , poate mai mic, poate mai mare , **decât acela luat cu hapca ..**

Dar acum , înapoi la ceea ce constituia **pentru Tătăărăscu mândria nr 1** a guvernării sale.]

Planul de înzestrare

" În domeniul apărării naționale, acești ultimi **patru ani de guvernare** au fost **pasul hotărâtor** pentru apărarea țării. **Opera de înzestrare** a oștirii noastre a fost **tradusă în fapte** ; pentru **prima oară de la marele război, un program de înzestrare militară** a început și continuă să fie **metodic executat**. [----]

Este de ajuns să afirm că , **prin programul alcătuit , au fost atăcate toate problemele înzestrării și, printr-o acțiune coordonată, au fost luate în considerare spre satisfacere toate nevoile armatei .**

O parte din acest program **este executat**, o altă parte **este în curs de executare** .

O parte din materialul comandat a intrat în depozitele armatei, o altă parte va intra în scurt timp.

Armele cele noi au apărut pe câmpurile de exerciții ale oștirii noastre,

întărind moralul corpului ofițeresc și al trupei .

" **Pe uscat , în aer, pe apă** - forțele noastre militare **se resimt de această înzestrare**

și un **suflu de încredere** străbate toate rândurile oștirii noastre.

30 de uzine militare

Pe de altă parte, marea problemă a industriilor de război a fost soluționată .

30 de uzine militare - unele utilate și în funcțiune , altele în curs de utilare - vor asigura **fabricațiunea armelor și a munițiilor** necesare armatei noastre .

Materiile prime necesare acestor uzine **vor fi fabricate în țară** și, a **sigurând bazele independenței** noastre **în fabricațiunea tuturor materialelor de război, nu vom mai fi tributari străinătății.**

" În vederea executării acestui mare program , **am încheiat contracte**

în valoare de **24 miliarde de lei** , din care **am plătit efectiv** , până azi,

10 miliarde lei .Pentru a asigura aceste plăți , rupând cu toate tradițiile ,

am întocmit bugetul special al armării țării și am căutat și găsit alte resurse extraordinare , cu care am alimentat fondul apărării naționale.

Prin măsurile ce am luat , am satisfăcut nu numai plățile curente , dar **am asigurat în cea mai**

mare parte și plățile viitoare , astfel încât executarea până la capăt a programului nostru

nu va mai întâmpina nici o piedică și nici o dificultate .

Premilităria

" **Instrucția trupei** a fost de asemenea **obiect de continuă preocupare** , înregistrând continuie ameliorări . În vederea întăririi ei, **am creat stagiul premilitar obligatoriu** , pentru **toți tinerii între 18 la 21 de ani**.

Acest **așezământ** a început să-și dea roadele și prin el am reușit **să creiăm și un instrument dedisciplină al tineretului nostru** , care **a fost smuls din atmosfera agitațiilor morbide.**

" Străjeria, premilitarismul și munca de interes obștesc ,

vor rămâne **cele trei creațiuni noi** prin care **se așază definitiv generațiile tinere pe drumul ordinei și al disciplinei naționale "**

Aviația

" O deosebită atenție a fost dată aviației . Pentru a aprecia valoarea efortului făcut pentru întărirea acestei arme, este destul a preciza că **am găsit aviația militară**

cu **un buget de 419 milioane în 1933**, iar **azi bugetul este de 1miliard 241 milioane .**

" Săvârșind această operă de întărire militară , **am răspuns la apelul Suveranului nostru**, care și-a făcut din întărirea armatei preocuparea de fiecare zi, și am împlinit , în același timp, și una din poruncile cele mai grele care s-au dat oamenilor de răspundere din această țară .

" Am îndeplinit această poruncă cu conștiință și cu pasiune, și nu am ezitat a sacrifica astfel din popularitatea noastră , punând **deasupra intereselor noastre de partid ,**

siguranța țării și apărarea hotarelor noastre . Putem privi mândri la acest important capitol din ativitatea noastră - și revendicăm pentru noi

executarea uneia din cele mai mari acte ce le-a săvârșit vreun guvern "

Gh.Tătărăscu / 2 nov.'37
